

Programmabegroting Gemeente Almelo 2018

Vastgesteld in de raad van donderdag 2 november 2017
Registratienummer INTERN 60894

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Samenvatting.....	4
3. Financiële keuzes.....	6
3.1 Samenvatting.....	6
3.2 Structureel perspectief.....	6
3.3 Incidenteel perspectief.....	9
3.4 Investeringsagenda	12
3.5 Herstel eigen vermogen	13
3.6 Ontwikkeling tarieven	14
4. Programmaplan	15
4.1 Hoofdpogaven	16
4.2 Basisbegroting	26
5. Paragrafen	47
5.1 Lokale heffingen	47
5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	53
5.3 Onderhoud kapitaalgoederen	58
5.4 Financiering	63
5.5 Bedrijfsvoering	67
5.6 Verbonden partijen	71
5.7 Grondbeleid.....	84
5.8 Dienstverlening.....	86
5.9 Grote projecten	88
6. Bijlagen	91
6.1 Delegatieregister	91
6.2 Financiële overzichten.....	93
6.3 Stand van zaken aangenomen moties.....	95
6.4 Overzicht geldstromen decentralisaties.....	100
6.5 Transformatie minimabeleid	102
6.6 Aangenomen moties	104

1. Inleiding

Met dit document presenteren wij u de begroting voor het jaar 2018. De basis voor de begroting 2018 is de perspectiefnota 2017 waarin u de kaders meegaf. Op basis van deze kaders geven we invulling aan de jaarschijf 2018: wat willen bereiken, wat gaan we doen en wat mag dit kosten?

Financiële keuzes

In hoofdstuk 3 vindt u de financiële keuzes voor de ze begroting 2018 om te komen tot een sluitend meerjarenperspectief.

Programmaplan

Het programmaplan (hoofdstuk 4) bestaat uit een uitwerking van de hoofdopgaven en de basisbegroting. De hoofdopgaven zijn flexibel en iedere verkiezingsperiode of tussentijds aan te passen. Hier werken we de drie 'w-vragen' uit: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten. De basisbegroting is opgesteld op basis van de nieuwe BBV, is stabiel voor minstens tien jaar en verandert alleen als de BBV dat voorschrijft.

Paragrafen

Hoofdstuk 5 bevat de verplichte paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid en de door de raad gewenste paragrafen grote projecten en dienstverlening.

2. Samenvatting

We maken af waar we mee beginnen en lossen knelpunten op die we onderweg tegenkomen. We zorgen dat de nieuwe raad in maart 2018 een goede basis heeft om op voort te bouwen. We richten ons op de kaders die u ons meegaf: financieel herstel en focus op de drie hoofdopgaven: saneren&innoveren, transformatie werk&zorg en binnenstad met herwonnen identiteit.

Er is de afgelopen jaren veel gebeurd. We namen verantwoordelijkheid voor een realistisch financieel herstel. In de periode 2010-2017 hebben we 50 miljoen euro structureel en 110 miljoen euro incidenteel bezuinigd. De gemeentelijke organisatie werd verkleind van 800 naar 600 fte terwijl vanaf 2015 de taken van de drie decentralisaties naar de gemeente overgingen. Desondanks hebben we de stad niet kapot bezuinigd. In de binnenstad begint de vastgoedontwikkeling nu vorm te krijgen. Tevens hebben we ons sociale beleid overeind kunnen houden. Niemand valt tussen wal en schip. Willen we dit vasthouden, dan vraagt dit om doorzettingsvermogen, om net als onze inwoners gezamenlijk de schouders onder Almelo te blijven zetten.

Financiële keuzes

We liggen op schema als het gaat om het financieel herstel van onze gemeente. Er is sprake van een meerjarig structureel sluitende begroting en meerjarenraming. Risico's blijven er de komende jaren ook. Bijvoorbeeld op het niet realiseren van bezuinigingen en tekorten in het Sociaal Domein (bijvoorbeeld de bijstand). De komende jaren hebben we nog een forse bezuinigingsopgave. Voor 2018 is die 3,8 miljoen euro.

Ook hebben we gekeken naar mogelijkheden om tegemoet te komen aan de wensen van de raad. Zo stellen we voor om 0,1 miljoen euro structureel beschikbaar te stellen voor het buitengebied.

Ontwikkeling tarieven

De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen zijn berekend op basis van 100% kostendekking. Hierbij is op te merken dat het tarief voor de afvalstoffenheffing is gedaald met 8%. Het tarief voor rioolrecht is gestegen met 6% zoals afgesproken in het vGRP. De overige tarieven stijgen met een inflatiepercentage van 1,4%. Uitzondering daarop zijn de verhoging van de OZB-opbrengst met 370.000 euro conform afspraak uit de Perspectiefnota 2015 en de tarieven die het rijk vaststelt (rijbewijs, paspoort).

De gemiddelde woonlasten voor burgers met een eigen woning blijven gelijk ten opzichte van vorig jaar. Het totaal van de woonlasten wordt niet verhoogd met het inflatiepercentage.

Saneren en innoveren

Met het financieel herstelplan dat loopt tot 2020, zorgen we ervoor dat Almelo weer financieel gezond wordt. Naast de reguliere budgetbeheersing zetten we in op het verwerven van incidentele middelen. Denk aan mogelijke verkoop aandelen Twente, Enexis en Vitens. We zetten alles op alles om de bezuinigingen voor 2018 te realiseren. Het is wel zo dat het halen van de bezuiniging sourcing onder grote druk staat.

Nieuwe ontwikkelingen pakken we voortvarend op. We stellen met de provincie een ontwikkelconvenant op. Dit convenant is gericht op een lange termijn ontwikkelperspectief en op vergroten van het vertrouwen van inwoners in de gemeente. Het gaat onder andere over het Nieuwstraatkwartier, het versterken van de kwaliteit van bedrijventerreinen en het vergroten van het perspectief van de Almelse arbeidsmarkt.

In het kader van de omgevingswet werken we aan meer ontwikkelvrijheid voor inwoners en ondernemers. We nemen barrières weg en kiezen een integrale aanpak. In het kader van de omgevingsvisie is inmiddels de pilot aanpak leegstand op locatie de Heemde gestart.

De doorontwikkeling van de organisatie is van start gegaan. Door programmatisch en stadsdeelgericht te werken willen we meer dan voorheen werken voor resultaten en effecten in de stad en intensiever interactie aangaan met onze inwoners.

Transformatie werk en zorg

Door de bezuinigingen van het Rijk bij de decentralisaties moet Almelo nu al 7 miljoen euro structureel reserveren om te waarborgen dat mensen adequate zorg krijgen en goede begeleiding ontvangen om weer een baan te vinden. Daarnaast zijn aanvullende maatregelen nodig om de stijgende kosten in het sociaal domein te

beperken. Almelo kan de problemen in het sociale domein niet alleen oplossen. Om de transformatie van werk en zorg te laten slagen is echt financiële verlichting nodig van het Rijk.

De tweede fase van de transformatie van werk en zorg gaat in. In de eerste fase ging veel aandacht uit naar het zo goed mogelijk overnemen en invoeren van de nieuwe taken. In de tweede fase komt de focus meer te liggen op vernieuwing van werkwijzen. Zorg- en dienstverlening organiseren we dichterbij de mensen. Op scholen. In de wijken. Bij de huisarts. Het voorkomen van problemen staat centraal in de aanpak.

We zetten het arbeidsmarktbeleid met focus op jongeren en gezinnen met jonge kinderen voort. We nemen extra maatregelen om de uitstroom van kwetsbare groepen uit de bijstand te vergroten en de instroom te beperken.

We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. O.a. door te kijken naar het ontwikkelen van een integraal scholings- en loopaanbod voor jongeren en werkzoekenden dat meer aansluit bij het economische profiel van Almelo en inspeelt op veranderingen in de economie.

Binnenstad met herwonnen identiteit

We werken aan een aantrekkelijke en onderscheidende binnenstad. De fysieke transformatie krijgt nu vorm. De schop is in de grond. We werken aan Haven Zuid en transformeren het oude stadhuis. Ook verkennen we in 2018 de mogelijkheden voor de derde fase binnenstad.

We stimuleren nieuwe initiatieven op het gebied van leegstand en braakliggende gronden. Partners en ondernemers willen initiatieven ontwikkelen maar geven aan dat ze behoefte hebben aan richting en focus. Samen met hen ontwikkelen we een profiel voor onze binnenstad.

3. Financiële keuzes

3.1 Samenvatting

- We liggen op schema als het gaat om het financieel herstel van onze gemeente
- Er is sprake van een meerjarig structureel sluitende begroting en meerjarenraming
- Risico's blijven er de komende jaren op het terrein van onder andere de decentralisaties
- De komende jaren hebben we nog een forse bezuinigingsopgave; voor 2018 3,8 miljoen euro
- In de begroting 2018 zijn structureel middelen opgenomen voor het buitengebied

3.2 Structureel perspectief

Inleiding

We liggen op schema als het gaat om het financieel herstel van de gemeente. De afgelopen jaren zijn we in staat geweest fors te bezuinigen. Ook de komende jaren moeten we nog bezuinigen om dit herstel daadwerkelijk te realiseren. Vanaf de programmabegroting 2016 staan we onder preventief toezicht van de Provincie Overijssel. In de perspectiefnota 2015 hebben we hiervoor een herstelplan afgesproken. We liggen op koers met de uitwerking van dit herstelplan maar we zijn er nog niet. Dit betekent dat ook er voor het jaar 2018 nog geen ruimte is om structureel budget vrij te maken voor nieuwe onderwerpen. Er is sprake van een structureel sluitende begroting en meerjarenraming maar de situatie is nog steeds precair. We hebben (te) weinig vlees op de botten om tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat aanvullende maatregelen nodig zijn.

Daarom stelt het college voor om door te gaan op de ingeslagen weg. Het afmaken van gemaakte afspraken en nu geen grote nieuwe zaken oppakken. Wel heeft het college gekeken naar mogelijkheden om tegemoet te komen aan wensen uit de raad. Zo heeft het college geld vrijgemaakt om vanaf 2018 te kunnen blijven investeren in het buitengebied.

Deze begroting 2018 is de concrete uitwerking van de eerste jaarschijf van eerder genomen besluitvorming. In dit hoofdstuk wordt het structurele perspectief weergegeven. Hierbij wordt ook het meerjarig perspectief geschetst op basis van de perspectiefnota 2017 en de doorwerking van de mutaties uit de begroting 2018. Vervolgens worden de incidentele middelen geschetst.

De gevolgen van Prinsjesdag zijn zoals gebruikelijk nog niet in de begroting 2018 en de meerjarenraming verwerkt. De gevolgen hiervan worden betrokken bij het opstellen van de perspectiefnota 2018. Over de consequenties wordt u apart geïnformeerd.

Structureel perspectief

In onderstaande tabel wordt het structurele perspectief voor de jaarschijf 2018 gepresenteerd. Vertrekpunt hierbij is het perspectief zoals dit geschetst is na het vaststellen van de perspectiefnota 2017. Hierna is onder meer de mei-circulaire 2017 beschikbaar gekomen. Deze heeft voor de jaarschijf 2018 een positief effect. Daarnaast is een aantal noodzakelijke mutaties doorgevoerd. Met deze mutaties presenteert het college een sluitende begroting voor het jaar 2018. Ook voor de jaren na 2018 wordt een sluitende meerjarenraming gepresenteerd. De ruimte om eventuele tegenvallers op te vangen is beperkt.

Structureel perspectief	2018	2019	2020	2021
Concept perspectiefnota 2017	3,97	-0,05	-0,25	0,21
Amendement 'Klijnsmamiddelen': tekort minimabeleid	0,52	0,52	0,52	0,52
A) Meerjarenraming perspectiefnota 2017	3,45	-0,56	-0,76	-0,31
Mutaties Perspectiefnota:				
Opbrengst dividenduitkering Cogas	-4,60			
Mutaties Programmabegroting 2018:				
<i>Gevolgen perspectiefnota:</i>				
1. Transformatie minimabeleid	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30

Structureel perspectief	2018	2019	2020	2021
2. Extra middelen buitengebied	0,10	0,10	0,10	0,10
3. Incidentele mutaties Perspectiefnota 2017	-0,57			
<i>Gevolgen bestuursrapportage:</i>				
4. Informatiebeveiliging en telefonie	0,14	0,14	0,14	0,14
5. Vervallen dividend Enexis	0,10	0,10	0,10	0,10
<i>Wijzigingen bestaand beleid:</i>				
6. Gevolgen Mei-circulaire 2017:				
Effect Algemene Uitkering	-5,45	-6,45	-7,08	-6,91
Reserveringen taakmutaties	3,89	4,70	5,61	6,39
7. Gevolgen aanpassen pensioenpremies	0,30	0,30	0,30	0,30
8. Vrijvallen structurele risicobuffer Algemene Uitkering	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70
9. Opbrengst Cogas al in jaarschijf 2017 verwerkt	4,60			
10. Aanpassing begroting Regio Twente, Recreatie en Toerisme	0,06	0,06	0,06	0,06
11. Afschaffen hondenbelasting (vervallen inkomsten)		0,25	0,50	0,50
11. Afschaffen hondenbelasting (vervallen kosten)		-0,02	-0,07	-0,07
B) Totaal mutaties programmabegroting 2018	2,47	-1,52	-1,07	-0,09
C (A-B) Concept programmabegroting 2018	0,98	0,95	0,28	-0,22

Ad 1. Transformatie minimabeleid

We willen het minimabeleid enerzijds transformeren (preventie en vroegsignalering) en anderzijds de groei van uitgaven tegengaan. Wij hebben grotendeels invulling kunnen geven aan het vinden van het door uw raad aangegeven taakstellende kader. ~~Hierdoor is er ruimte ontstaan voor een beleidsimpuls van 0,2 miljoen euro.~~ Bij de invulling van de Klijnsmamiddelen voor het jaar 2018 e.v. wordt uitgegaan van de volle inzet van het ter beschikking gestelde bedrag (2018:515.000 euro), dit conform bestuurlijke afspraken tussen Rijk en de VNG. (Amendement 31) Bij een verder uitbreiden van dit budget speelt de druk binnen het minimabeleid vanuit wettelijk verplichte hulpverlening bij schulden en de bewindvoering. Een uitbreiding van dit budget vraagt om besparingen bij regelingen zonder wettelijke verplichting. Regelingen zoals het Jeugdfonds of de kinderopvang op sociaal medische indicatie. Dit vinden wij onwenselijk, tegelijkertijd is de ontwikkeling naar preventief en vroegsignalerend beleid hard nodig om de stijgende kosten te temperen. Wij stellen voor om deze regelingen te behouden binnen de aanpak voor kinderarmoede, naast de vormgeving van andere initiatieven uit de stad als onderdeel van een integraal kindpakket. Bij het realiseren van de transformatie zoeken wij aansluiting bij bijvoorbeeld de middelen voor systeeminnovaties in het sociaal domein en het traject 'toegang en toeleiding' en de routekaart 'werk en zorg'. Voorzichtigheidshalve hebben we het budget voor minimabeleid (3,9 miljoen euro) niet op voorhand belast met opbrengsten van de transformatie maatregelen. Voor de transformatie maatregelen en de invulling van de Klijnsmamiddelen tegen kinderarmoede volgt een transformatieplan, dat ter besluitvorming aan uw raad wordt voorgelegd. Zie bijlage 6.5 over *de transformatie minimabeleid* voor nadere toelichting.

Ad 2. Buitengebied

De grondslag voor de inzet op het landelijk gebied ligt in de op 4 maart 2014 door de raad vastgestelde toekomstvisie Landelijk Gebied 2014-2020. De grote lijn in deze visie is dat we ons in de periode 2014 – 2020 richten op het op orde brengen van een aantal basisvoorzieningen in het landelijk gebied: één aanspreekpunt, goede en heldere kaders en een goede fysieke/digitale infrastructuur. Bij de vaststelling van de begrotingen 2015-2017 zijn jaarlijks incidentele middelen beschikbaar gesteld voor activiteiten / ontwikkelingen in het landelijk gebied. De raad heeft bij de PN2017 de motie buitengebied

aangenomen met daarin de opdracht aan het college om op zoek te gaan naar 0,1 miljoen euro structureel voor het buitengebied.

We stellen voor om 0,1 miljoen euro structureel beschikbaar te stellen voor het buitengebied. We stellen voor om de 0,1 miljoen euro in te zetten voor:

Inzet	Bedrag
Beheer- / programmakosten Groene Metropool Groene Metropool is een gebiedsvisie tot stand gekomen door een bovengemeentelijke netwerkorganisatie die zich inzet op het terrein van sociaal, economisch en fysieke structuur van het landelijk gebied in Twente.	10.000 euro
Uitvoeringskosten Groene Metropool Binnen de netwerkorganisatie van de Twentse Kracht is het dusdanig georganiseerd dat voor elk thema er een bestuurlijk en ambtelijk trekker beschikbaar is.	55.000 euro
Leader3, cofinanciering projecten Cofinanciering van projecten	25.000 euro
Inzet gebiedsmakelaar	10.000 euro

Ad 3. Incidentele mutaties Perspectiefnota 2017

Bij de Perspectiefnota 2017 is voor een aantal onderwerpen incidenteel budget voor 2018 beschikbaar gesteld. Hierbij gaat het om:

- Organiseren verkiezingen (130.000 euro)
- Archief (60.000 euro)
- Uitvoeringsprogramma binnenhavenvisie (30.000 euro)
- Ontwikkelbudget Omgevingsdienst Twente (100.000 euro)
- Invoering Omgevingswet (250.000 euro)

Deze budgetten worden gecorrigeerd op het structurele perspectief en ten laste van het incidentele perspectief (zie incidentele perspectief) gebracht.

Ad 4. Informatiebeveiliging

We moeten steeds hogere eisen stellen aan de wijze waarop we onze informatie beveiligen, omdat cybercriminaliteit helaas toeneemt. In VNG verband is een resolutie aangenomen om te voldoen aan de Basis Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Een van de eisen die de BIG stelt is dat we maatregelen nemen om onregelmatigheden in de IT omgeving vroegtijdig te detecteren. Dit kan door een SIEM (Security Information & Event Management) in te richten. Door logs van meerdere bronnen in te stellen, (waaronder firewalls, servers, devices, switches en antivirus) en die met elkaar in verband te brengen, brengt SIEM incidenten aan het licht die anders over het hoofd worden gezien. Binnen de huidige budgetmogelijkheden wordt op dit moment een beperkt aantal losse monitoringsystemen ingezet. Inrichting van een SIEM is effectiever en kan de kans op een incident verkleinen. Het niet inrichten van een SIEM vergroot het risico van het te laat constateren van virussen of malware. Hiervoor is een bedrag van 75.000 euro opgenomen.

Ad 4. Indoor dekking mobiele telefonie

Met de invoering van Het Nieuwe Werken en de verhuizing naar het nieuwe stadhuis in 2015 zijn we overgaan van vaste telefonie naar grotendeels mobiele telefonie. Tijdens de bouw bleek dat de zendmasten voor mobiele telefonie rond het stadhuis niet voor voldoende signaal konden zorgen in het pand. Hiervoor moest een DAS (Digital Antenne System) aangelegd worden. Er wordt jaarlijks huur betaald voor de lijnen voor het dataverkeer. De kosten hiervoor bedragen 60.000 euro en zijn niet geraamd. Als we de lijnen opzeggen is het niet mogelijk om in het gebouw gebruik te maken van mobiele telefoons, omdat het externe signaal (zendmasten buiten het pand) onvoldoende is.

Ad 5. Dividend Enexis

In 2016 is 34% van ons aandelenbezit in Enexis verkocht. Hierdoor vervalt een deel van de dividenduitkering (100.000 euro). Dit is via de Berap 2017 verwerkt voor 2017 en dient in meegenomen te worden in de Begroting 2018.

Ad 6. Gevolgen Mei-circulaire 2017

Via een apart voorstel bent u geïnformeerd over de gevolgen van de mei-circulaire 2017. De komende jaren krijgen we een hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds dan waar we op grond van de septembercirculaire 2016 rekening mee hadden gehouden. De mutaties in specifieke uitkeringen en taakmutaties vangen we, volgens de bestaande beleidslijn, op binnen bestaande budgetten. Het netto gevolg voor de algemene middelen is voordelig voor alle jaren. Conform afspraak verwerken we dit in het perspectief bij de programmabegroting 2018 en verder.

Ad 7. Aanpassing als gevolg van stijging pensioenpremie

Naast het aanpassen van de salarissen aan de nieuwe cao zijn de werkgeverslasten gewijzigd door het aanpassen van de pensioenpremies. Dit leidt tot een nadeel voor de begroting 2018 van 0,3 miljoen euro.

Ad 8. Vervallen risicobuffer Algemene Uitkering

Zoals afgesproken wordt, vanuit behoedzaam financieel beleid, een deel van het toekomstig accres gereserveerd om (meerjarige) schommelingen op te vangen. Hierdoor wordt de meerjarenraming minder afhankelijk van de schommelingen van de algemene uitkering. Bij het samenstellen van de programmabegroting 2018 wordt de behoedzaamheidstelpost 2018 betrokken. De behoedzaamheidsbuffer 2018 (700.000 euro) kan, conform afspraak, vrijvallen.

Ad 9. Opbrengst Cogas al in 2017 verwerkt

De extra dividenduitkering van Cogas (4,6 miljoen incidenteel) is al verwerkt via de Berap 2017 en heeft dus geen gevolgen meer voor de begroting 2018. In de meerjarenraming bij de perspectiefnota was rekening gehouden met een uitkering voor het jaar 2018. Dit wordt nu gecorrigeerd.

Ad 10. Begroting Regio Twente, Recreatie en Toerisme

De gemeentelijke bijdrage in de begroting 2018 van de Regio Twente is voor het onderdeel vrijetijdseconomie verhoogt met 0,92 euro per inwoner. Deze verhoging nemen wij op in onze begroting vanaf 2018.

Ad 11. Afschaffen hondenbelasting

Bij de begroting in 2019 een besluit uit te werken waarin de hondenbelasting wordt afgebouwd in maximaal 2 jaar tijd naar 0. Bij de wijze van afbouw nadrukkelijk te voorkomen dat de perceptiekosten op enig moment hoger zouden zijn dan de netto opbrengst

3.3 Incidenteel perspectief

Naast het structurele perspectief wordt jaarlijks ook het incidentele perspectief weergegeven. Jaarlijks worden de incidenteel beschikbare middelen weergegeven en worden de incidentele claims in beeld gebracht.

Incidenteel perspectief	2018
Beschikbaar:	
1. Resultaat structurele perspectief	0,98
2. Saldo financieringsfunctie	0,60
3. Compensabele BTW inzake re-integratie trajecten	0,40
4. Eerder gerealiseerde bezuinigingen	0,10
Totaal beschikbaar	2,08
Inzet:	

Incidenteel perspectief	2018
5. Toevoegen weerstandsvermogen	1,00
6. Later gerealiseerde bezuinigingen:	
Energie	0,20
Veiligheidsregio	0,15
Sourcing beheer openbare ruimte	0,45
7. Incidentele mutaties Perspectiefnota 2017	0,57
8. Erfgoedbeleid	0,01
Totaal inzet	2,38
SALDO JAARSCHIJF 2018	-0,30

Bedragen * 1 miljoen euro

Het saldo van de jaarschijf 2018 wordt onttrokken aan de algemene reserve.

Ad 1. Resultaat structurele perspectief

Het resultaat van de jaarschijf bij het structurele resultaat wordt toegevoegd aan het incidentele perspectief. Dit bedrag is voor de jaarschijf 2018 incidenteel beschikbaar.

Ad 2. Saldo financieringsfunctie

Op basis van het renteomslag percentage worden de rentelasten toegerekend aan de verschillende producten. Dit percentage is een mix van 4 indicatoren waaronder het gemiddelde gewogen rentepercentage. De werkelijke rentekosten liggen onder het renteomslag percentage. Voor 2018 kan een bedrag van 0,60 miljoen euro ingezet worden voor het incidentele perspectief. Dit bedrag is ongeveer gelijk aan vorig jaar.

Ad 3. Compensabele BTW inzake re-integratie trajecten

In het kader van de uitvoering van de wet werk en bijstand koopt de gemeente diensten op het gebied van re-integratie in van commerciële dienstverleners. Het grootste gedeelte van deze btw op kosten van re-integratietrajecten wordt geboekt als kostprijsverhogend. Echter de Rechtbank 's-Gravenhage heeft beslist dat de btw op kosten van re-integratietrajecten voor gemeenten wel compensabel is.

In 2016 zijn de projecten doorgenomen die binnen het Participatiebudget 2011/2012/2013 vallen. Voor de projecten inzake de jaren 2014/2015/2016 wordt deze exercitie nu uitgevoerd. De verwachting is dat we ongeveer 900.000 euro in totaal aan compensabele btw terug ontvangen. Hiervan is al 500.000 euro opgenomen in de Berap 2017. Een bedrag van 400.000 euro wordt toegevoegd aan het incidentele perspectief.

Ad 4. Eerder gerealiseerde bezuiniging

Door de verkoop van gronden Noordflank is de bezuinigingsopgave om te besparen op de rentekosten bij het grondbedrijf een jaar eerder gerealiseerd dan geraamd. Dit betekent een incidenteel voordeel.

Ad 5. Versterken weerstandsvermogen, verkorten hersteltermijn

Bij de begroting 2016 is besloten om de herstelperiode te verkorten door een jaarlijkse extra dotatie van 1,0 miljoen euro. Vanaf 2019 wordt deze dotatie structureel. In 2018 gaat deze ten laste van het incidentele perspectief.

Ad 6. Later realiseren bezuinigingen

Energie

In de begroting 2017 is opgenomen dat de bezuiniging op energiekosten vanaf 2019 ingevoerd wordt. In het perspectief was rekening gehouden met realisatie in 2018. Daarom brengen we deze taakstelling ten laste van het incidentele perspectief.

Veiligheidsregio

De taakstelling op de Veiligheidsregio wordt in 2018 niet gerealiseerd. Deze wordt voor het jaar 2018 ten laste van het incidentele perspectief gebracht.

Sourcing beheer openbare ruimte

In 2018 hebben we 450.000 euro opgenomen als besparingsverlies voor het niet tijdig realiseren van de taakstelling sourcing beheer openbare ruimte. De besparingsmogelijkheden zijn afhankelijk van de te maken keuzes. Deze zullen in de komende periode voorgelegd worden. Om de discussie te kunnen voeren brengen we het bezuinigingsbedrag voor 2018 ten laste van het incidentele perspectief.

Ad 7. Incidentele mutaties Perspectiefnota 2017

Bij de Perspectiefnota 2017 is een voor aantal onderwerpen incidenteel budget voor 2018 beschikbaar gesteld. Hierbij gaat het om:

- Organiseren verkiezingen (130.000 euro)
- Archief (60.000 euro)
- Uitvoeringsprogramma binnenhavenvisie (30.000 euro)
- Ontwikkelbudget Omgevingsdienst Twente (100.000 euro)
- Invoering Omgevingswet (250.000 euro)

Deze budgetten worden gecorrigeerd op het structurele perspectief (zie structurele perspectief) en ten laste van het incidentele perspectief gebracht.

Ad 8. Erfgoed (Amendement 2)

Het college de opdracht te geven om erfgoednota "Zichtbaar verleden" ter besluitvorming aan de raad aan te bieden, en bij de Perspectiefnota 2018 structurele dekking voor het erfgoedbeleid aan te geven.

Doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie

De doorontwikkeling van de organisatie staat in het teken van de ambitie om resultaten en effecten "buiten" te plaatsen boven het werk "binnen". Dit vanuit het inzicht dat in Almelo het vertrouwen in de organisatie en bestuur te laag zijn. In deze verandering is het aan management, medewerkers, college, griffie en raad om in het belang van de burger en de stad buiten formele kaders te stappen en meer dan thans resultaat- en oplossingsgericht te gaan werken. Gedrag en houding zijn dan ook kritieke succesfactoren. Om dit te bereiken is een proces nodig dat zich kenmerkt door evenwicht tussen bouwen en breken en een aanpak waarbij medewerkers zich bewust worden van het "waarom" van de nieuwe werkwijze door o.a. werkende weg aan de hand van inhoud te kijken wat de beste handelwijze is. Parallel is een ontwikkelprogramma nodig. De uitkomst van de doorontwikkeling moet ertoe leiden dat:

1. Programmasturing en Stadsdeelmanagement bijdragen aan het herwinnen en vergroten van het vertrouwen van de stad en daarmee tevreden burgers en bedrijven.
2. Politiek en bestuur zo min mogelijk worden belast met operationele thema's en uitvoeringsvraagstukken door de grotere thema's van de stad in samenhang centraal te stellen.
3. Politiek en bestuur zich optimaal ondersteund voelen in hun taken en verantwoordelijkheden en hun rol en positie richting de burgers kunnen versterken.
4. Er sprake is van een organisatie waarvan de basis op orde is waardoor de kwaliteit van functioneren en de dienstverlening toenemen.
5. De bedoeling en de burger staan centraal en medewerkers als creatief eigenaar de ruimte (durven te) nemen om een vraagstuk doeltreffend op te lossen.
6. Structuur en managementstijl dit proces ondersteunen en er een duidelijke koers en richting is op basis van helder verwachtingsmanagement en inspirerende sturing: heldere kaders.
7. Er een wendbare en toekomstbestendige organisatie ontstaat die maatschappelijke veranderingen soepel aan kan.

Activiteit 2018	Kosten
1. Houding en gedrag Het bewerkstelligen van houding en gedrag dat bijdraagt aan het effectiever willen zijn in de stad en beter aansluiten bij de belevingswereld van onze inwoners. Denk bijvoorbeeld aan ontwikkeltrajecten.	434.000
2. Programma- en wijksturing Effectief toepassen van de nieuwe sturingsprincipes waarbij raad, college en organisatie toegerust worden voor een effectieve invulling van ieders rol, taak en verantwoordelijkheid in het proces. Hierbij zal tevens een duidelijk accent liggen op wat dat betekent voor gedrag en houding van de voormelde actoren en de spelregels die daarbij horen. Denk aan ontwikkeling raad en programma- en wijkmanagers.	368.000
3. Communicatie Verhogen van draagvlak en draagkracht van de alle betrokkenen en het helpen bij het scheppen van de randvoorwaarden voor een succesvolle kanteling van de werkwijze en de organisatie alsmede de relatie met de stad.	122.000
4. Mobiliteit, flexibiliteit en wendbaarheid Inzetten van instrumentarium waarbij de inzet is om een flexibele organisatie te creëren. "Loopbaanontwikkeling" en het adagium "Van werk naar werk".	685.000
5. Herstructurering Organisatie en Processen De organisatie toe te rusten ten aanzien van het oplossen en inbedden van veranderkundige, organisatorische en procesmatige vraagstukken.	230.000
6. Herstructurering bedrijfsvoering en control functie. De basis op orde. Treffen van maatregelen die er toe moeten leiden dat de informatiehuishouding steeds volwaardig aan de informatiebehoefte voldoet, een nog betere pro actieve sturing mogelijk is en de organisatie permanent in control is.	35.000
TOTAAL GENERAAL VOOR 2018	1.874.000

Wij stellen voor om voor 2018 een bedrag van 1,874 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de organisatieontwikkeling. Zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2017 wordt dit bedrag onttrokken aan de Algemene Reserve.

3.4 Investeringsagenda

Bij de begroting 2016 heeft u besloten tot een investeringsagenda voor een incidenteel bedrag van 3 miljoen euro voor de periode 2016-2018 (1 miljoen euro incidenteel per jaar). Dit bedrag wordt in 2018 ingezet voor het parkeerbeleid en de pilot collectieve ziektekosten.

Investeringsagenda	2018
Beschikbaar voor sociaal domein	0,50
Pilot collectieve ziektekostenverzekering	0,50
Restant investeringsagenda 2018 sociaal domein	0,00
Beschikbaar voor binnenstad	0,50
Inzet parkeren (RV 3568)	-0,50
Restant investeringsagenda 2018 binnenstad	0,00

Bedragen * 1 miljoen euro

Zoals in de Perspectiefnota is afgesproken verlengen we de pilot collectieve ziektekostenverzekering met 1 jaar. De kosten die hiermee samenhangen dekken we uit de incidentele investeringsagenda (0,5 miljoen euro) en uit de incidenteel vrijvallende middelen Gezond in de Stad (0,5 miljoen euro).

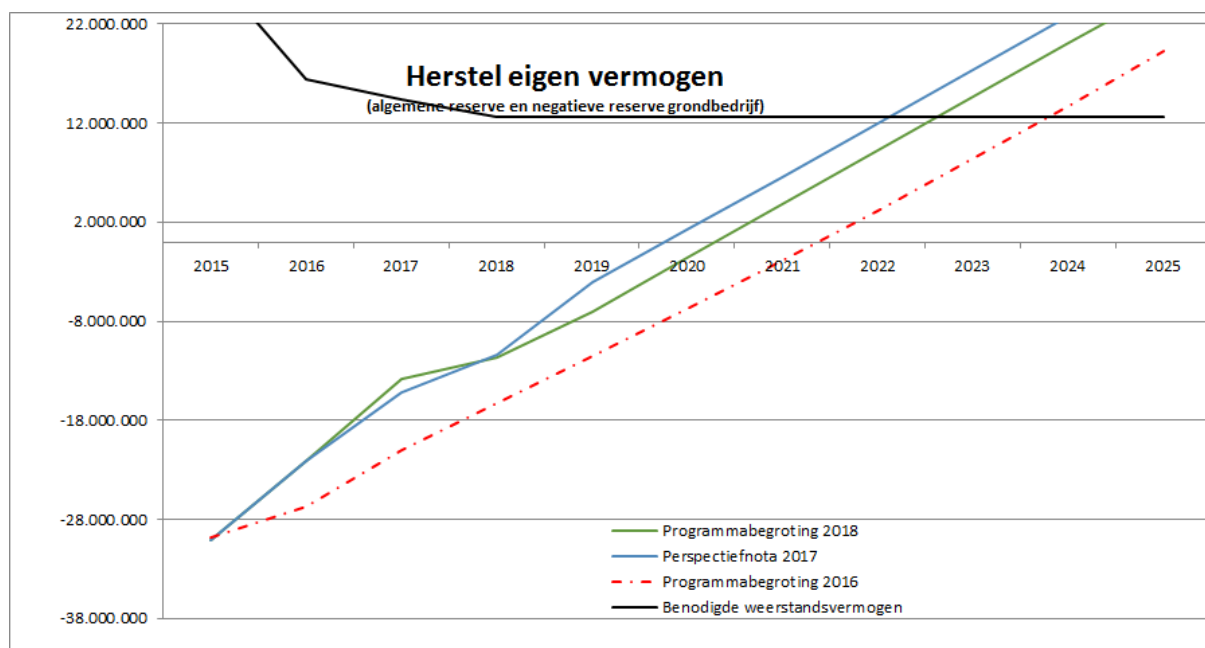
3.5 Herstel eigen vermogen

In de begroting is het herstelplan voor de aanvulling van het eigen vermogen opgenomen. Het doel is om de herstelperiode zo kort mogelijk te houden. Hiervoor zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Structureel 1,0 miljoen euro toe te voegen voor sneller herstel. Dekking ten laste van de investeringsagenda of uit aanvullende zoekrichtingen.
- Incidentele baten worden ingezet om de herstelperiode te verkorten. Hierbij zijn met name genoemd de (netto) opbrengst van de verkoop van aandelen en de (extra) verkoopopbrengst van grondverkoop.

In de begroting wordt het overzicht van herstel van het eigen vermogen opgenomen. Hierin vindt een actualisatie plaats van het herstelplan ten opzichte van de perspectiefnota.

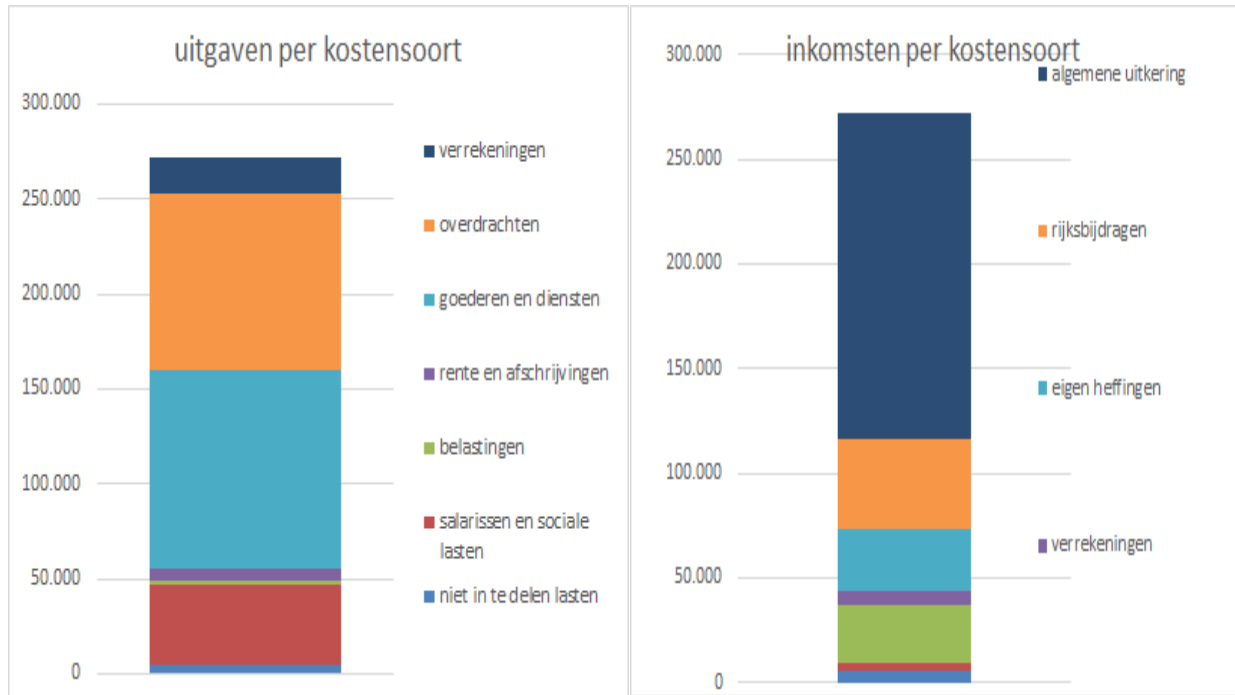
De actualisatie betekent dat de gevolgen van de Berap 2017 zijn verwerkt. Dit betekent een verslechtering van het herstelplan met ongeveer een half jaar. Ook het beslag van de kosten 2018 voor de organisatieontwikkeling (2,0 miljoen) betekenen een verslechtering. Ten opzichte van de oorspronkelijke planning (begroting 2016) liggen we nog circa 1 jaar voor.

Eigen vermogen aangezuiverd in 2020

Het eigen vermogen zal in de loop van 2020 aangezuiverd zijn. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat de totale bezuinigingsopgave gerealiseerd wordt. In bovenstaande grafiek is nog geen rekening gehouden met de consequenties van de verkoop van aandelen. Dit kan een positief effect hebben op de herstelperiode. Zodra het eigen vermogen is aangezuiverd kunnen nieuwe keuzes gemaakt worden over de structurele toevoeging aan het eigen vermogen (5,4 miljoen euro).

Overzicht van herkomst en besteding gemeentelijke baten en lasten

Kostensoort	Bedrag	%
niet in te delen lasten	4.620	2%
salarissen en sociale lasten	42.720	16%
belastingen	1.103	0%
rente en afschrijvingen	6.725	2%
goederen en diensten	104.410	38%
overdrachten	93.830	35%
verrekeningen	18.515	7%
Totaal	271.923	100%

Kostensoort	Bedrag	%
inkomsten projecten	5.074	2%
dividend en rente	4.069	2%
diverse inkomsten	28.041	10%
verrekeningen	6.669	2%
eigen heffingen	29.818	11%
rijksbijdragen	42.661	16%
algemene uitkering	155.597	57%
Totaal	271.923	100%

3.6 Ontwikkeling tarieven

De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen zijn berekend op basis van 100% kostendeckking. Hierbij is op te merken dat het tarief voor de afvalstoffenheffing in 2018 met 8% daalt. Het tarief voor rioolrecht is gestegen met 6% zoals afgesproken in het vGRP. De overige tarieven stijgen met een inflatiepercentage van 1,4%. Uitzondering daarop zijn de verhoging van de OZB-opbrengst met 370.000 euro conform afspraak uit de Perspectiefnota 2015 en de tarieven die het rijk vaststelt (rijbewijs, paspoort).

~~De gemiddelde woonlasten voor burgers met een eigen woning blijven gelijk ten opzichte van vorig jaar. Amendement 32a. De afvalstoffenheffing 2018 vast te stellen op € 252, in combinatie met het zonder verdere heffing kunnen storten van grof vuil tot 500 kg/jaar op gemeentelijk depot, gevestigd op de Turfkade. Het totaal van de woonlasten wordt niet verhoogd met het inflatiepercentage.~~

Van de tarieven en heffingen die hoogstens kostendeckend mogen zijn hebben wij een overzicht gemaakt van de lasten en baten per taakveld. Bij al deze belastingsoorten wordt aan de norm van het dekkingspercentage van maximaal 100% voldaan. Wel constateren wij dat o.a. de kosten van de dienstverlening niet volledig worden gedekt uit de leges. In ons programma dienstverlening – op weg naar 2020 – is het kostendeckend maken van onze dienstverlening één van de strategische vertrekpunten. Meer toelichting over de tarieven is opgenomen in de paragraaf 5.1 Lokale heffingen.

4. Programmaplan

Inleiding

Bij de Perspectiefnota 2017 schreven we dat de doorontwikkeling van de organisatie draait om het vergroten van het vertrouwen van de Almelose inwoner in de gemeente. Door programmatisch en stadsdeelgericht te gaan werken willen we meer dan voorheen werken voor resultaten en effecten in de stad en intensiever interactie aangaan met de stad. Maar wat verstaan we nu onder programmasturing en stadsdeelgericht werken en wat betekent dit voor het programmaplan en de hoofdpogaven in deze begroting 2018?

Wat zijn programmasturing en stadsdeelgericht werken?

Programmasturing

Programmasturing gaat over het behalen van concrete en voor inwoners voelbare resultaten en gewenste effecten in de stad (en dus niet over beleidsnota's schrijven). Het betreft in eerste instantie grotere veranderingsvraagstukken, die over de hele stad gaan en niet binnen wijken, door de gemeente of door 'de stad zelf' kunnen worden opgelost. Een programma heeft een begin en een eind. Realisatie van de doelen betekent het einde van het programma. De raad bepaalt welke doelen en veranderopdrachten moeten worden gerealiseerd en, dus, wat de programma's zijn.

Stadsdeelgericht werken

Stadsdeelgericht werken gaat over inwoners, die zelf bepalen in en bijdragen aan hun eigen wijk en buurt. Het behalen van resultaten in wijken vanuit de vraag en de belevingswereld van de inwoner. Door wijksturing mogen verschillen tussen wijken ontstaan zowel in beeld als in het niveau van vraagstelling en –beantwoording tussen bestuur/organisatie en inwoners. Dit vraagt loslaten en vertrouwen geven aan de burgers. Hierin schuilt een wederkerig leerproces tussen gemeente en bewoner. Juist door stadsdeelgericht werken willen we dichtbij de inwoner herkenbaar zijn en vertrouwen winnen.

Wat betekent dit voor het gemeentebestuur?

Programmasturing gaat niet vanzelf. Organisatie, college, raad en stad zijn in één samenhangend systeem onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het veranderen van de organisatie zal geen effect hebben als college en raad niet parallel veranderen.

Het bouwen van een goed programma valt of staat met het formuleren van goede programmadoelen. Een goed programmadoel is concreet, heeft draagvlak in de stad en brengt overzicht en focus aan. Dat laatste betekent dat ze ook inzichtelijk maken wat we níét gaan doen. De resultaten van programmadoelen zijn zichtbaar en voelbaar in de stad. De acties (dus het 'hoe') vloeien logisch voort uit en dragen bewezen bij aan het programmadoel.

Programmagericht werken moet een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het politieke debat en sturing vanuit en in de gemeente: meer het gesprek over strategische doelen en minder over incidenten en operationele vraagstukken. Dit heeft gevolgen voor de raadsvergaderingen, politieke beraden, portefeuille overleggen en portefeuilleverdeling (denk aan programmawethouders).

Wat gaan we doen?

De hoofdpogaven staan niet ter discussie. Het is de bedoeling om de hoofdpogaven de komende tijd door te ontwikkelen naar concrete programma's. Dit past binnen afspraken die we al maakten met de commissie planning en control over het verder concretiseren van de hoofdpogaven.

Tijdens het werkbezoek aan Arnhem op 13 oktober gaan we beeldvormend met elkaar in gesprek over programmasturing en wat dat betekent voor het gemeentebestuur. Uiteindelijke resultaten kunnen een plek krijgen in een raads- en/of coalitieprogramma. Denk bijvoorbeeld ook aan programmawethouders en inrichting van de politieke beraden en raadsvergaderingen.

4.1 Hoofdogaven

4.1.1 Hoofdogave saneren en innoveren

Samenvatting

Doel van de hoofdogave saneren en innoveren is het financieel herstelplan van Almelo is tijdig en volledig uitgevoerd waardoor Almelo weer financieel (voldoende) gezond is en het preventief toezicht van de provincie is opgeheven.

Op 1 januari 2020 is het (financieel) herstelplan van Almelo uitgevoerd, hetgeen betekent dat:

- De inhoudelijke doelstellingen van de hoofdogaven nader zijn uitgewerkt.
- Er structureel 15 miljoen euro is bezuinigd.
- Het eigen vermogen de risico's afdekt, dus het weerstandsvermogen gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit.
- De gemeente Almelo onder regulier, repressief toezicht van de provincie staat.

Saneren

Het herstelplan is een samenstel van inhoud en middelen. Het dient om te saneren én te innoveren. Wat is afgesproken moet worden uitgevoerd óf er worden alternatieven geformuleerd.

Wat willen we bereiken?

1. Budgetbeheersing: we zijn voldoende 'in control' als gaat om de sturing, beheersing en realisatie van de bezuinigingsopgaven, het budgetbeheer van de lopende exploitatie en uitgavenbeheersing van grote, meerjarige incidentele projecten in relatie tot het financieel herstelplan.
2. Verwerven incidentele middelen: we zijn in staat incidentele middelen te verwerven uit verkoop aandelen en verkoop grond en opstallen zodat het negatieve eigen vermogen snel(ler) wordt aangevuld en het beoogde resultaat van het financieel herstelplan eerder dan gepland wordt bereikt.
3. Verbonden partijen: we zijn in staat voldoende regie te voeren met oog voor beleid, beheersing van risico's en uitvoeringskosten zodat er een gezond (bedrijf)resultaat is.
4. Doorontwikkeling organisatie: we geven vorm en inhoud aan de versnelde doorontwikkeling van de organisatie en de taakstellingen die zijn verbonden aan het verminderen van de beleidsvoorraad.
5. Sociaal domein: we zijn in staat de uitvoering van taken in het sociaal domein (Participatiewet, WMO, Jeugd, Beschermd Wonen) binnen de beschikbare rijksmiddelen uit te voeren.
6. Grondexploitaties: we zijn in staat de woningbouwprogrammering volgens plan uit te voeren.

Wat gaan we in 2018 doen?

1. Budgetbeheersing
 - Een concernrapportage budgetbeheersing gericht op realisatie van begroting, kredieten en projecten als ook budgetten voor groot onderhoud. De rapportage heeft een signaleringsfunctie voor directie en college en heeft geen verantwoordingsfunctie. Verantwoording afleggen aan de raad verloopt via de reguliere p&c-cyclus.
2. Verwerven incidentele middelen
 - Mogelijke verkoop aandelen Twence.
 - Mogelijke verkoop (restant) aandelen Enexis en Vitens (indien nog niet in 2017 gerealiseerd).
3. Verbonden partijen
 - Uitvoering van het onderhoud beheer openbare ruimte anders organiseren. Dat kan zijn outsourcing of een interne verzelfstandiging.
 - Anders organiseren van het ingenieursbureau .
 - Realiseren van het centraliseren van toezicht en handhaving.
4. Doorontwikkeling organisatie
 - Uitvoeren volgende fasen organisatieontwikkeling, d.w.z:
 - o Vormgeven programmamanagement en stadsdeelmanagement.
 - o Realiseren taakstellingen van 400.000 euro op beleid(sfuncties).

- Herijking aantal sourcingtrajecten en de daarbij gehanteerde strategieën (wordt betrokken bij de opdracht voor doorontwikkeling van de organisatie).
5. Sociaal domein, transformatie verder vormgeven door:
 - Monitoring van de beschikbare rijksmiddelen en de benodigde middelen voor de uitvoering van de verschillende regelingen in het sociaal domein.
 - Per kwartaal financiële prognoses van de verwachte jaaruitgaven om zo actiever invulling te geven aan de behoefte aan signalering en beleidsmatige sturing.
 6. Grondexploitaties
 - Kavelverkoop stimuleren.
 - Alternatieve bestemmingen creëren voor agrarische gronden zoals bijv. zonneparken
 - Kwalitatieve analyse bedrijventerreinen om vraag en aanbod goed op elkaar af te kunnen stemmen.

Innoveren

Innovatie (of vernieuwing) in het algemeen heeft betrekking op nieuwe ideeën, goederen, diensten en processen. Voor het onderdeel Innoveren in deze hoofdpoging is opgenomen dat middelen om deze opgaven te realiseren en inzet van bestaande middelen opnieuw worden toebedeeld aan de hoofdpogingen.

Het werken met een minderheidscoalitie en de diversiteit in de huidige raad, vraagt om een nieuw samenspel tussen stad, raad, college en organisatie. Vanaf het begin van het besluitvormingsproces willen met elkaar optrekken en gaan we op zoek naar bijpassende nieuwe werkvormen. Dit college wil gekend en ervaren worden in een cultuur van werken met maximale participatie van betrokken organisaties en bewoners in de stad en raad. We willen het perspectief van buiten naar binnen halen. Dit betekent niet alleen maar beslissen op basis van 'stukken', maar op basis van het gevoerde gesprek en op basis van wat er werkelijk in de stad speelt. De bestuurbaarheid en de belangen van de stad staan altijd voorop.

Wat willen we bereiken?

1. Nieuwe cultuur van samenspel tussen stad, raad, college en organisatie en werken aan bestuurlijke verhoudingen door middel van strategisch programmeren.
2. Meer doen, minder schrijven en doorbreken van oude werkwijzen en patronen op basis integrale aanpak van specifieke dossiers.
3. Gelet op de score in 'Waar staat je gemeente' voor het vertrouwen in het gemeentebestuur (17% in Almelo tegen 30% in de vergelijkbare stedelijkheidsklasse) in samenwerking met de gemeenteraad een aanpak ontwikkelen die dit lage vertrouwen verbetert.

Wat gaan we in 2018 doen?

Onderstaande acties samen geven invulling aan wat we willen bereiken:

1. Voorbereidende werkzaamheden uitvoeren om na de verkiezingen in 2018 de nieuwe raad in staat te stellen een raadsprogramma te formuleren waarin staat wat we willen bereiken. De vorm is nog niet bepaald, maar te denken valt aan een memorandum over de staat van de stad en/of een whitepaper over wat de uitdagingen van een (middel)grote stad in de (nabije) toekomst zijn.
2. Het vernieuwde samenspel duidelijk(er) vormgeven: de driehoek (burgemeester / griffier / gemeentesecretaris) moeten het gesprek hierover organiseren en agenderen. De werkgroep initiatieven die uit raadsleden bestaat kan daarin ook een rol spelen. Het verminderen van regelgeving en het gebruik van digitale enquêtes om inwoners bij beleid te betrekken kan ook onderdeel uitmaken van de uitwerking (zie toezeggingen [Perspectiefnota 2016](#)).
3. Het opstellen van een ontwikkelconvenant met de provincie Overijssel dat gericht op de lange(re) termijn nieuw ontwikkelperspectief geeft aan de gemeente Almelo en het vertrouwen van inwoners in de gemeente vergroot. Langs de volgende lijnen wordt dit gerealiseerd:
 - Het uitvoeren van een ontwikkelscan 'Vertrouwen in de gemeente';
 - Het realiseren van een gebiedsprogramma Nieuwstraatkwartier;
 - Het versterken van de kwaliteit (en beter bij de vraag aansluitend aanbod) van bedrijventerreinen;
 - Het vergroten van het perspectief van de Almelse arbeidsmarkt;

- Het benutten van overige kansen die het perspectief kunnen verbeteren (financiën, duurzaamheid, versterken van de binnenstad).
4. De aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet moet ook zorgen voor minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en het geven en vragen van vertrouwen. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarbij moet het doel van een initiatief in de fysieke leefomgeving centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'. Met andere woorden: innoveren in de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet vereist ook een omgevingsvisie.

4.1.2 Transformatie werk en zorg

Samenvatting

- De tweede fase van de transformatie van werk en zorg gaat in. In de eerste fase ging veel aandacht uit naar het zo goed mogelijk overnemen en invoeren van de nieuwe taken. In de tweede fase komt focus meer te leggen op vernieuwing van werkwijzen.
- Aanvullende maatregelen zijn nodig om de stijgende kosten in het sociaal domein te beperken. Prioriteit wordt gegeven aan het realiseren van de taakstellingen en het verder uitbouwen van nieuwe aanpakken die via experimenten en pilots succesvol zijn geweest. Een routekaart wordt opgeleverd om verder kostenbesparingen en innovaties in beeld te brengen.
- Zorg- en dienstverlening wordt dichter bij mensen georganiseerd. Op scholen. In de wijken. Bij de huisarts. Het voorkomen van problemen staat centraal in de aanpak.
- Het arbeidsmarktbeleid met focus op jongeren en gezinnen met jonge kinderen wordt voortgezet. Er worden extra maatregelen genomen om de uitstroom van kwetsbare groepen uit de bijstand te vergroten en de instroom te beperken.
- We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. O.a. door te kijken naar het ontwikkelen van een integraal scholings- en loopaanbod voor jongeren en werkzoekenden dat meer aansluit bij het economische profiel van Almelo en inspeelt op veranderingen in de economie.

Werk en zorg

Inleiding

De nieuwe opgaven in het sociaal domein bieden kansen voor een effectieve aanpak van de sociale vraagstukken in de stad. Almelo kan inwoners met vragen over participatie, zorg en ondersteuning daadwerkelijk beter helpen. Dat is belangrijk, want juist in Almelo verkeren schrijnend veel inwoners langdurig in een positie van achterstand. Er is een ingrijpende omslag in de aanpak nodig, samen met inwoners en met partners, om die verbetering te realiseren. Het gaat om inzet op preventie en op een methodiek die patronen van overerfelijkheid van armoede en inactiviteit kan doorbreken. Als we die omslag niet maken dreigt een 'cirkel van achteruitgang': de kosten van zorg nemen toe en de ruimte om inwoners te ondersteunen wordt kleiner.

We hebben onderzoek gedaan naar de doorontwikkeling van de toegang tot het sociaal domein. De toegang is voor inwoners en voor de gemeente van groot belang. Dat is de plek waar inwoners met vragen komen en waar met hen een plan wordt gemaakt. Daar worden de (nieuwe) ondersteuningsplannen gemaakt, die aansluiten op eigen kracht. Dat is ook de plek waar wordt bepaald welke uitgaven er nodig zijn voor de zorg of ondersteuning. De toegang is het begin van het werkproces in het sociaal domein. Daar ligt dus ook de basis voor sturing en ontwikkeling van het hele sociaal domein.

Bij de overdracht van de nieuwe taken in 2015 is door bestuurders en leidinggevendenden bewust gekozen voor een gefaseerde aanpak van de vernieuwing. De inschatting in die periode was dat het niet haalbaar zou zijn om in één keer het hele sociaal domein te kantelen. De invoering van veel nieuwe taken, nieuwe vormen van samenwerking en een complexe reorganisatie tegelijk zou teveel risico's opleveren voor de kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoners.

De gekozen route van zorgvuldigheid en fasering heeft ook nadelen. We zien in de afgelopen periode vooral een oriëntatie op onderdelen van het sociaal domein en minder op het gehele veranderproces. Zo is de organisatie van de toegang versnipperd. Maar ook de bezuinigingsdiscussie is in feite gevoerd zonder overall aanpak. Dat leidt tot voorstellen die binnen de kaders blijven, die de transformatie beperkt ondersteunen en tot extra risico's leiden.

Na de eerste fase waarin overdracht en praktische uitvoering van de invulling van de nieuwe taken is nu het moment voor de kanteling. De aanpak van geleidelijkheid is niet meer effectief. Het is tijd voor een radicale aanpak waarin we ruimte nemen om de veranderingen in te vullen, ook door instituties en oude orde en zuinigheid heen. Dit is een ingrijpende en risicovolle strategie. We moeten dan ook op zoek naar alle kwaliteit en competenties die nodig zijn. Het is van belang focus aan te brengen en keuzen te maken. Dit vraagt een andere insteek van de organisatie maar zeker ook van wethouders, college en de raad.

Dit leidt tot de volgende koers:

1. We brengen samenhang in de dienstverlening voor onze inwoners door de huidige loketten voor de toegang te bundelen in één nieuwe organisatie voor de toegang tot zorg en ondersteuning. Die nieuwe toegang biedt mogelijkheden om eenduidig te sturen op de vernieuwing en op de kwaliteit van de dienstverlening. Er ontstaat zo meer ruimte voor de professionals om hun nieuwe werkwijze met inwoners in te vullen. Zo kunnen we de omslag versnellen. In de wijkteams is systematisch gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe werkwijze. Die aanpak die biedt een stevige inhoudelijke basis voor de doorontwikkeling.
2. We intensiveren de samenwerking met partners, zoals werkgevers, maatschappelijke organisaties, huisartsen, en het zorgkantoor. Zo benutten we de bestaande kracht in de stad.
3. We gaan de preventieve basisvoorzieningen voor onze inwoners verder ontwikkelen. We werken door aan basisvoorzieningen in de schulddienstverlening, de informatie- en adviesfunctie, en de dagbesteding, waar mogelijk in de wijk. We zetten intensiever in op een aanpak om inwoners zonder werk actief of aan het werk te krijgen.

Wat willen we bereiken?

Sociaal- economische omstandigheden – het wel of niet hebben van werk, het hebben van schulden – is van enorme invloed is op de gezondheid van mensen en de zorg die ze nodig hebben. Daarnaast heeft de economie en de samenleving baat bij een gezonde, zelfredzame beroepsbevolking. Het gericht transformeren van werk en zorg gaan daarom hand in hand en zijn belangrijke aanvullende strategieën om de hoofdpogaven transformatie werk en zorg te realiseren.

Almelo is in 2015 gestart met het uitvoeren van de transformatie werk en zorg. In de eerste fase (2015 – 2016) is daarbij de meeste aandacht uitgegaan naar het invoeren en uitvoeren van de nieuwe taken. In die eerste jaren bleek dat veel organisaties en aanbieders nog werkten met dezelfde diensten en aanpakken. Vanaf 2017 is de tweede fase gestart waar de focus ligt op de vernieuwing van de aanpak en het daadwerkelijk realiseren van een meer integrale uitvoering en preventieve aanpak.

We willen bereiken:

- Actieve deelname aan de samenleving vergroten
- Zelfredzaamheid van inwoners vergroten en de afhankelijkheid van de overheid verminderen

Wat gaan we in 2018 doen?

Bij de perspectiefnota 2017 is als opmaat naar deze begroting besloten om een routekaart aan de raad aan te bieden (voor 1 januari 2018) die aangeeft hoe via de transformatie van werk en zorg een neergaande kostenlijn gerealiseerd kan worden. De maatregelen uit deze begroting worden in de routekaart verder uitgewerkt en aangescherpt. Wat wij in ieder geval gaan doen:

- Wij gaan taken in het sociaal domein meer in samenhang uitvoeren. Dat betekent meer geïntegreerde wijkteams (jeugd, volwassenen, werk en inkomen, schuldhulpverlening, welzijn) en het anders organiseren van de toegang. Ook is het nodig om budgetten meer te stroomlijnen en samen te voegen om zo per gezin / ondersteuner de beste keuzes te kunnen maken en echt preventief te kunnen werken;
- We lokken nieuwe vormen van zorg en innovaties uit. Wij geven prioriteit aan het verder uitbouwen van succesvolle interventies. We werken mogelijkheden voor verdere vernieuwing van preventie en gebruik van voorliggende voorzieningen concreet uit. Wij gaan na hoe wij regie/eigenaarschap over de te verbeteren situatie van hulpverlening (systeemwereld) kunnen verschuiven naar alle betrokken samen (leefwereld). Het helpt daarbij als wij bij mensen die zelf de problemen ervaren nagaan waar zij tegenaan lopen en waar zij behoefte aan hebben;
- Wij versterken de sturing in het sociale domein. We brengen scherper in beeld welke resultaten we willen bereiken. Wij zorgen voor adequate monitoring om zo te kunnen anticiperen op ontwikkelingen en na te gaan of het ingezette beleid ook echt werkt. Concreet zal de transformatieopgave werk en zorg geëvalueerd worden waar het gaat om effectiviteit.

Werk

Wat willen we bereiken?

Relatief veel mensen in Almelo hebben geen baan en/of leven op of onder de armoedegrens. Het doorbreken van de perspectiefloosheid en overerving van armoede – met name bij kinderen – en het terugdringen van de werkloosheid zijn voor Almelo daarom belangrijke opgaven.

1. Werk aan de onderkant van de arbeidsmarkt behouden en vergroten.
2. Jongeren en ouders met jonge kinderen met perspectief op een baan bemiddelen naar werk.
3. Perspectief bieden voor mensen met een beperkte kans op een baan.
4. Voorkomen dat jongeren met een achterstandspositie school verlaten.
5. Beperken van het uitkeringsbestand.

Wat gaan we in 2018 doen?

Werk aan de onderkant van de arbeidsmarkt behouden en vergroten

- Versterken van lokale initiatieven die economische structuur en economische activiteiten vergroten.
- Stimuleren van sociaal ondernemerschap dat ook zonder financiële steun van de overheid levensvatbaarheid heeft. Wij gaan of de invoering van het instrument Social Impact Bonds hier een bijdrage aan kan leveren.
- Versterken regionale acquisitie om meer nieuwe werkgevers / bedrijven naar Twente te halen.

Jongeren en ouders met jonge kinderen met perspectief op een baan bemiddelen naar werk

- Iedere jongere of oudere met jongere heeft een actief re-integratieplan. Deze aanpak is al gerealiseerd in 2017 en wordt voortgezet.
- Voor jonge schoolverlaters vanuit het speciaal onderwijs is er een sluitende aanpak waarbij direct na school een passend leer, werk of zorgtraject wordt ingericht.

Perspectief bieden voor mensen met een beperkte kans op een baan

- Voor mensen met een uitkering die beperkt tot geen perspectief hebben op een betaalde baan wordt alternatieve dienstverlening geboden. Waaronder tal van mogelijkheden voor vrijwilligerswerk en zinvolle dagbesteding.
- Informele en formele hulp bij schulden wordt beter met elkaar verbonden. Om zo mensen eerder, intensiever en effectiever te helpen om hun schuldenpositie te herstellen en blijvend op orde te houden.

Voorkomen dat jongeren met een achterstandspositie school verlaten.

- Het RMC (Regionaal Meldpunt Coördinatie) werkt samen met het onderwijs om schooluitval te voorkomen. Regionaal worden nieuwe methoden en werkwijzen opgezet. De nieuwe methoden zullen op hun effectiviteit beoordeeld worden.

Beperken van het uitkeringsbestand

- Verder uitwerken en doorvoeren van het verbeterprogramma ter bevordering van de duurzame uitstroom. Daarbij gaan we uit van de eigen verantwoordelijkheid en zelfwerkzaamheid van de klant. De werkgever wordt vroeg in het re- integratietraject betrokken. Wij voeren extra maatregelen uit om uitstroom van bijzondere doelgroepen te vergroten en zetten in op snellere omscholingstrajecten.
- Handhaven van een goede poortwachtersfunctie bij aanmeldingen voor bijstand, waarbij bij afwijzing van de bijstand zo nodig wel doorverwezen wordt naar passende ondersteuning door andere functies in het sociale domein.
- Inzetten op voorkomen van langdurig verblijf in bijstand van nieuwe instromers (o.a. statushouders) door hier gericht integrale projecten op in te richten, waarbij de aanpak zich uitstrekt over meerdere leefgebieden.
- Ontwikkelen van een integraal scholings- en loopaanbod voor jongeren en werkzoekenden dat aansluit bij het economische profiel van Almelo en het mogelijk maakt om tussentijds (als de vraag in de markt wijzigt) werkenden en werkzoekende makkelijker kunnen overstappen tussen economische sectoren.

Zorg

Wat willen we bereiken?

Wij bieden adequate zorg en ondersteuning voor onze inwoners die dat nodig hebben. Wij vernieuwen de zorg. Inzet is om problemen eerder te signaleren, aan te pakken en waar mogelijk dure vormen van zorg te voorkomen of lichtere vormen van zorg in te zetten. Dit bespaart kosten bij de gemeente en voorkomt negatieve effecten voor onze inwoners (escalatie problemen).

1. Er is multidisciplinair en integraal gewerkt. Middelen zijn ontschot en er is sprake van samenhang in de aanpak
2. Het beheersbaar houden van de problematiek rondom meervoudige probleemhuishoudens.
3. Via preventie voorkomen dat mensen gebruiken maken van dure zorg. Nadruk in de aanpak ligt op hoe het wel kan en met wie.

Wat gaan wij in 2018 doen?

Multidisciplinair en integraal werken.

- Wij gaan de toegang tot hulp- en zorgverlening anders organiseren. Er zijn nu teveel loketten. Er wordt een nieuwe, meer samenhangende vorm van toegang gerealiseerd die de bestaande versnippering beëindigt. Bijzonder aandachtspunt is het in samenhang uitvoeren van de taken op het gebied van werk en inkomen met de zorgtaken.
- Tegelijk met het samenvoegen van de verschillende vormen van toegang wordt gewerkt aan het realiseren van integrale dienstverlening- en opdrachtverlening die aansluit bij het principe van 1 gezin, 1 plan, 1 ondersteuner. Uitgangspunt is dat wij bij de dienstverlening zoveel mogelijk aansluiten bij de (logica van de) leefwereld van de inwoners zelf. Centraal staat daarbij het inleven in de ander om te begrijpen wat hij of zij nodig heeft zonder daarbij direct zelf de regie over te nemen of een planklare oplossing te bieden.
- Voor het inkopen van zorg voeren wij een nieuwe methodiek in die uitgaat van resultaatgerichte financiering. Dat betekent dat zorg en dienstverlening niet meer ingekocht wordt op basis van het aantal beschikbare uren, maar op basis van de beoogde resultaten die volgen uit de ondersteuningsplannen die gemaakt worden.
- Wij zorgen ervoor dat zorg- en hulpverlening dicht bij mensen worden georganiseerd. Wij bundelen en coördineren daarom hulpverlening op plekken waar mensen met vragen komen (huisartspraktijken) of problemen in de ontwikkeling van jongeren (school) zichtbaar worden. De wijkteams zijn al aangesloten op de Integrale Kindcentra. Dat zetten wij voort en breiden wij uit met Jeugdgezondheidszorg. Ook laten wij op basis van een succesvolle pilot wijkcoaches en huisartsen nauwer met elkaar samenwerken. Door heel Almelo voegen wij wijkcoaches toe aan huisartspraktijken om te komen tot effectievere zorg, problemen tijdig te signaleren en meer grip te krijgen op doorverwijzingen naar duurdere vormen van zorg.
- Wij ontwikkelen een nieuwe aanpak voor kwetsbare jongeren die niet meer thuis kunnen wonen, maar ook nog niet in staat zijn om zelfstandig te wonen. Wij brengen in beeld tegen welke problemen deze jongeren aangelopen, waar overlap zit in de ondersteuning en waar kansen liggen om de aanpak te verbeteren.

Meervoudige problematiek beheersbaar houden

- We bouwen de nieuwe aanpak voor multi- probleemgezinnen in 2018 verder uit. In 2017 is een succesvolle proef uitgevoerd met 25 gezinnen. In 2018 willen wij meer gezinnen bereiken. Centraal in de aanpak dat niet direct hulp wordt geboden, maar meer gekeken wordt naar achterliggende problemen en behoeften. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor andere (soms veel eenvoudige) oplossingen. Binnen de mogelijkheden gaan we creatief om met bestaande belemmeringen in regelgeving en werkmethodeken.

Via preventie voorkomen dat mensen gebruik maken van dure zorg

In de aangekondigde routekaart wordt verder uitgewerkt hoe wij via preventief beleid willen voorkomen dat problemen ontstaan en mensen gebruik maken van duurdere vormen van zorg. Een aantal maatregelen hebben wij al eerder bepaald en worden hieronder kort toegelicht.

- We realiseren een nieuwe algemene voorziening voor dagbesteding. Deze voorziening wordt dicht bij de mensen zelf georganiseerd en is makkelijk (zonder indicatie) toegankelijk en vindbaar. Hierbij wordt ook zo

veel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen en dienstverlening die bijvoorbeeld geboden wordt door Soweco, Scoop Welzijn en De Klup. Waar mogelijk en relevant wordt een koppeling gelegd met arbeidsmatige dagbesteding.

- Samen met vier organisaties die actief zijn in de maatschappelijke opvang gaan wij na hoe wij de instroom in die opvang kunnen indammen. Inzet is om eerder problemen te signaleren en aan te pakken die ervoor zorgen dat mensen instromen. Doel is om de instroom te verminderen en mensen zelfstandig te laten worden. Om dat te realiseren willen wij samen met betrokken organisaties komen tot een integrale aanpak
- In lijn met het arbeidsmarktbeleid ligt de focus bij de preventieve aanpak op de jeugd. Wij willen specifiek nagaan met welk beleid en concrete maatregelen wij meer dan nu iets voor kinderen kunnen doen die opgroeien in een situatie die weinig perspectief biedt. Daarbij ligt de focus op het jonge kind (-9 maanden tot 4 jaar) en de ondersteuning aan de ouders. We zien nu te vaak dat kinderen al met (ontwikkeling)achterstanden de kinderopvang en onderwijs instromen. Wij willen samen met partijen uit de stad nagaan hoe wij onze middelen zo inzetten dat wij het perspectief voor deze kinderen verbeteren. We denken hiermee een belangrijke bijdrage te leveren aan het doorbreken van de armoedecirkel.
- Het minimabeleid wordt in 2018 omgevormd tot een meer preventieve aanpak waarin maatwerk, integrale aanpak van leefgebieden, vroeg signaleren van financiële problemen en preventie centraal staan.

4.1.3 Binnenstad met herwonnen identiteit

Samenvatting

In 2018 houden we vast aan de koers die we bij de perspectiefnota 2015 hebben ingezet: focus op een aantrekkelijke en onderscheidende binnenstad door de fysieke transformatie van de binnenstad en het stimuleren van nieuwe initiatieven. Initiatieven blijken echter vanuit de samenleving niet als vanzelf tot realisatie te komen. Partners, ondernemers en andere initiatiefnemers hebben behoefte aan focus en richting: waar willen we naar toe met onze stad? Waar heeft de samenleving behoefte aan? Wat is de toekomst van de diverse deelgebieden in de binnenstad? Waar liggen specifiek in Almelo kansen? Daarom werken we aan een DNA analyse van de binnenstad en de diverse deelgebieden, waarbij helder het ontwikkelingskansen van het kernwinkelgebied en de andere deelgebieden worden bepaald.

Daarnaast gaan we in 2018 een programma en programmaorganisatie voor de binnenstad op stellen. De ambitie die we hebben met de binnenstad wordt uitgewerkt in strategische doelstellingen, operationele doelstellingen en maatregelen. Concreet gaan we daarom samen met onze partners in 2018 werken aan:

- Voortzetting van de fysieke transformatie van Haven Zuid en het oude stadhuis
- Verkennen van de mogelijkheden van de derde fase van het Binnenstadsplan
- Stimulering van nieuwe initiatieven in leegstaand vastgoed en braakliggende gronden passend binnen de centrumvisie, via onder andere provinciale stadscheques en stadscafés.
- Een programmaplan voor de binnenstad
- Een programmaorganisatie voor de binnenstad
- Intensievere samenwerking met vastgoedpartijen via uitnodigingsplanologie en met de Herstructureringsmaatschappij Overijssel

Wat willen we bereiken?

Almelo kent een binnenstad met een aantal bijzondere en onderscheidende elementen. Er is water in de stad en rondom het kasteel van de graaf bevindt zich een aantrekkelijk, historisch deel. Ook is er sprake van leegstand, marginalisering van de winkelfunctie en het bezoek aan de binnenstad loopt terug ten gunste van de wijkwinkelcentra. Het vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad is bij de perspectiefnota 2015 als een van de hoofdogaven benoemd. Om dit te kunnen realiseren willen we nadrukkelijk sturen op de ontwikkeling van de binnenstad met een herwonnen esthetiek en identiteit.

We willen bereiken:

- Een aantrekkelijker binnenstad
- Een binnenstad met herwonnen identiteit en esthetiek
- Een binnenstad die zich onderscheidt van nabij gelegen steden zoals Hengelo en Enschede
- Minder leegstand in de binnenstad
- Meer bezoekers aan de binnenstad
- Meer investeringen in de binnenstad

In het programmaplan voor het programma binnenstad moeten de gewenste resultaten meetbaarder en concreter worden gemaakt

Om de ontwikkelingen in de binnenstad te monitoren is samen met Kennispunt Twente een [dashboard](#) voor de binnenstad ontwikkeld, waarin onder andere de onderstaande indicatoren weergegeven worden:

- Aantal bezoekers
- Ontwikkeling van aantal bedrijven
- Aantal leegstaande verkooppunten
- Waardering binnenstad
- Identiteit/Imago

Wat gaan we in 2018 doen?

Het jaar 2018 zal enerzijds in het teken staan van voortzetting van bestaand beleid en bestaande projecten om meer bezoekers naar de binnenstad te trekken en de leegstand te verminderen.

In 2018 zetten we de fysieke transformatie van het Havenkwartier en het oude stadhuis voort. Voor de derde fase van het binnenstadsplan gaan we via een interactief planproces met lokale stakeholders en potentiële investeerders de gewenste ontwikkelrichting van de 3e fase van het centrumplan bepalen.

Een belangrijk kenmerk van hoe we aan de hoofdpoging binnenstad werken, is dat we leren door te doen. Daarom maken we veel gebruik van pilots. Op het gebied van verkeer werken we bijvoorbeeld aan pilots om de binnenstad aantrekkelijker te maken voor zowel bezoekers per fiets als per auto. Op basis van de evaluaties besluit Almelo of de proeven met fietsen en auto's in delen van de Grotestraat permanent worden ingevoerd.

Anderzijds gaan we ook in 2018 nieuwe initiatieven, projecten en investeringen stimuleren. Dit doen we mede in samenwerking met Provincie Overijssel, onder andere door de organisatie van stadscafé en stadscheques. Initiatieven in de binnenstad worden zo mogelijk gestimuleerd met eigen subsidies (zoals de gevelsubsidie en de Pilot spontane binnenstad) en subsidiewerving, zowel voor gemeentelijke als particuliere initiatieven. Met uitzondering van de diverse projectbudgetten (bv. Binnenstadsplan), is er geen extra budget beschikbaar voor de hoofdpoging binnenstad. Ook de budgetten voor de gevelsubsidie en de Pilot Spontane Binnenstad zijn bijna uitgeput en het investeringsbudget binnenstad heeft een andere besteding gekregen. Mogelijk is wel extra budget noodzakelijk om de hoofdpoging binnenstad te realiseren.

Partners, ondernemers, investeerders en andere initiatiefnemers hebben echter behoefte aan lokale focus en richting: waar willen we naar toe met onze stad? Waar heeft de samenleving behoefte aan? Wat is de toekomst van de diverse deelgebieden in de binnenstad? Waar liggen specifiek in Almelo kansen? Ook om de miljoeneninvestering die wij gezamenlijk met partners in de infrastructuur hebben gedaan te laten renderen, gaan wij in afstemming met de Stadsbeweging (Provincie Overijssel) en de Herstructureringsmaatschappij Overijssel na hoe de beleving en identiteit van de binnenstad verder versterkt kan worden en leegstand aangepakt kan worden. Zodat het ook voor private partijen aantrekkelijker wordt om te investeren. Daarom werken we aan een DNA analyse van de binnenstad en de diverse deelgebieden, waarbij helder het ontwikkelingskansen van het kernwinkelgebied en de andere deelgebieden worden bepaald. Met de DNA-analyse kan Almelo een duidelijk, onderscheidend profiel opstellen en dit als strategisch kader hanteren bij de uitvoering van haar beleid. Op basis van die analyse stellen wij samen met HMO, Stadsbeweging en partijen uit de stad een lange termijn strategie op en brengen wij interventies in beeld. De uitkomsten van de DNA-analyse worden in 2018 in ieder geval gebruikt voor het programma Binnenstad.

4.2 Basisbegroting

De basisbegroting is opgesteld op basis van de eisen die de nieuwe BBV stelt. Deze opzet is stabiel voor de langere periode om zo de herkenbaarheid en herleidbaarheid in de planning en control documenten te vergroten. De 50 verplichte taakvelden en de set verplichte indicatoren vormen de basis.

De [verplichte indicatoren](#) zijn ook te vinden op [waarstaatjegemeente](#) (kies bij gemeente 'Almelo' en bij vergelijken met '50.000-100.000' inwoners). Waarstaatjegemeente biedt ook de cijfers van de [burgerpeiling](#) die we ieder jaar houden door middel van het Omnibuspanel. Deze zijn niet verplicht maar belangrijk om te kunnen beoordelen in hoeverre inwoners tevreden zijn over de gemeente, hun omgeving en eigen welzijn.

In de financiële cijfers zijn alleen de structurele mutaties weergegeven. Het incidentele perspectief wordt, na vaststelling van de begroting 2018, aan de cijfers toegevoegd. De basisbegroting is in 2017 ingevoerd. Dit betekent dat de realisatiecijfers 2016 in de huidige tabellen niet zijn opgenomen. Vanaf de begroting 2019 zullen ook de realisatiecijfers, inclusief verschillenanalyse in de begroting opgenomen worden.

In de onderstaande tabellen is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de aangenomen amendementen.

4.2.1 Bestuur en ondersteuning

Vastgestelde nota's

[Raadsprogramma 2014-2018](#)

[Coalitiebrief december 2015](#)

[Perspectiefnota 2015](#)

[Perspectiefnota 2016](#)

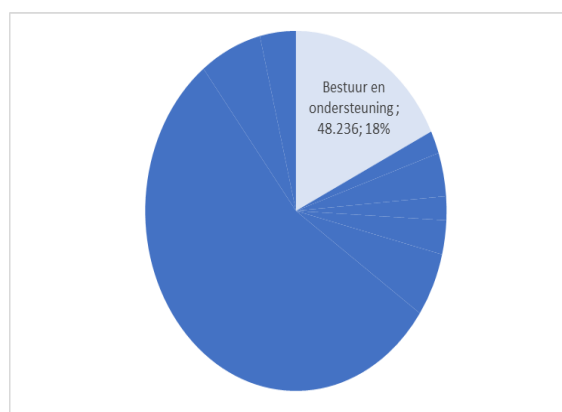
[Perspectiefnota 2017](#)

[Nota reserves en voorzieningen 2015](#)

[Kaderstelling aanpak sourcing 2012 \(vanaf pagina 23\)](#)

[Kadernota governance 2015](#)

[Programma dienstverlening](#)

Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten
0.1 Bestuur Salarissen, pensioenen en vergoedingen raad, college B&W, rekenkamer en griffie. Bestuurlijke samenwerking zoals Regio en kennispunt Twente, Euregio, VNG. Accountantscontrole.	3.539	0
0.2 Burgerzaken Publieksdienst/KCC, zoals verstrekken paspoorten, rijbewijzen, uittreksels, etc. Organisatie verkiezingen en voltrekken huwelijken.	1.991	-1.208
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen en gronden die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.	6.929	-5.515
0.4 Overhead Loonkosten ondersteunende organisatie en management, ICT kosten, huisvesting, bestuursondersteuning, gereedschappen en voertuigen.	20.022	-250
0.5 Treasury Financiering, dividenden en verhuur/pacht gronden.	-13	-4.027
0.61 OZB woningen Belasting eigendom woningen, heffing en waardering onroerende zaken. Bijdrage gemeenschappelijk belasting kantoor Twente (GBT).	578	-9.440
0.62 OZB niet-woningen Belasting eigendom en gebruik bedrijven, heffing en waardering onroerende zaken.	100	-10.994

Taakveld	Lasten	Baten
0.63 Parkeerbelasting Opbrengsten parkeergarage, straat parkeren, parkeervergunningen, abonnementen, etc.	22	-2.244
0.64 Belastingen overig Reclameopbrengsten, precariorechten en hondenbelasting.	716	-677
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds Algemene uitkering gemeentefonds, rijksbijdrage via algemene uitkering voor decentralisaties (Jeugdzorg, Wmo en Participatiewet), integratie-uitkering Wmo-oud en eventuele doeluitkeringen (bijvoorbeeld onderwijsachterstanden, cultuureducatie, huishoudelijke hulp toeslag).	0	-155.597
0.8 Overige baten en lasten Nog functioneel toe te rekenen stelposten en taakstellende bezuinigingen, onvoorzien.	9.188	-5.042
0.90 Venootschapsbelasting (VpB) Het te betalen bedrag voor vennootschapsbelasting		
0.10 Mutaties reserves Storting en onttrekkingen aan algemene - en bestemmingsreserves.	5.165	-745
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten Overschot of tekort ten opzichte van de begroting.	0	

Bedragen x 1.000 euro

Indicatoren

Indicator	2018
Formatie Fte per 1.000 inwoners	8,45
Bezetting Fte per 1.000 inwoners	7,82
Apparaatskosten Kosten per inwoner	664,51
Externe inhuur Kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen	3,30%
Overhead Percentage van totale lasten	7,41%

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten 2016	Baten 2016	Lasten 2017	Baten 2017	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018
bestuur en ondersteuning			41.173	-183.975	48.236	-195.740	-147.504
bestuur	0	0	3.496	0	3.539	0	3.539
burgerzaken	0	0	1.971	-1.218	1.991	-1.208	782
beheer overige gebouwen en gronden	0	0	1.237	-175	6.929	-5.515	1.414
overhead	0	0	20.159	-278	20.022	-250	19.772
treasury	0	0	-819	-4.306	-13	-4.027	-4.041
ozb - parkeerbelasting - ov. belasting	0	0	1.402	-22.592	1.415	-23.355	-21.940
algemene uitkering-overige uitkering	0	0	0	-149.434	0	-155.597	-155.597
overige baten en lasten	0	0	7.101	-5.126	9.188	-5.042	4.145
mutaties reserves - resultaat rekening	0	0	6.627	-845	5.165	-745	4.420

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

- *Beheer overige gebouwen en gronden:* In de begroting 2017 werden de baten en lasten gesaldeerd gepresenteerd, maar in de begroting 2018 worden deze gesplitst. Dit betekent dat zowel de lasten als baten ruim 5 miljoen euro hoger zijn.
- *Overhead:* De lasten dalen door een bezuiniging van 400.000 euro op de overhead/bedrijfsvoering uit de perspectiefnota 2015. Daartegenover stijgen de lasten met 125.000 euro doordat de stelpost kapitaallasten I&A weer op het jaarlijks gewenste investeringsniveau wordt gebracht.
- *Treasury:* Door de verkoop van 34 procent van de aandelen Enexis wordt het dividend verlaagd met 100.000 euro. Daarnaast werd in 2017 voor ongeveer 1,4 miljoen euro meer rente toegerekend aan de grondexploitaties. Ten slotte wordt op de langlopende lopende geldleningen in 2018 0,5 miljoen euro minder aan rentelasten begroot.
- *OZB - parkeerbelasting - ov. belasting:* De opbrengst van de onroerende zaakbelasting (OZB) is in 2018 met 0,8 miljoen verhoogd door een reguliere inflatiecorrectie, areaaluitbreiding en de verhoging van de OZB als gevolg van bezuinigingen binnen afval en riolering (Perspectiefnota 2015).
- *Algemene uitkering-overige uitkering:* De algemene uitkering is verhoogd conform de meicirculaire 2017, jaarschijf 2018.
- *Overige baten en lasten:* Het verschil bij de lasten wordt hoofdzakelijk verklaard door hogere stelposten voor loon- en prijscompensatie.
- *Mutaties reserves - resultaat rekening:* De storting in de reserve grondbeleid is 0,75 miljoen euro lager dan in 2017 conform de berekende annuïteit bij de begroting 2016. De storting in 2018 in de algemene reserve is lager door een storting in 2017 van 0,54 miljoen euro overeenkomstig de administratieve verwerking van de septembercirculaire 2016, jaarschijf 2017.

Investerings

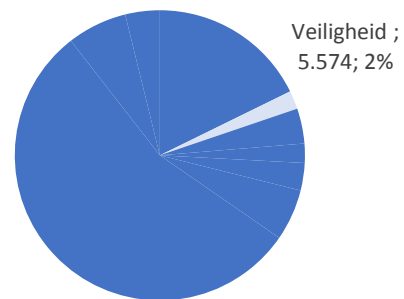
Omschrijving	Stelpost kapitaallasten	Investeringsbedrag
I&A investeringen	333.000	1.300.000

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	2018	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021
bestuur en ondersteuning	48.236	-195.740	-147.504	49.713	-195.740	49.934	-196.044	49.904	-196.367
bestuur	3.539	0	3.539	3.539	0	3.539	0	3.539	0
burgerzaken	1.991	-1.208	782	1.991	-1.208	1.991	-1.208	1.991	-1.208
beheer overige gebouwen en gronden	6.929	-5.515	1.414	6.739	-5.515	6.739	-5.515	6.739	-5.515
overhead	20.022	-250	19.772	19.247	-250	19.102	-250	19.357	-250
treasury	-13	-4.027	-4.041	-13	-4.027	-13	-4.027	-13	-4.027
ozb - parkeerbelasting - ov. belasting	1.415	-23.355	-21.940	1.415	-23.963	1.415	-24.432	1.415	-24.920
algemene uitkering-overige uitkering	0	-155.597	-155.597	0	-156.507	0	-157.120	0	-158.045
overige baten en lasten	9.188	-5.042	4.145	10.630	-4.269	10.996	-3.491	10.711	-2.401
mutaties reserves - resultaat rekening	5.165	-745	4.420	6.165	0	6.165	0	6.165	0

- *Beheer overige gebouwen en gronden:* Bij de perspectiefnota 2015 is besloten tot een tweetal taakstellingen die van invloed zijn op de jaarschijf 2019. Het gaat om het afstoten van wijkcentra (130.000 euro) en het slopen of afstoten van openstaande panden en monumenten (60.000 euro).

- *Overhead*: In alle jaarschijven wordt rekening gehouden met een stelpost van 255.000 euro voor I&A investeringen. Daarnaast is een drietal taakstellingen opgenomen dat betrekking heeft op de organisatie. Het gaat om een meerjarige taakstelling voor het verminderen van beleidsfuncties (2* 400.000 euro), een besparing van 130.000 euro omdat als gevolg van de krimpende organisatie minder leidinggevendend nodig zijn en een verwachte besparing op de overhead van 500.000 euro als gevolg van sourcing van diverse organisatie onderdelen.
- *Onroerende Zaak Belasting (OZB)*: Voor alle jaarschijven wordt een autonome meeropbrengst wegens areaaluitbreiding van 165.000 euro geraamd. Daarnaast is een correctie toegepast in de jaarschijf 2019 van 120.000 euro als compensatie voor genomen maatregelen op grond van de perspectiefnota 2015 die het rioolrecht beïnvloedden. Tot slot vindt jaarlijks een verwachte inflatiecorrectie plaats van ruim 300.000 euro.
- *Algemene uitkering*: In het meerjarig perspectief is rekening gehouden met de wijzigingen van de algemene uitkering. De wijzigingen zijn gebaseerd op de mei-circulaire 2017.
- *Overige baten en lasten*: In het meerjarig perspectief zijn nog niet functioneel verdeelde stelposten en taakstellingen opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de stelposten voor areaaluitbreiding, nieuw beleid, looncompensatie, prijscompensatie en de vrijval van kapitaallasten. De hoogte van de bedragen is in een aantal gevallen historisch bepaald. Opgenomen taakstellingen zijn gebaseerd op een opdracht van de raad.
- *Mutaties reserves*: Vanaf de jaarschijf 2019 is rekening gehouden met een structurele dotatie aan het weerstandsvermogen van 1.000.000 euro. Aan de inkomstenkant is de afgesproken lagere dotatie voor parkeren uit de reserve investeringen verwerkt.

4.2.2 Veiligheid

Vastgestelde nota's

[Extern veiligheidsbeleid 2014-2018](#)

[Integraal veiligheidsbeleid 2017-2020](#)

Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.522	0
Rampenplan, rampenbestrijding, regionale brandweer en preventie.		
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.053	-44
Formuleren integraal veiligheidsbeleid, toezicht en handhaving openbare orde door stadstoezicht, APV, bestuursdwang en preventieve maatregelen (bijvoorbeeld inbraakpreventie).		

Bedragen x 1.000 euro

Indicatoren

Indicator		2014	2015	2016
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners leeftijd 12-17 jaar	Almelo	135,8	164,0	148,4
	Grootteklasse	144,4	138,7	138,8
Harde kern jongeren per 10.000 inwoners leeftijd 12-24 jaar	Almelo	2,0	-	-
	Grootteklasse	1,5	-	-
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Almelo	-	2,5	2,0
	Grootteklasse	-	2,3	2,2
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Almelo	-	5,8	6,8
	Grootteklasse	-	5,6	5,4
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Almelo	-	2,3	3,6
	Grootteklasse	-	3,9	3,4
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Almelo	-	7,1	7,1
	Grootteklasse	-	6,7	6,1

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten 2016	Baten 2016	Lasten 2017	Baten 2017	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018
veiligheid			5.437	-69	5.574	-44	5.530
crisisbeheersing en brandweer	0	0	4.402	0	4.522	0	4.522
openbare orde en veiligheid	0	0	1.035	-69	1.053	-44	1.009

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

- *Crisisbeheersing en brandweer*: De bijdrage aan de Veiligheidsregio Twente is in 2018 ongeveer 120.000 euro hoger dan in 2017.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018	Lasten 2019	Baten 2019	Lasten 2020	Baten 2020	Lasten 2021	Baten 2021
veiligheid	5.574	-44	5.530	5.574	-44	5.574	-44	5.574	-44
crisisbeheersing en brandweer	4.522	0	4.522	4.522	0	4.522	0	4.522	0
openbare orde en veiligheid	1.053	-44	1.009	1.053	-44	1.053	-44	1.053	-44

4.2.3 Verkeer en vervoer

Vastgestelde nota's

[Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan 2007-2015](#)

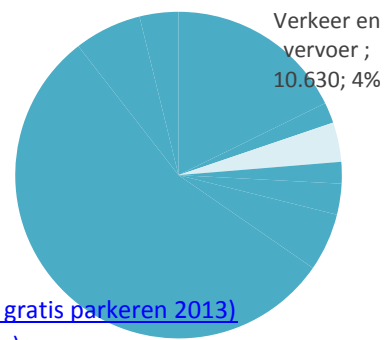
[Parkeerbeleidsplan 2013-2018 \(vanaf pagina 2\)](#)

[Aanpassing 2013 \(aanpassen venstertijden parkeren en afzien één uur gratis parkeren 2013\)](#)

[Aanpassing 2014 \(parkeerontheffing blauwe zone en bezoekersregeling\)](#)

[Aanpassing 2016 \(aanpassing tijden blauwe zone, apart horecagebied, parkeren in parkeergarage\)](#)

[Nota gladheidsbestrijding 2011](#)

Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten
2.1 Verkeer en vervoer Verkeersbeleid, gladheidsbestrijding, beheer en onderhoud wegen.	8.696	-423
2.2 Parkeren Uitvoering parkeerbeleid door Stadstoezicht.	1.744	-15
2.3 Recreatieve havens Beheer en onderhoud jachthavens en ontvangen pachtgeld.	53	-15
2.4 Economische havens en waterwegen Beheer bedrijfshavens en brugbediening.	104	-84
2.5 Openbaar vervoer Vervoersbeleid maken in regionaal verband.	32	0

Bedragen x 1.000 euro

Indicatoren

Indicator		2014	2015
Ziekenhuisopname naar aanleiding van verkeersongeval met een motorvoertuig Percentage van het totaal aantal ongevallen dat leidt tot een ziekenhuisopname	Almelo	19%	7%
	Grootteklasse	7%	8%
Ziekenhuisopname naar aanleiding van verkeersongeval met een fietser Percentage van het totaal aantal ongevallen dat leidt tot een ziekenhuisopname	Almelo	6%	9%
	Grootteklasse	9%	9%

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten 2016	Baten 2016	Lasten 2017	Baten 2017	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018
verkeer en vervoer			9.888	-696	10.630	-537	10.093
verkeer en vervoer	0	0	7.779	-439	8.696	-423	8.273
parkeren	0	0	1.932	-160	1.744	-15	1.729
recreatieve havens	0	0	63	-14	53	-15	38
economische havens en waterwegen	0	0	84	-83	105	-84	21
openbaar vervoer	0	0	30	0	32	0	32

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

- *Verkeer en vervoer*: Het budget voor kunstwerken is met 0,5 miljoen euro verhoogd conform de voorjaarsnota 2012. Daarnaast is de stelpost kapitaallasten verhardingen weer op het niveau gebracht om

1,5 miljoen euro te kunnen investeren. Daarbij is in 2018 structureel 50.000 euro van de stelpost omgezet voor communicatie, nazorg en voorbereiding.

- *Parkeren*: Bij het vaststellen van het bestemmingsplan Binnenstad Haven-Zuid is ook een voorstel gedaan voor aankoop van het nieuw te bouwen parkeerdek. De kosten hiervoor en voor de exploitatie wordt gedekt door een kostprijs dekkende huur, zodat de het budgetneutraal wordt verwerkt in de begroting 2018. Ook is de taakstelling conform de bestuursrapportage 2017 verhoogd met 0,3 miljoen euro als gevolg van lagere opbrengsten bij parkeergarages.

Investerings

Omschrijving	Stelpost kapitaallasten	Investeringsbedrag
Kunstwerken	54.000	979.000
Verharding	91.850	1.450.000
Verlichting	16.500	260.000
VRI's	29.000	300.000

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	2018	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021
verkeer en vervoer	10.630	-537	10.093	10.005	-537	10.130	-537	10.255	-537
verkeer en vervoer	8.696	-423	8.273	8.071	-423	8.196	-423	8.321	-423
parkeren	1.744	-15	1.729	1.744	-15	1.744	-15	1.744	-15
recreatieve havens	53	-15	38	53	-15	53	-15	53	-15
economische havens en waterwegen	105	-84	21	105	-84	105	-84	105	-84
openbaar vervoer	32	0	32	32	0	32	0	32	0

- *Verkeer en vervoer*: In iedere jaarschijf is rekening gehouden met een stelpost voor kapitaallasten van investeringen van 125.000 euro. Daarnaast is in de jaarschijf 2019 een taakstelling opgenomen van 750.000 euro voor een systeeminnovatie in het fysieke domein. Deze taakstelling vloeit voort uit de besluitvorming bij de perspectiefnota 2015.

4.2.4 Economie

Vastgestelde nota's

[Verordening starterslening 2013](#)

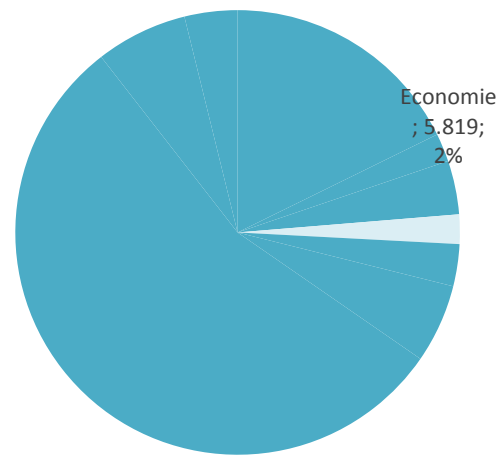
[Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente 2013](#)

[Detailhandelsstructuurvisie 2013-2018](#)

[Kantorenvisie Netwerkstad Twente 2012 \(vanaf pagina 71\)](#)

[Herijking visie bedrijventerrein Netwerkstad Twente 2013](#)

[Binnenhavenvisie 2017-2030](#)

Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten
3.1 Economische ontwikkeling Algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.	421	-36
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur Exploitatie van bedrijventerreinen.	3.532	-3.600
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen Voorlichting, advies en dienstverlening aan lokale bedrijven, startersondersteuning, bijdrage aan regio Twente voor samenwerking op gebied van arbeidsmarktontwikkeling.	819	-18
3.4 Economische promotie Ondernemersfonds centrummanagement, evenementen stichting Almelo promotie, recreatieve voorzieningen Regio Twente en opbrengsten toeristenbelasting.	1.046	-388

Indicatoren

Indicator		2014	2015	2016
Functiemenging van bedrijven en wonen Deze index weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	Almelo	54,9	54,6	54,9
	Grootteklasse	50,8	50,4	51,5
Bruto gemeentelijk product BGP is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in de gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachten (kleiner dan 100) of beneden verwachting (meer dan 100) wordt geproduceerd.	Almelo	-	-	-
	Grootteklasse	-	-	-
Vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	92,5	94,4	98,1
	Grootteklasse	107,2	109,5	121,7

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten 2016	Baten 2016	Lasten 2017	Baten 2017	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018
economie			16.854	-15.147	5.819	-4.043	1.776
economische ontwikkeling	0	0	430	-36	421	-36	385
fysieke bedrijfs-infrastructuur	0	0	14.658	-14.725	3.532	-3.600	-68
bedrijfsloket en -regelingen	0	0	732	-18	819	-18	801
economische promotie	0	0	1.034	-369	1.046	-388	658

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

- *Fysieke bedrijfsinfrastructuur*: Conform de nieuwe BBV-regelgeving wordt het complex verspreide bezittingen niet langer als 'vlottende activa' verantwoord, maar als 'materiële vaste activa'. Deze overheveling heeft geen financiële gevolgen, maar zorgt bij zowel de lasten als baten voor een verschil van 11 miljoen euro.
- *Bedrijfsloket en -regelingen*: Hogere bijdrage aan de Regio Twente van 140.000 euro voor economie en arbeidsmarktbeleid.

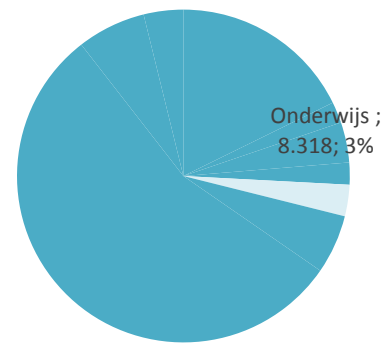
Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	2018	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021
economie	5.819	-4.043	1.776	5.819	-4.043	5.819	-4.043	5.819	-4.043
economische ontwikkeling	421	-36	385	421	-36	421	-36	421	-36
fysieke bedrijfs-infrastructuur	3.532	-3.600	-68	3.532	-3.600	3.532	-3.600	3.532	-3.600
bedrijfsloket en -regelingen	819	-18	801	819	-18	819	-18	819	-18
economische promotie	1.046	-388	658	1.046	-388	1.046	-388	1.046	-388

4.2.5 Onderwijs

Vastgestelde nota's

Er zijn geen door de raad vastgestelde beleidsnota's.

Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten
4.1 Openbaar basisonderwijs Materiële instandhouding en gebruiksvergoeding sporthallen.	439	0
4.2 Onderwijshuisvesting Nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding schoolgebouwen. Kapitaallasten bestaande schoolgebouwen.	1.765	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken Onderwijsbeleid, uitvoering projecten onderwijsachterstanden, leerlingenvervoer, peuterspeelzalen en regionaal meldpunt en coördinatie voor voortijdig schoolverlaters.	6.113	-412

Indicatoren

Indicator		2014	2015	2016
Absoluut school verzuim	Almelo	0,85	0,34	0,34
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen	Grootteklasse	3,47	2,06	1,87
Relatief verzuim	Almelo	36,7	42,7	34,3
Het aantal leerlingen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen	Grootteklasse	32,0	32,0	28,6
Voortijdig schoolverlaters VO en MBO	Almelo	1,7%	-	-
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat	Grootteklasse	2,0%	-	-

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten 2016	Baten 2016	Lasten 2017	Baten 2017	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018
onderwijs			8.483	-412	8.318	-412	7.905
openbaar basisonderwijs	0	0	432	0	439	0	439
onderwijshuisvesting	0	0	1.634	0	1.765	0	1.765
onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	0	6.418	-412	6.113	-412	5.701

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

- *Onderwijshuisvesting*: De restant stelpost onderwijshuisvesting 2017 van circa 420.000 euro is overgeheveld naar 2018. Daarop is de bezuiniging onderwijshuisvesting van 300.000 euro uit de perspectiefnota 2017 in mindering gebracht.
- *Onderwijsbeleid en leerlingzaken*: De lasten zijn in 2018 met 133.000 euro verlaagd door de afloop van de rijksbijdrage versterking peuterspeelzaalwerk. Daarnaast zijn de kapitaallasten ruim 0,2 miljoen lager dan in 2018.

Investerings

Omschrijving	Stelpost kapitaallasten	Investeringsbedrag
Onderwijshuisvesting	539.000	6.750.000

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	2018	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021
onderwijs	8.318	-412	7.905	8.739	-412	9.060	-412	9.381	-412
openbaar basisonderwijs	439	0	439	439	0	439	0	439	0
onderwijshuisvesting	1.765	0	1.765	2.186	0	2.507	0	2.828	0
onderwijsbeleid en leerlingenzaken	6.113	-412	5.701	6.113	-412	6.113	-412	6.113	-412

- *Onderwijshuisvesting*: In de diverse jaarschijven is een stelpost opgenomen die rekening houdt met investeringsbedragen die voortvloeien uit het Integraal Huisvesting Programma Onderwijs (IHP).

4.2.6 Sport, cultuur en recreatie

Vastgestelde nota's

[Stadsvisie cultuur 2016](#)

[Subsidieverordening amateurkunst](#)

[Beleidskader sportaccommodaties](#)

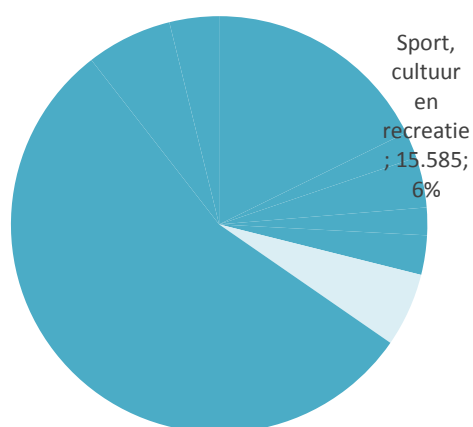
[Integraal beheer openbare ruimte 2014 \(IBOR\)](#)

[Integraal verzorgend onderhoudsplan 2014](#)

[Speelruimtebeleid 2008-2018](#)

[Bomenbeleidsplan 2008](#)

[Hondenbeleid 2009](#)

Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten
5.1 Sportbeleid en activering Stimuleren van topsport en breedtesport, gericht op de sportactiviteiten.	3.371	-1
5.2 Sportaccommodaties Beheer, exploitatie en onderhoud sportaccommodaties voor sportbeoefening.	1.440	-367
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Faciliteiten (bijvoorbeeld gebouwen en inventaris) om cultuur bij het publiek te brengen. En amateurkunst-beoefening en cultuureducatie.	3.200	0
5.4 Musea Subsidies aan musea.	105	0
5.5 Cultureel erfgoed Historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.	23	0
5.6 Media Bibliotheken, lokale omroep.	2.098	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie Beheer en onderhoud parken, plantsoenen en overig openbaar groen. Aanleg en onderhoud van kleine watergangen, speelvoorzieningen en overige recreatieve voorzieningen.	5.347	0

Bedragen x 1.000 euro

Indicatoren

Gegevens voor de volgende indicator zijn nog niet beschikbaar:

- Percentage niet wekelijkse sporters

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten 2016	Baten 2016	Lasten 2017	Baten 2017	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018
sport, cultuur en recreatie			15.545	-657	15.585	-369	15.216
sportbeleid en activering	0	0	3.314	-1	3.371	-1	3.369
sport-accommodaties	0	0	1.720	-654	1.440	-367	1.073
cultuur presentatie/-prod/-particip.	0	0	2.803	0	3.200	0	3.200
musea	0	0	103	0	105	0	105
cultureel erfgoed	0	0	22	0	23	0	23
media	0	0	2.073	-2	2.098	0	2.097
openbaar groen-openlucht recreatie	0	0	5.510	0	5.347	0	5.347

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

- *Sport-accommodaties*: Het verschil bij de lasten en baten wordt verklaard door wijzigingen in het toerekenen van personele kosten aan de diverse taakvelden.
- *Cultuur presentatie/-prod/-particip*: Het subsidiebudget is met 50.000 euro opgehoogd vanwege het amendement stadsfonds cultuur. Daarnaast is er een prijscompensatie toegepast van 1,4 procent. Ten slotte is bij diverse taakvelden de toerekening van personele kosten gewijzigd.
- *Openbaar groen-openlucht recreatie*: Het budget is met 250.000 euro verlaagd door bezuinigingen uit de perspectiefnota 2015 op speeltoestellen, onderhoudskwaliteit en overdracht uitvoering groen. Daarentegen zijn de budgetten geïndexeerd met 1,4 procent.

Investerings

Omschrijving	Stelpost kapitaallasten	Investeringsbedrag
Tractie sport	45.000	265.000
Sport	75.000	575.000
Kunstgrasvelden	13.000	175.000
Openbaar groen	13.000	75.000

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	2018	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021
sport, cultuur en recreatie	15.585	-369	15.216	15.792	-369	15.999	-369	16.206	-369
sportbeleid en activering	3.371	-1	3.369	3.371	-1	3.371	-1	3.371	-1
sport-accommodaties	1.440	-367	1.073	1.544	-367	1.648	-367	1.752	-367
cultuur presentatie/-prod/-particip.	3.200	0	3.200	3.200	0	3.200	0	3.200	0
musea	105	0	105	105	0	105	0	105	0
cultureel erfgoed	23	0	23	23	0	23	0	23	0
media	2.098	0	2.097	2.098	0	2.098	0	2.098	0
openbaar groen-openlucht recreatie	5.347	0	5.347	5.450	0	5.553	0	5.656	0

- *Sportaccommodaties*: In alle jaarschijven is rekening gehouden met de kapitaallasten van noodzakelijke vervangingsinvesteringen voor tractiemiddelen en een stelpost voor kleine kapitaalwerken sport.
- *Openbaar groen-openluchtrecreatie*: In alle jaarschijven is rekening gehouden met de kapitaallasten van noodzakelijke vervangingsinvesteringen voor tractiemiddelen en gereedschap.

4.2.7 Sociaal domein

Vastgestelde nota's

[Beleidsplan samen mee\(r\) doen 2014](#)

[Visie integrale kind centra 2013](#)

[Sociale agenda 2020](#)

[Visienota Jeugdhulp 2014](#)

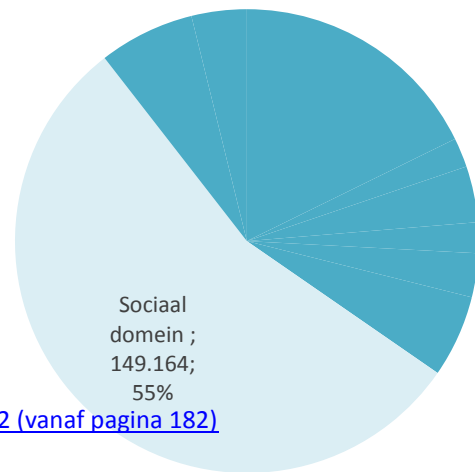
[Uitvoeringsprogramma Participatiewet](#)

[Algemene subsidieverordening 2013](#)

[Visie en keuzenota maatschappelijke ondersteuning Twente 2012 \(vanaf pagina 182\)](#)

[Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp](#)

[Beleidskaders huishoudelijke ondersteuning](#)

Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie Activeren en ondersteunen van initiatieven van (groepen van) burgers en algemene voorzieningen gericht op participatie (waarvoor geen individuele beschikking nodig is), bijvoorbeeld de wijkaccommodaties, subsidies voor ouderen- en jeugdbeleid, sociaal cultureel werk, vrijwilligersbeleid, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en stadsdeelcoördinatoren.	7.002	-13
6.2 Wijkteams Regisseurs in de uniforme toegang en toeleiding tot de zorg. Onderzoeken klanttevredenheid, adviesraad Wmo.	3.288	-6
6.3 Inkomensregelingen Verstrekken bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies en minimabeleid uitvoeren.	51.413	-41.363
6.4 Begeleide participatie Vormen van dagbesteding en begeleiding (de nieuwe Wmo-taken), beschut en begeleid werken door Soweco en de aflopende sociale werkvoorziening ook uitgevoerd door Soweco.	14.025	0
6.5 Arbeidsparticipatie Instrumenten gericht op toeleiding naar werk zoals beroepsgerichte scholing, werkgeversbenadering, etc.	5.333	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) Materiële voorzieningen verstrekt op basis van een toekenningbeschikking (WMO) zoals de regiotaxi en hulpmiddelen voor zelfstandig wonen.	1.449	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (Wmo) Dienstverlening in de vorm beschikbare uren en schuldhulpverlening, op basis van een toekenningbeschikking zoals huishoudelijke hulp, zelfstandig leven en maatschappelijke deelname.	24.656	-2.226
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- Jeugdhulpverlening gericht op zelfstandig leven en maatschappelijke deelname, Jeugd-GGZ, persoonlijke verzorging, OZJT (organisatie voor zorg en jeugdhulp Twente) en aanpak thuisloze jongeren.	19.060	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ Maatschappelijke opvang en beschermd wonen in verband met verslaving, huiselijk geweld, psychische stoornis en Veilig Thuis Twente.	19.765	-400
6.82 Geëscaleerde zorg 18- Jeugdbescherming, jeugdreclassering en opvang jeugd.	3.174	0

Bedragen x 1.000 euro

Indicatoren

Indicator		2014	2015	2016
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	853,0	851,9	844,9
	Grootteklasse	735,0	735,3	740,1
Netto arbeidsparticipatie	Almelo	59,3	60,8	60,7
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	Grootteklasse	64,7	65,2	65,6
Aantal mensen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners in de leeftijd van 18 jaar en ouder	Almelo	-	68,5	68,6
	Grootteklasse	-	38,6	39,4
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Almelo	-	34,4	29,9
Een re-integratievoorziening wordt ingezet nadat er is vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen.	Grootteklasse	-	30,5	27,2
Jongeren met jeugdhulp	Almelo	-	10,3%	11,0%
Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	-	10,6%	10,8
Jongeren met jeugdbescherming	Almelo	-	2,4%	2,1%
Percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	-	1,4%	1,3%
Jongeren met jeugdreclassering	Almelo	-	0,6%	0,6%
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar)	Grootteklasse	-	0,5%	0,5%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 1000 inwoners	Almelo	-	70	70
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO, zoals hulp bij het huishouden, ondersteuning thuis en hulpmiddelen.	Grootteklasse	-	65	64
Jongeren met een delict voor de rechter	Almelo	-	2,80	2,11
Percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen	Grootteklasse	-	2,07	1,61
Kinderen in armoede	Almelo	-	9,24%	-
Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	Grootteklasse	-	6,22%	-
Jeugdwerkloosheid	Almelo	-	2,93	-
Percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)	Grootteklasse	-	1,50	-

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten 2016	Baten 2016	Lasten 2017	Baten 2017	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018
sociaal domein			144.330	-42.863	149.164	-44.008	105.156
samenkracht en burgerparticipatie	0	0	7.723	-13	7.002	-13	6.989
wijkteams	0	0	3.139	-6	3.288	-6	3.282
inkomensregelingen	0	0	48.708	-40.218	51.413	-41.363	10.050
begeleide participatie	0	0	14.325	0	14.025	0	14.025

Taakveld	Lasten 2016	Baten 2016	Lasten 2017	Baten 2017	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018
arbeidsparticipatie	0	0	4.841	0	5.333	0	5.333
maatwerkvoorzieningen wmo	0	0	1.433	0	1.449	0	1.449
maatwerkdienst-verlening 18+ / 18-	0	0	41.513	-2.226	43.716	-2.226	41.490
geëscaleerde zorg 18+ / 18-	0	0	22.647	-400	22.938	-400	22.538

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

- *Samenkracht en burgerparticipatie:* Het budget voor systeeminnovatie (zachte landing sociale agenda) is conform de perspectiefnota 2015 met 750.000 euro verlaagd. Ook is het subsidiebudget met 50.000 euro verlaagd ten gunste van de stadsvisie cultuur.
- *Wijkteams:* In 2018 wordt een gedeelte van de bijdrage aan de Regio Twente voor het OZJT verantwoord op dit taakveld. Dit resulteert in een toename van de lasten voor ongeveer 140.000 euro.
- *Inkomensregelingen:* De raming voor de bijstand is bijgesteld conform de perspectiefnota 2017, zodat het begroot tekort 800.000 euro is. Dit bedrag is inclusief de besparing van 200.000 euro door maatregelen gericht op arbeidsmarktactivering.
Voor de uitvoering van het minimaal leid hebben wij taakstellend 3,9 miljoen euro opgenomen. Zoals aangegeven in bijlage 6.4 willen het minimaal beleid enerzijds transformeren (preventie en vroegsignalering) en anderzijds de groei van uitgaven tegengaan. Voor armoedebestrijding bij kinderen (Klijnsma-middelen) hebben we een bedrag van 515.000 euro.
In 2018 zijn er geen structurele middelen opgenomen voor de collectieve ziektekostenverzekering.
- *Begeleide participatie:* Het budget voor begeleid werken 2018 is geactualiseerd op basis van de inzichten van de bestuursrapportage. Dit betekent dat het budget 2018 met 240.000 euro is verlaagd ten opzichte van 2017.
- *Arbeidsparticipatie:* Het begroting 2018 is geactualiseerd conform de perspectiefnota 2017.
- *Maatwerkdienst-verlening 18+ / 18-:* De begroting 2018 is aangepast conform de perspectiefnota 2017. De belangrijkste wijziging is het verhogen van het budget voor huishoudelijke ondersteuning met 1,65 miljoen euro door de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep.
- *Geëscaleerde zorg 18+ / 18-:* De begroting 2018 is aangepast conform de perspectiefnota 2017. De grootste wijziging is het ophogen van het budget voor beschermd wonen met bijna 0,5 miljoen euro.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten 2018	Baten 2018	Saldo 2018	Lasten 2019	Baten 2019	Lasten 2020	Baten 2020	Lasten 2021	Baten 2021
sociaal domein	149.164	-44.008	105.156	147.684	-44.008	147.114	-44.008	146.814	-44.008
samenkracht en burgerparticipatie	7.002	-13	6.989	7.002	-13	7.002	-13	7.002	-13
wijkteams	3.288	-6	3.282	3.288	-6	3.288	-6	3.288	-6
inkomensregelingen	51.413	-41.363	10.050	51.413	-41.363	51.413	-41.363	51.413	-41.363
begeleide participatie	14.025	0	14.025	14.025	0	14.025	0	14.025	0
arbeidsparticipatie	5.333	0	5.333	4.353	0	3.783	0	3.483	0
maatwerkvoorzieningen wmo	1.449	0	1.449	1.449	0	1.449	0	1.449	0
maatwerkdienst-verlening 18+ / 18-	43.716	-2.226	41.490	43.216	-2.226	43.216	-2.226	43.216	-2.226
geëscaleerde zorg 18+ / 18-	22.938	-400	22.538	22.938	-400	22.938	-400	22.938	-400

- *Arbeidsparticipatie*: In de diverse jaarschijven is rekening gehouden met een verlaging van het kostenniveau van de participatie wet. Daarnaast is een taakstelling van 400.000 euro uit de perspectiefnota 2017 verwerkt in de jaarschijf 2019.
- *Maatwerkdienst-verlening 18+/18-*: In de jaarschijf 2019 is een taakstelling uit de perspectiefnota 2015 opgenomen van 500.000 euro.

4.2.8 Volksgezondheid en milieu

Vastgestelde nota's

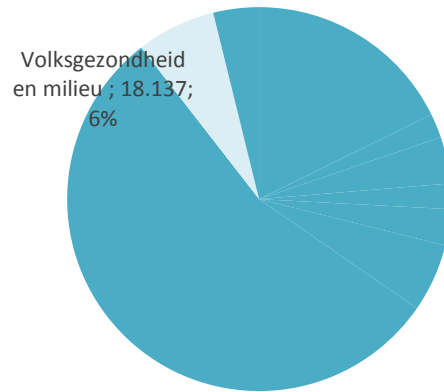
[Gebiedsgericht geluidbeleid 2015](#)

[Beleidsplan aanpak bodemverontreiniging](#)

[Vierwkelijks inzamelen huishoudelijk afval 2015](#)

[Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020](#)

[Duurzaamheidsplan 2013-2016](#)

Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten
7.1 Volksgezondheid Jeugdgezondheidszorg (bijdrage aan GGD).	2.762	0
7.2 Riolering Beheer en onderhoud, vervanging en uitbreiding riolering. Opstellen beleid vGRP (verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan). Opbrengsten rioolheffing.	6.832	-9.027
7.3 Afval Inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval via Twente Milieu en opbrengsten afvalstoffenheffing.	5.389	-7.886
7.4 Milieubeheer Zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht, bestrijding geluidshinder.	2.886	-25
7.5 Begraafplaatsen en crematoria Beheer en onderhoud begraafplaatsen.	268	-418

Bedragen x 1.000 euro

Indicatoren

Indicator		2013	2014	2015
Huishoudelijk restafval	Almelo	233	230	211
De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar in kilo's	Grootteklasse	211	199	196
Hernieuwbare elektriciteit	Almelo	0,2%	0,4%	0,7%
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa	Grootteklasse	6,9%	7,5%	8,6%

Amendement 29

- Op het gebied van hernieuwbare elektriciteit wordt als doel gesteld dat de gemeente Almelo in 2020 ten minste gebruik maakt van hetzelfde percentage hernieuwbare elektriciteit als gemeenten in dezelfde grootteklasse;
- In 2018 en verder wordt actief ingezet op het benutten van innovatieve vormen van energie
- Bovenstaande zal uitgewerkt worden in het Duurzaamheidsbeleid 2018-2021

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
	2016	2016	2017	2017	2018	2018	
volksgezondheid en milieu			18.320	-17.850	18.137	-17.357	781
volksgezondheid	0	0	2.587	-17	2.762	0	2.762
riolering	0	0	6.624	-8.710	6.832	-9.027	-2.195
afval	0	0	6.110	-8.685	5.389	-7.886	-2.497
milieubeheer	0	0	2.784	-25	2.886	-25	2.861

begraafplaatsen en crematoria	0	0	216	-413	268	-418	-150
-------------------------------	---	---	-----	------	-----	------	------

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

- *Volksgezondheid*: Het verschil wordt verklaard door een gewijzigde toerekening van personele kosten aan diverse taakvelden.
- *Riolering*: De begroting 2018 is aangepast conform het VGrP. Daarnaast zijn de budgetten geïndexeerd met 1,4 procent. Dit betekent ongeveer 200.000 euro aan hogere lasten en baten.
- *Afval*: De lasten zijn in 2018 circa 0,7 miljoen euro lager door enerzijds een lager tarief voor vuilverbranding en anderzijds extra lager lasten door het 4-wekelijks ophalen van het restafval. Hiertegenover staan lagere baten voor een soortgelijk bedrag.
- *Milieubeheer*: De hogere lasten in 2018 worden grotendeels verklaard door hogere kapitaallasten van investeringen in voorgaande jaren..

Investeringen

Omschrijving	Stelpost kapitaallasten	Investeringsbedrag
Riolering (IGOP)	n.v.t.	2.758.000
Overig riolering (VGRP)	n.v.t.	2.177.000

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	2018	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021
volksgezondheid en milieu	18.137	-17.357	781	18.137	-17.357	18.137	-17.357	18.137	-17.357
volksgezondheid	2.762	0	2.762	2.762	0	2.762	0	2.762	0
riolering	6.832	-9.027	-2.195	6.832	-9.027	6.832	-9.027	6.832	-9.027
afval	5.389	-7.886	-2.497	5.389	-7.886	5.389	-7.886	5.389	-7.886
milieubeheer	2.886	-25	2.861	2.886	-25	2.886	-25	2.886	-25
begraafplaatsen en crematoria	268	-418	-150	268	-418	268	-418	268	-418

4.2.9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Vastgestelde nota's

[Structuurplan \(laatste herziening in 2008\)](#)

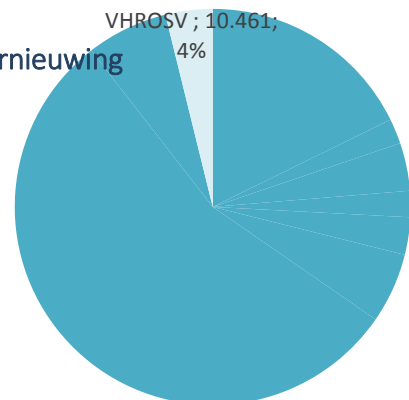
[Nota bodembeheer 2011](#)

[Bodembeleidsplan 2002](#)

[Woonvisie Almelo 2020](#)

[Woningbouwplanning en -programmering 2015-2024](#)

[Welstandsnota 2017](#)

Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten
8.1 Ruimtelijke Ordening Structuurvisie, beleid ruimtelijke ordening en bestemmingsplannen.	1.622	-273
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) Grondverwerving, bouw en woonrijp maken, verkoop van bouwrijpe gronden van niet-bedrijventerreinen (zie hiervoor 3.2).	6.703	-7.021
8.3 Wonen en bouwen Omgevingsvergunningen, volkshuisvesting, stads- en dorpsvernieuwing, wijkaanpak, geo-informatie.	2.136	-2.120

Bedragen x 1.000 euro

Indicatoren

Indicator		2015	2016	2017
Gemiddelde WOZ waarde Maal 1.000 euro	Almelo	164	151	-
	Grootteklasse	196	197	-
Demografische druk De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar	Almelo	71,4%	72,3%	72,7%
	Grootteklasse	71,2%	72,0%	72,7%
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens in euro's Het gemiddelde totaalbedrag dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten	Almelo	733	775¹	773
	Grootteklasse	650	659	659
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in euro's Het gemiddelde totaalbedrag dat een meerpersoonshuishouden (we gaan uit van 3 personen) betaalt aan woonlasten	Almelo	733	775	773
	Grootteklasse	715	728	729

Nog niet beschikbaar: Aantal nieuwbouw woningen per 1.000 woningen.

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
	2016	2016	2017	2017	2018	2018	2018
volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw.			9.707	-8.068	10.461	-9.414	1.047
ruimtelijke ordening	0	0	1.632	-356	1.622	-273	1.349
grondexploitatie niet bedrijven terrein.	0	0	6.090	-5.744	6.703	-7.021	-318
wonen en bouwen	0	0	1.986	-1.968	2.136	-2.120	16

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

- *Ruimtelijke ordening*: In 2018 zijn de verwachte baten voor bestemmingsplannen verlaagd met ongeveer 80.000 euro op basis van inzichten uit de bestuursrapportage 2017.

- *Grondexploitatie niet bedrijven terreinen:* In 2018 wordt 0,5 miljoen euro minder rente toegerekend aan de grondexploitatie. Daarnaast wordt er 163.000 euro meer rente vergoed aan de voorziening Nog uit te voeren werken. Tegenover deze twee bedragen staat een hogere last op taakveld treasury.
- *Wonen en bouwen:* Met ingang van 2018 wordt de taakstelling kostendekkendheid leges gerealiseerd door verhoging van de baten met 150.000 euro.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	2018	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021
volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw.	10.461	-9.414	1.047	10.461	-9.414	10.461	-9.414	10.461	-9.414
ruimtelijke ordening	1.622	-273	1.349	1.622	-273	1.622	-273	1.622	-273
grondexploitatie niet bedrijven terrein.	6.703	-7.021	-318	6.703	-7.021	6.703	-7.021	6.703	-7.021
wonen en bouwen	2.136	-2.120	16	2.136	-2.120	2.136	-2.120	2.136	-2.120

5. Paragrafen

5.1 Lokale heffingen

5.1.1 Samenvatting

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de soorten gemeentelijke belastingen, rechten en retributies en de manier waarop de tarieven 2018 tot stand zijn gekomen. De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen zijn berekend op basis van 100% kostendekking. De kosten voor afvalverwerking bij Twence zijn substantieel lager in verband met de nieuwe tariefafspraken met ingang van 2018. De OZB-opbrengst stijgt met 370.000 euro overeenkomstig de afspraak in de Perspectiefnota 2015. Per saldo betekent dit voor een gemiddeld gezin met eigen woning dat de woonlasten in 2018 ten opzichte van 2017 niet stijgen. De woonlasten voor een huurder dalen gemiddeld met 2,7% (13 euro), omdat deze geen OZB betaalt. Van de tarieven en heffingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn hebben wij een overzicht gemaakt van de lasten en baten per taakveld. Bij al deze belastingsoorten wordt aan de norm van het dekkingspercentage van maximaal 100% voldaan. Aan de andere kant constateren wij ook dat o.a. de kosten van de dienstverlening niet volledig worden gedekt uit de leges. In ons programma dienstverlening – op weg naar 2020 – is het kostendekkend maken van onze dienstverlening één van de strategische vertrekpunten.

5.1.2 Beleid lokale heffingen

Lokale heffingen zijn gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze middelen worden ingezet ter dekking van de uitvoering van gemeentelijke taken. De gemeenteraad kan met het vaststellen van een verordening lokale heffingen invoeren, wijzigingen of intrekken. In de verordeningen zijn de tarieven opgenomen. De verordeningen worden via een separaat voorstel door de gemeenteraad vastgesteld.

Lokale heffingen worden onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. De besteding ervan is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Deze middelen zijn wel gebonden aan een bepaalde taak.

Voor de gemeentelijke dienstverlening worden leges, rechten en retributies geheven. Leges zijn gebonden heffingen. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zo laag mogelijk te houden. In ons [programma dienstverlening - op weg naar 2020](#) - is het kostendekkend maken een strategische vertrekpunt.

Ongebonden belastingen	Gebonden belastingen
Hondenbelasting	Afvalstoffenheffing
Onroerende- zaakbelastingen	Leges en rechten
Parkeerbelastingen	Begraafrechten
Precariobelasting	Havengeld
Reclamebelasting	Rioolheffing
Toeristenbelasting	

Beleid ten aanzien van de tarieven 2018

De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen worden geraamd op basis van 100% kostendekkendheid. Voor de overige tarieven geldt een stijging in 2018 gelijk aan het inflatiepercentage van 1,4%. Uitzondering hierop betreft die tarieven, die het rijk heeft vastgesteld of gemaximeerd zoals paspoorten en rijbewijzen.

Tarievenbeleid ten aanzien van duurzaamheid

Waar mogelijk proberen wij door tariefstellingen en vrijstellingsbepalingen een bijdrage te leveren aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen. Hiervoor zal eerst een duurzaamheidsbeleid worden opgesteld.

5.1.3 Actuele ontwikkelingen

Onroerende-zaakbelastingen

Het begrotingsbeleid van Almelo is dat de OZB-tarieven worden aangepast met de inflatie, gecorrigeerd met de waardeinstijging of -daling van het onroerend goed. Voor het jaar 2018 wordt uitgegaan van een indexering van 1,4%. Daarnaast is in de begroting opgenomen een stijging van de OZB opbrengsten conform afspraak bij de Perspectiefnota 2015 van 370.000 euro. Deze stijging wordt gecompenseerd met een verlaging van de afvalstoffenheffing van 260.000 euro in verband met de overgang naar vier-wekelijkse inzameling van restafval. Daarnaast wordt de rioolheffing verlaagd met 110.000 euro door minder water afkoppelen van riolering en verlengen van afschrijvingstermijnen. Omdat de gegevens van de jaarlijkse herwaardering nog niet volledig beschikbaar zijn kunnen de tarieven 2018 nog niet definitief worden vastgesteld.

5.1.4 Ontwikkeling lokale lasten

De voorgestelde tarief aanpassingen voor de OZB, afval- en rioolheffing leiden voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) tot de volgende woonlastenontwikkeling in 2018.

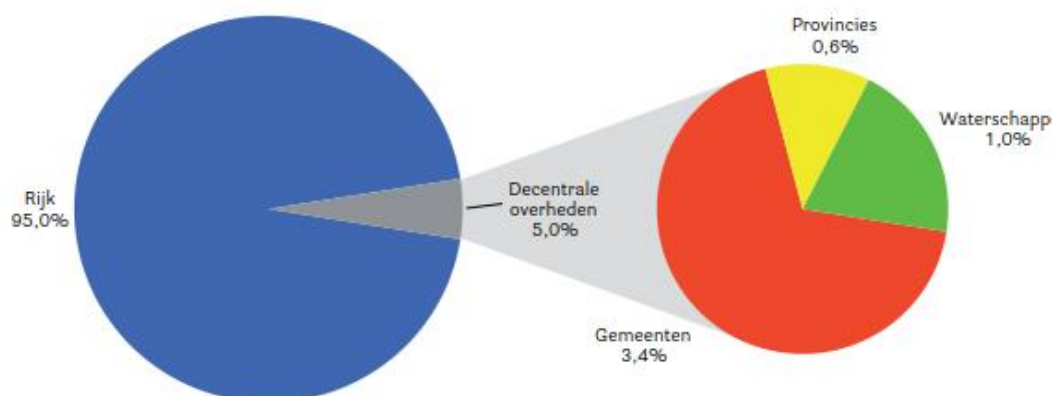
Uit de tabel blijkt dat de gemiddelde woonlasten voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) in 2018 ten opzichte van 2017 ongewijzigd blijft. Voor een huurder dalen de woonlasten ten opzichte van 2017 met 13 euro (2,7%). Dit bedrag wijkt af omdat een huurder geen OZB betaalt.

Ontwikkeling lokale lasten	2015	2016	2017	2018
OZB	266	275	273	286
Afvalstoffenheffing	269	269	274	252
Rioolheffing	198	211	226	240
Totaal	733	755	773	778
Mutatie t.o.v. vorig jaar in €		22	18	5
Mutatie t.o.v. vorig jaar in %		3,0%	2,4%	0,7%

Bedragen * 1 euro

5.1.5 Overzicht lokale heffingen

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat in 2017 3,4% naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5% voor hun rekening, de rijksoverheid 95%. Het aandeel van de gemeente Almelo aan ontvangen belastingen en retributies bedraagt in dit geheel 44,6 miljoen euro.

Grafiek: uit Coelo-atlas overzicht van de lokale lasten 2017

Opbrengst lokale heffingen	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Mutatie
Onroerende-zaak belasting	18.341	19.627	20.435	808
Afvalstoffenheffing*	8.381	8.803	7.750	-1.053
Rioolheffing	7.295	7.906	8.456	550
Parkeerbelasting	2.068	2.304	2.244	-60
Omgevingsvergunning	1.618	2.144	2.212	68
Leges publiekszaken en overig	819	1.262	1.253	-9
Hondenbelasting	476	487	502	15
Begraafrechten	332	413	418	5
Toeristenbelasting	284	330	349	19
Reclamebelasting	113	125	125	0
Havengeld	148	97	99	2
Precariobelasting	48	50	50	0
Totaal	39.923	43.548	43.893	345

Bedragen * 1.000 euro

* Nog geen rekening gehouden met amendement 32A afvalstoffenheffing 2018

5.1.6 Woonlasten ontwikkeling

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden publiceert jaarlijks de Atlas van de lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. In onderstaand overzicht uit de publicatie over 2017 worden de lokale lasten van de Twentse gemeenten met elkaar vergeleken.

Bruto woonlasten	Eenpersoons huishoudens		Meerpersoons huishoudens		Stijging t.o.v. 2016	
	2016	2017	2016	2017	1-pers.	Meerpers
Almelo	775	773	775	773	-0,2%	-0,2%
Borne	765	783	765	783	2,3%	2,3%
Dinkelland	775	781	855	859	0,8%	0,5%
Enschede	741	716	775	775	-3,3%	0,0%
Haaksbergen	783	794	833	845	1,5%	1,5%
Hellendoorn	645	666	751	776	3,3%	3,3%
Hengelo	651	674	747	781	3,5%	4,5%
Hof van Twente	775	777	824	848	0,3%	2,9%
Losser	724	768	724	768	6,0%	6,0%
Oldenzaal	647	648	707	694	0,0%	-1,9%
Rijssen-Holten	580	569	633	617	-1,9%	-2,5%
Tubbergen	698	696	779	774	-0,4%	-0,6%
Twenterand	627	655	724	750	4,5%	3,6%
Wierden	706	718	759	771	1,7%	1,6%
Overijssel	682	684	745	752	0,3%	0,9%
Nederland	649	650	721	723	0,2%	0,3%

5.1.7 Kwijtschelding lokale heffingen

Voor de toepassing van kwijtschelding gelden landelijke regels. De gemeente Almelo hanteert de volgende beleidsregels voor kwijtschelding in het kader van het minimale beleid:

- Voor de ozb, hondenbelasting, riool- en voor de afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend en ook geen kwijtschelding rioolheffing bij een grondslag > 500m³;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers voor de privébelastingen zijn gelijkgesteld met particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit en;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

In 2018 wordt uitgegaan van een totaalbedrag van 1,6 miljoen euro aan kwijtschelding.

Kwijtschelding per belasting	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Afvalstoffenheffing	1.109	960	995
Rioolheffing	535	475	549
OZB	31	0	0
Hondenbelasting	52	15	30
Totaal	1.727	1.450	1.574

Bedragen * 1.000 euro

5.1.8 Kostendekkendheid lokale heffingen

Taakveld	Leges Titel 1: publiekszaken	Lasten taakveld	BCF/BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
0.2	Burgerzaken	1.281		1.281	1.208		1.208	
0.4	Overhead	338		338			0	
2.2	Parkeren	133		133			0	
Totaal		1.752	0	1.752	1.208	0	1.208	69%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld	Leges Titel 2: omgevingsvergunning	Lasten taakveld	BCF/BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
8.3	Wonen en bouwen	1.565	65	1.630	2.109		2.109	
0.4	Overhead	579		579			0	
0.64	Belastingen overig	3		3			0	
8.1	Ruimtelijke ordening			0	103		103	
Totaal		2.147	65	2.212	2.212	0	2.212	100%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld	Leges Titel 3: bijzondere wetten	Lasten taakveld	BCF/BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
1.2	Openbare orde en veiligheid	227		227	44		44	
0.4	Overhead	113		113			0	
Totaal		340	0	340	44	0	44	13%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld	Afvalstoffenheffing	Lasten taakveld	BCF/BTW	Totaal lasten	Heffing	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.3	Afval	5.389	1.164	6.553	7.750	136	7.886	
0.3	Beheer overige gebouwen / gronden	40		40			0	
0.4	Overhead	77		77			0	
0.64	Belastingen overig	215		215			0	
2.1	Verkeer en vervoer	60		60			0	
6.3	Inkomensregelingen	942		942			0	
Totaal		6.723	1.164	7.887	7.750	136	7.886	100%

Bedragen * 1.000 euro

Nog geen rekening gehouden met amendement 32a

Taakveld	Rioolheffing	Lasten taakveld	BCF/BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.2	Riolering	6.832	960	7.792	8.456	572	9.027	
0.4	Overhead	212		212			0	
0.64	Belastingen overig	195		195			0	
2.1	Verkeer en vervoer	198		198			0	
5.7	Openbaar groen en openlucht recreatie	80		80			0	
6.3	Inkomensregelingen	549		549			0	
Totaal		8.068	960	9.027	8.456	572	9.027	100%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld	Begraafrechten	Lasten taakveld	BCF/BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	268		268	418		418	
0.4	Overhead	135		135			0	
0.64	Belastingen overig	12		12			0	
5.7	Openbaar groen en openlucht recreatie	80		80			0	
Totaal		495	0	495	418	0	418	85%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld	Havengeld	Lasten taakveld	BCF/BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
2.3	Recreatieve havens	53		53	15		15	

2.4	Economische havens en waterwegen	105	105	84	84			
0.4	Overhead	36	36		0			
0.64	Belastingen overig	10	10		0			
Totaal		204	0	204	99	0	99	48%

Bedragen * 1.000 euro

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

5.2.1 Samenvatting

Samenvatting

- Het beleid is te streven naar een weerstandsratio van minimaal 1,0 zodat de onderkende financiële risico's worden afgedekt door de beschikbare weerstandscapaciteit.
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit op de reguliere bedrijfsvoering is 6,0 miljoen euro.
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties blijft 6,6 miljoen euro.
- De ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit is positief beïnvloed door het in 2017 ontvangen extra dividend aandelen Cogas en de extra storting in de reserve voor de verbetering van het weerstandsvermogen.
- De uitkomst van de bestuursrapportage 2017 en de projectkosten 2018 organisatie ontwikkeling zorgen voor een vermindering van de beschikbare weerstandscapaciteit.
- Door de per saldo negatieve beschikbare weerstandscapaciteit ontbreekt de mogelijkheid om in 2018 grotere financiële tegenvallers op te vangen en is de ruimte om te investeren beperkt.
- De toezichthouder is tevreden over de snelheid waarmee het financieel herstel optreedt. Naar verwachting wordt over 5 jaar de streefwaarde van 1,0 bereikt. Dit is een jaar eerder dan de oorspronkelijke planning.

5.2.2 Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de [Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2014](#) staan de beleidsdoelstellingen, uitgangspunten en strategie:

1. De gemeente streeft naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,0.
2. Tegenvallers gedurende het jaar worden opgevangen door bijsturing binnen het programma. Gedurende het jaar wordt geen tussentijds beroep gedaan op de algemene reserve.
3. Incidentele meevallers vloeien bij de bestemming van het jaarresultaat naar de algemene reserve. Tussentijds aanwenden voor bijsturing van incidentele knelpunten binnen de programma's is toegestaan.
4. Voor investeringen geldt dat kosten en opbrengsten realistisch en met toereikende buffers voor onvoorzien worden geraamd. Het opstarten van risicovolle projecten wordt vermeden.

5.2.3 Actuele ontwikkelingen

Ontwikkeling risicoprofiel in 2017

In onderstaande top 15 van financiële risico's is rekening gehouden met de genomen beheersmaatregelen. Het betreft dus een netto risico-inschatting. De genoemde bedragen betreffen de mogelijke impact voor één jaar, of indien van toepassing de projectduur. Stijgende en dalende risico's zijn met een pijl aangegeven. Stijging wil zeggen dat het risico zelf in kans en/of gevolg, dus in omvang, is toegenomen. Het geeft geen duiding over de verandering in de rangschikking op de lijst.

Top 15 financiële risico's - peildatum 15 september 2017

Nr.	Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
1	Niet of niet tijdig realiseren van in de begroting opgenomen taakstellingen.	Strakke monitoring en bijsturing via de P&C-cyclus.	80% ↑	max. 1,5 mln.	16,7%
2	Claims van derden door schade of door het niet nakomen van verplichtingen.	Er wordt gestuurd op afbouw van bouwclaims; afsluiten van verzekeringen.	20%	max. 4,0 mln.	8,9%
3	Tekort op BUIG-budget.	Eerste 5% tekort volledig voor rekening van gemeente. Tussen 5-12,5% wordt de helft vergoed.	30% ↓	max. 2,5 mln. ↑	7,8%

Nr.	Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
		Daarboven volledige vergoeding conform vangnetregeling.			
4	Persoonsgegevens gaan verloren of worden onrechtmatig verwerkt.	Fysieke en logische beveiliging; procedures voor preventie en schadeherstel; bewustwording en training personeel.	70%	max. 0,8 mln.	7,3%
5	Minder uitgifte grond RBT dan gepland.	In 2016 is de grondexploitatie geactualiseerd. Er is sprake van een robuuste meerjarenraming waarbij ook een reserve van 12 miljoen euro is aangelegd.	50%	max. 1,0 mln.	6,5%
6	Autonome stijging kosten zorgverlening; maatwerkvoorzieningen Jeugd en WMO; open-einde regeling en implicaties CRvB inzake HO.	Monitoring feitelijke zorgvraag en tijdige analyse; transformatie van de zorg; sturing op toegang door beter gebruik van voorliggende voorzieningen.	10%	max. 4,0 mln.	5,2%
7	Aansprakelijkheid voor gevolgschade als gevolg van wijziging van plannen.	N.v.t.	50%	max. 0,4 mln.	4,2%
8	Boventaligheid van personeel; onvoldoende gedekte personeelskosten en WW-verplichtingen.	Maatregelen en activering via het loopbaancentrum; incidenteel budget voor frictiekosten in begroting.	30%	max. 1,0 mln.	3,9%
9	Onverwacht exploitatietekort Soweco, buiten hetgeen in het meerjarig perspectief is afgedekt.	Bestuurlijke en financiële kaders voor Soweco zijn aangescherpt. Er komt een strategisch plan voor de omvorming naar een maatschappelijke onderneming. De omvorming duurt tot maximaal eind 2019.	50%	max. 0,3 mln.	3,9%
10	Faillissement van een zorgaanbieder leidt tot treffen tussenoplossingen.	Proactief contractbeheer naar zorgaanbieders; draaiboek ligt klaar in geval van faillissement.	50%	max. 0,5 mln.	3,3%
11	Hoger beroep op bijzondere bijstand.	Strenge handhaving op misbruik van bijzondere bijstand; vermindering beleid beschermingsbewind.	50%	max. 0,5 mln.	3,2%
12	Groter aantal cliënten Jeugd doorverwezen door derden.	Afspraken met huisartsen over doorverwijzing; samenwerking in de regio; monitoring feitelijke zorgvraag.	80%	max. 0,25 mln.	2,6%
13	Lager exploitatieresultaat van een verbonden partij.	Bestuurlijke invloed voor zover mogelijk via statuten en strategisch beleidsplan. Actieve monitoring resultaatontwikkeling en analyse	30%	max. 0,8 mln.	2,1%

Nr.	Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
		jaarstukken.			
14	Faillissement verbonden partij.	Toezicht via aandeelhoudersvergadering, dagelijks- of algemeen bestuur; periodieke audit; versterking risico-inzicht bij verbonden partijen.	10%	max. 2,5 mln. ↓	2,1%
15	Staat van onderhoud van enkele CT kunstwerken, bruggen, tunnels en viaducten is onvoldoende, waardoor de gemeente voor mogelijke schadeclaims komt te staan.	Er wordt gestuurd op risicobeperking, verlenging van levensduur en vervanging van kunstwerken. Herziening van verkeerskundige uitgangspunten wordt hierbij meegenomen.	5%	max. 3,0 mln.	2,0%

Toelichting belangrijkste wijzigingen

1. De taakstellingen die in het meerjarig perspectief staan krijgen meer en meer het karakter van radicale innovaties en systeem-innovaties. Bij radicale innovaties gaat het om het herdefiniëren van producten en dienstverlening. Bij systeem-innovaties gaat het om een verregaande herdefiniëring van de lokale rolomvatting. Beide soorten taakstellingen zijn in hun uitwerking complexer en lastiger te realiseren dan de enkelvoudige bezuinigingsmaatregelen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd. Daarom is de kans dat het risico zich voordoet verhoogd.
2. Verdwenen uit de top 15 zijn het risico dat niet aan subsidie voorwaarden wordt voldaan en het risico op een langdurig hoog ziekteverzuim. Voor het onderdeel subsidievoorwaarden zijn diverse beheersmaatregelen getroffen waardoor de kans verkleind is. Het ziekteverzuim laat vanaf november een dalende trend zien. Ook hier is de kans lager ingeschat.
3. Nieuw in de top 15 is het risico lager exploitatieresultaat verbonden partij en het risico staat van onderhoud CT werken. De risico's zelf zijn niet significant gestegen t.o.v. de vorige rapportage; reden is dat andere risico's lager worden ingeschat.
4. Het financieel gevolg van het risico faillissement verbonden partijen is lager ingeschat als gevolg van een financieel aflopende garantstelling en het aflossen van een lening.
5. De omvang van de risico's van de decentralisaties in het sociaal domein is de laatste jaren in totaliteit gedaald als gevolg van de getroffen maatregelen en het inzicht dat op de beleidsterreinen is verkregen. Ten opzichte van de vorige inschatting achten we zowel de kans op voordoen als het financieel gevolg gelijkwaardig.

5.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Door risico-simulatie wordt twee keer per jaar het bedrag berekend dat nodig is om risico's in financiële zin af te dekken. De simulatie wordt uitgevoerd op gekwantificeerde risico's van 50.000 euro of meer. Uitgaande van een mate van zekerheid van 90% leidt dit voor de risico's, niet zijnde grondexploitaties, per 15 september 2017 tot een benodigde capaciteit van 6,0 miljoen euro. Op basis van een vergelijkbare systematiek is de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties per 31 december 2016 becijferd op 6,6 miljoen euro. De totaal benodigde capaciteit komt uit op 12,6 miljoen euro. Niet-financiële risico's zijn in de berekening niet meegenomen. Deze bestaan voornamelijk uit risico's ten aanzien van (tempo van) doel bereiking, kwaliteit en imago. Zij worden onderkend en waar mogelijk met maatregelen beheerst om de onderliggende risico's te reduceren of te vermijden.

5.2.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen of mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote substantiële kosten te dekken. De structurele capaciteit is nodig om onverwachte tegenvallers in de begroting op te kunnen vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van gemeentelijke taken. De incidentele capaciteit is nodig om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen. De ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit in de algemene reserve is positief beïnvloed door een hoger dividend Cogas dan geraamd, de extra storting van 1 miljoen euro ter verbetering van het weerstandsvermogen en de storting van enkele incidentele voordelen in de algemene reserve. De hogere uitgaven bestuursrapportage 2017 en de projectkosten 2018 voor de organisatie ontwikkeling zorgen voor een vermindering van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit	Ultimo 2018
Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	0
Post onvoorzien in de begroting: structureel deel	92
Incidenteel	
Algemene reserve	12.499
Reserve grondbedrijf / bedrijventerreinen	-22.250
Stille reserves vastgoed	1.000
Post onvoorzien in de begroting: incidenteel deel	211
Totaal beschikbaar	-8.448

bedragen * 1.000 euro

5.2.6 Weerstandsratio

In onderstaand overzicht zijn de mutaties boekjaar 2017 en de voorgestelde mutaties begroting 2018 verwerkt. Door de per saldo negatieve beschikbare weerstandscapaciteit ontbreekt de mogelijkheid om in 2017 grotere financiële tegenvallers op te vangen en is de ruimte om te investeren zeer beperkt. Alle uitgaven en/of investeringen die niet in de begroting waren voorzien (lastenuitzettingen) zijn getoetst en goedgekeurd door de provincie. De toezichthouder is tevreden over de snelheid waarmee het herstel optreedt. Door de mutaties in het beschikbare weerstandsvermogen wordt de benodigde hersteltermijn van het weerstandsvermogen om de gewenste ratio van 1,0 te bereiken met een half jaar verlengt ten opzichte van de planning die bij de begroting 2017 is genoemd. De hersteltermijn blijft echter ruim binnen de afgesproken termijn van de oorspronkelijke planning bij de begroting 2016.

Weerstandsratio	Benodigd			Beschikbaar			Streefwaarde ratio = 1,0		
	JVW 2016	BEGR 2017	BEGR 2018	JVW 2016	BEGR 2017	BEGR 2018	JVW 2016	BEGR 2017	BEGR 2018
Grondexploitatie	6,600	7,700	6,600	-33,854	-27,677	-22,250	NEG	NEG	NEG
Overige exploitatie	7,800	9,594	6,000	12,535	22,859	13,802	1,61	2,38	2,30
Totaal	14,400	17,294	12,600	-21,319	-4,818	-8,448	NEG	NEG	NEG

Bedragen * 1.000.000 euro

5.2.7 Financiële kengetallen

Onderstaand is een zestal financiële kengetallen opgenomen. De berekeningsmethode is via een ministeriële regeling voorgeschreven. Hiermee wordt de vergelijkbaarheid tussen gemeentebegrotingen bevorderd.

Financiële kengetallen	JVW 2016	BEGR 2017	BEGR 2018	RAMING 2019	RAMING 2020	RAMING 2021
Netto schuldquote	98%	109%	95%	89%	84%	80%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	85%	91%	84%	80%	75%	72%
Solvabiliteitsratio	-3%	2%	2%	3%	5%	7%
Structurele exploitatieruimte	1%	2%	2%	2%	2%	2%
Grondexploitatie	22%	28%	17%	15%	12%	11%
Belastingcapaciteit	107%	108%	107%	107%	107%	107%

- De netto schuldquote verbetert de komende jaren door toekomstige aflossingen op geldleningen.
- Volgens de gemaakte afspraak met de toezichthouder wordt vanaf de begroting 2016 de structurele exploitatieruimte gestort in de algemene reserve om het negatief eigen vermogen te verbeteren. Hierdoor stijgt het solvabiliteitsratio de komende jaren.
- De boekwaarde van de grondexploitaties daalt de komende jaren, waardoor het kengetal grondexploitatie verbetert.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

5.3.1 Samenvatting

In het Strategisch Meerjarig Investerings Perspectief (S-MIP), welke in het najaar 2017 samen met de raad wordt voorbereid, wordt een beeld geschetst voor het groot onderhoud en vervanging van de openbare ruimte.

In deze paragraaf wordt ingegaan op wat de S-MIP voor de kapitaalgoederen betekent voor 2018. De uitgangspunten qua financiën, de arealen welke beheerd moeten worden en vervolgens welke projecten er concreet uitgevoerd worden in 2018.

Rode draad door deze paragraaf is het vaststellen en vervolgens verder uitwerken en uitvoeren van de S-MIP, het inzichtelijk maken van het huidige onderhoudsniveau en eventuele achterstanden in beeld brengen en oplossen.

5.3.2 Beleid onderhoud kapitaalgoederen

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de burger, geeft de gemeente Almelo jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen/vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. De raad stelt hierbij de kaders (kwaliteit, kwantiteit en geld) vast.

De gehanteerde definitie van kapitaalgoederen is: *duurzame goederen met maatschappelijk of economisch nut, geïnvesteerd in de openbare ruimte ter verkrijging van een langdurig gewenst voorzieningsniveau.*

De gemeente is als eigenaar en beheerder van de kapitaalgoederen in het publieke domein verplicht te zorgen voor goed beheer en onderhoud.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft inzicht in de mate van onderhoud van deze kapitaalgoederen en de financiële lasten daarvan. Deze paragraaf is gericht op het groot onderhoud en vervanging van het kapitaalgoed. Niet op het zogenaamde verzorgend en klein technisch onderhoud.

Strategisch meerjarig investeringsperspectief (S-MIP)

Het beleidskader van de kapitaalgoederen is vastgesteld in het zogenaamde Strategisch Meerjarig Investerings Perspectief (S-MIP). In de S-MIP is bepaald in welke mate Almelo grip heeft op haar assets (kapitaalgoederen). Parallel aan het tot stand komen van de begroting, wordt eind 2017 een of meer politieke beraden besteed aan de S-MIP. De uitkomsten van deze beraden kan de raad betrekken bij de voorbereiding van verkiezingsjaar 2018.

Totdat de keuzes zijn gemaakt, zetten we de huidige beheerstrategie voort. Dit houdt in dat het groot onderhoud via de jaarlijkse Programma's voor Integraal Groot Onderhoud en vervanging (IGOP) met de huidige budgetten, inclusief het stijgende budget voor rioolvervanging op basis van het vGRP en de extra middelen voor de kunstwerken, wordt uitgevoerd. Hiermee kunnen we de openbare ruimte de eerstkomende jaren – tot aan de komende vervangingspieken - veilig en toegankelijk houden.

5.3.3 Actuele ontwikkelingen

Afgelopen jaar is de S-MIP uitgewerkt en voorbereid. Hiervoor zijn de beheersystemen voor de openbare ruimte verbeterd. Hiermee is een completer beeld van wat er aan arealen in de openbare ruimte aanwezig is. Het gaat hierbij specifiek om riolering, civieltechnische kunstwerken, wegen, kademuren en openbaar groen. Ook is er beter zicht op de huidige kwaliteiten van deze voorzieningen en de toekomstige vervangingsopgave. De eerste inzichten laten zien dat onze beheerbudgetten tekort schieten. Het reguliere onderhoud kan worden uitgevoerd, maar er zijn waarschijnlijk onvoldoende middelen om aan naderende pieken in de onderhoudsbehoefte te voldoen en om de vervangingsopgave te bekostigen. Dat vraagt om visie, keuzes en een financiële strategie.

Riolering staat voor een grote vervangingsopgave, waar via het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) financiering voor is. De andere beleidsvelden kennen deze financiering niet: alleen voor de civieltechnische kunstwerken zijn structureel middelen beschikbaar gesteld, gebaseerd op achterstallig onderhoud van 31 kunstwerken. Met name de wegen en de kademuren staan onder druk: de kwaliteit is matig en een goede aanpak van onderhoud en vervanging vergt mogelijk financiële investeringen op de (middel)lange termijn.

Voor deze voorzieningen moeten (bestuurlijke) keuzes worden gemaakt. Keuzes over de gewenste kwaliteit van de kapitaalgoederen, over de aanpak van onderhoud en vervanging en de financiering van de keuzes. Deze keuzes worden samen met de raad voorbereid, aan de hand van scenario's en mogelijke prioriteiten en leiden tot een vastgesteld Strategisch Meerjaren Perspectief voor de kapitaalgoederen.

5.3.4 Wegen

Beleidskaders (door de raad vastgesteld)

- [Beleidsnota gladheidsbestrijding 2011](#)
- [Beleidsnota Integraal Beheer Openbare Ruimte](#)
- [Impactvisie kunstwerken](#)

Financiën

Vanaf 2017 is het verplicht om investeringen in maatschappelijk nut te activeren en af te schrijven.

- Bedrag voor investeringen verharding 2018 bedraagt euro 1.450K (afschrijvingstermijn 30 jaar, rente 3%)
- Bedrag voor investeringen openbare verlichting 2018 bedraagt euro 260K (afschrijvingstermijn 30 jaar, rente 3%)
- Bedrag voor investeringen kunstwerken 2018 bedraagt euro 979K (inclusief restant 2017) (afschrijvingstermijn 40 jaar, rente 3%)

Kerncijfers

Totaal verharding 5.272.187 m2 waarvan:

- Asfalt: 2.703.093 m2
- Elementen: 2.314.573 m2
- Beton: 15.657 m2
- Onverhard/overig: 238.864 m2

Openbare verlichting:

- Lichtmasten: 14.500 stuks
- Armaturen: 15.000 stuks

Totaal kunstwerken 230 stuks waarvan:

- 31 stuks van staal
- 40 stuks van hout
- 160 stuks van beton
- 1 stuik van composiet

Projecten 2018

Verharding:

- Bijdrage fietsnetwerk, Christoffelstraat, Kolthofsingel fase 3, Nieuwstraat, Plesmanweg, Rumerslanden, Schoolstraat, Sluitersveldsingel

Kunstwerken:

- Brug Windmolenbroeksweg, Duiker van Rechteren Limpurgsingel - De Hagen, Diverse kadeconstructies, Viaduct kanaal Almelo Nordhorn, Viaduct van Rechteren Limpurgsingel - Ootmarsumsestraat

Verlichting:

- Uitvoering van reguliere vervangingsprogramma (oudere masten en armaturen vervangen)

Ontwikkelingen 2018

In het Strategisch Meerjarig Investerings Perspectief (S-MIP) wordt met name verharding als aandachtspunt genoemd. Voor 2018 is de doelstelling om, afhankelijk van de genomen besluiten, dit planmatig uit te werken.

Voor kunstwerken geldt dat de vastgestelde impactvisie kunstwerken in 2018 en verder nader zal worden uitgewerkt.

Planvorming en uitvoering om de zogenaamde sox (3000 armaturen en 1000 masten) verlichting te vervangen voor energiezuiniger led verlichting. Dit betreft alle masten ouder dan 35 jaar.

5.3.5 Riolering en water

Beleidskaders

- [Verbreed Gemeentelijk Riolering Plan \(vGRP\) 2016-2020](#)

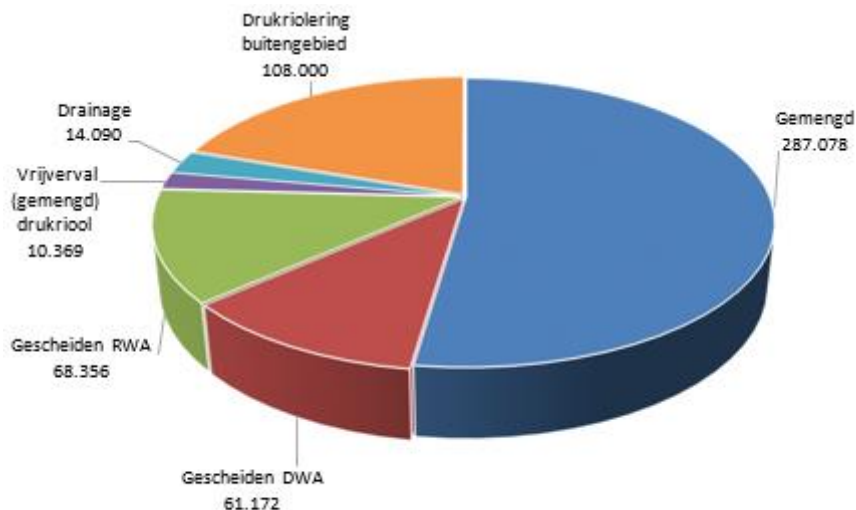
Financiën

Vanaf 2017 is het verplicht om investeringen in maatschappelijk nut te activeren en af te schrijven.

- Bedrag voor investeringen riolering 2018 bedraagt euro 2.758K (IGOP)
- De overige investeringen 2018, welke opgenomen zijn in het vGRP, bedragen euro 2.177K

Kerncijfers

In totaal betreft het areaal ca. 549 km aan ondergronds leidingwerk. In de grafiek hieronder lengte riolering per stelseltype.

Projecten 2018

- Bornsestraat (vervanging riool binnen integraal project)
- Christoffelstraat (vervanging riool binnen integraal project)
- Kolthofsingel fase 3 (vervanging riool binnen integraal project)
- Nieuwstraat (vervanging en herstel riool binnen integraal project incl. inrichting)
- Bijdrage vervanging riolering binnenstad binnen binnenstadsontwikkelingen
- Plesmanweg (vervanging riool binnen integraal project (o.a. dubbelzijdig fietspad))
- Rumerslanden (vervanging riool binnen integraal project)
- Sluiskade Noordzijde (vervanging riool binnen integraal project)

Ontwikkelingen 2018

Beschreven in vGRP:

- Samen op met burgers en bedrijven
- Toekomstgericht en klimaatbestendig
- Een doelmatige aanpak
- De organisatie en de middelen op orde
- Een functionerend watersysteem.

5.3.6 Groen

Beleidskaders

- [Nota Speelruimtebeleid 2008-2018](#)
- [Nota Bomenbeleid](#)
- [Beleidsnota IBOR \(Integraal Beheer Openbare Ruimte\)](#)
- [Integraal Verzorgend Onderhouds Plan](#)

Financiën

Groen en bomen Integraal Groot Onderhoud en Investerings Programma (IGOP) 292.000 euro.

Kerncijfers

- Groen (gras/beplanting/hagen): 390 ha (waarvan 10,5 ha te knippen hagen)
- Bomen: 41.570 st bomen
- Water: 11,5 km water greppels en sloten en 2,2 ha water vijvers
- Spelen: 916 st speeltoestellen, 2,8 ha speelondergrond, 515 st banken en 681 st prullenbakken

Begraafplaatsen: Groenendaal en Aadorp

- Gras: 5 ha
- Beplanting: 2,9 ha
- Hagen: 8.286 m² (waarvan 3,08 ha te knippen hagen)
- Bomen: 1046 st

Projecten 2018

Bijdragen vanuit groen aan Integraal Groot Onderhoud en investering Programma (IGOP); Schoolstraat (uitvoering), Slagenweg, Christoffelstraat, Kolthofsingel Fase 3, planvorming Schelfhorst Zuid-West

Ontwikkelingen 2018

De Almelose bomen zijn geïnspecteerd. Hieruit is gebleken dat op korte termijn maatregelen (kap en snoei) nodig zijn om veiligheid te kunnen blijven garanderen. Afweging van de te nemen maatregelen zullen worden gedaan en vervolgens zullen deze maatregelen, binnen beschikbare middelen, worden uitgevoerd.

5.3.7 Gebouwen

Beleidskaders

De nota Vastgoedbeleid vormt de basis van de wijze waarop het vastgoed wordt beheerd. Uitgangspunt voor wat betreft onderhoud is sober en doelmatig. Bovendien is in deze nota de kostprijs dekkende huur vastgelegd.

Financiën

- Voor gebouwen- en gronden-beheer is € 5.429.000 inclusief kapitaallasten beschikbaar.
- Buitengewoon onderhoud (MOP) bedraagt € 1.936.000 (jaarschijf).
- Voor brandveiligheid gemeentelijke accommodaties is in 2018 € 520.000 beschikbaar.

Kerncijfers

Team Vastgoed/Opstallen heeft circa 130 gebouwen in beheer.

Projecten 2018

In 2017 wordt de jaarschijf ad € 1.936.000 ten behoeve van buitengewoon onderhoud uitgevoerd. Bovendien project Brandveiligheid gemeentelijke accommodaties, zijnde een aantal parkeergarages ad € 535.000. Ook wordt een deel van het maatschappelijk verduurzaamd. Dit mede met behulp van de verkregen Elena subsidie.

Ontwikkelingen 2018

- Overhevelen niet in exploitatie genomen gronden naar Opstallen conform nieuwe regelgeving BBV.

- Verder invulling geven aan afstoten gemeentelijke panden.
- Vervolg geven aan verduurzamingsopgave maatschappelijk panden.
- Breder gebruik vastgoedbeheersysteem Planon.

5.3.8 Bodem

Beleidskaders

- [Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020](#)
- [Programma Bodem en Ondergrond 2016-2020](#)
- Beleid voor gebiedsgerichte aanpak van grondwaterverontreinigingen
- Nota Bodembeheer (Besluit bodemkwaliteit)
- Grond voor samenwerking

Financiën

- Reserve bodem 195.000 euro
- Stelpost bodem 302.200 euro

Kerncijfers

- Landsdekkend beeld: nog 25 locaties (klasse 7 en 8) te onderzoeken
- Spoedlocaties (humaan, ecologisch en / of verspreidingsrisico): 17 locaties
- Nazorglocaties: 25 locaties
- Beschikkingen Wet bodembescherming: circa 10 per jaar
- Aantal nieuw gestarte saneringen (gemeente en derden): circa 8 per jaar
- Aantal meldingen Besluit bodemkwaliteit: circa 50 per jaar
- Aantal reeds afgekochte locaties t.b.v. gebiedsgerichte aanpak van grondwaterverontreiniging: 3 locaties.

Projecten 2018

- Programma Bodem en Ondergrond 2016-2020, jaarschijf 2018:
- Projecten Nicolon Palthe, Rohofstraat, J. Perkstraat, Monitoring saneringen, Nazorg voormalige stortplaatsen, Buitenhaven Oostzijde, Landsdekkendbeeld, Van der Hoopweg, Dikkersweg, saneringen grondbedrijf, Binnenstad, Bornerbroeksestraat, duurzaamheidsplan.

Ontwikkelingen 2018

- Afkopen van grondwaterverontreinigingen door probleemhouders.
- Van saneren naar beheren.
- De transitie van Wet bodembescherming naar Omgevingswet.
- Aanpak werkvoorraad (project landsdekkendbeeld).
- Doorontwikkelen en actualiseren beleid Besluit bodemkwaliteit in regionaal verband.
- Beleid afwijkingsmogelijkheden bodemonderzoek.
- Regionale samenwerking ondergrond, meer kennis over en grip op activiteiten in de bodem en ondergrond krijgen.
- Basistaken bodem (m.n. toezicht) gaan over naar de omgevingsdienst Twente.

5.4 Financiering

5.4.1 Samenvatting

- De lange en korte rente zullen t.o.v. de huidige standen in 2018 naar alle waarschijnlijkheid hoger zijn.
- Het renteresultaat op het taakveld Treasury bedraagt 770.000 euro. Van dit resultaat moet aan de algemene reserve worden toegevoegd:
 - De renteopslag inzake de IGM-leningen 125.000 euro
 - De renteopslag van de verstrekte lening aan Heracles 80.000 euro
- Rekening houdend met deze mutaties blijft er circa 565.000 euro over als inzet voor incidentele doeleinden.
- De totale schuldrestant bedraagt per 1 januari 2018 290,3 miljoen euro en de schuldquote is 107%.
- De verwachte financieringsbehoefte voor 2018 bedraagt circa 30,0 miljoen euro.

5.4.2 Beleid financiering

De doelstellingen van het treasurybeleid van de gemeente zijn:

- het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting;
- Het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- het beschermen van de gemeentelijke vermogens en resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het optimaliseren van renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, aanvullende regelgeving en de voorschriften die in dit statuut zijn opgenomen;
- het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

5.4.3 Rente

Renteontwikkelingen/-visie

De laatste berichtgeving van de ECB leverde geen nieuwe aanwijzingen op over het beleid van de Bank. De ECB koopt maandelijks voor zo'n 60 miljard euro aan met name staatsobligaties op van eurolanden. Hiermee wil de bank de inflatie en de groei in de eurozone bevorderen. Overheden kunnen zich hiermee financieren en banken kunnen goedkoop aan bedrijven kapitaal uitlenen, die er weer investeringen mee kunnen doen. Het opkoopprogramma wordt mogelijk in juni volgend jaar beëindigd. Pas daarna, mogelijk in september, kan een eerste renteverhoging volgen. Omdat een wat sterkere euro de verwachte inflatiestijging afremt, is het echter denkbaar dat de ECB het opkoopprogramma langzamer terugdraait en de rente later verhoogt. De één- en driemaands-Euriborrentes zullen nog geruime tijd negatief blijven. In de loop van 2018 zullen deze rentes wel iets minder negatief worden.

Lange rente omhoog

De verwachting is dat de rentes op staatsobligaties in de komende maanden licht stijgen en dat de eurorentecurve steiler wordt wanneer de ECB haar monetaire stimulering vermindert (zie ook hierboven) en de economische omstandigheden verder verbeteren. De nog altijd lage inflatie en de slechts zeer trage afbouw van het uiterst accommoderende beleid zullen de stijging vermoedelijk echter beperken. Gegeven de gewijzigde verwachtingen ten aanzien van het monetaire beleid, denken de economen dat de obligatierentes minder snel zullen stijgen dan tot nu toe verwachtten.

Samengevat:

- Euriborrentes blijven in 2017 nog laag. Stijging wordt verwacht in 2018 i.v.m. het eventueel beëindigen van het opkoopprogramma van obligaties
- Lange rente is nog laag, maar is wel iets opgelopen. De verwachting is dat de rente in de loop van 2017 weer iets gaat stijgen, omdat de markten er rekening mee gaan houden dat de obligatieaankopen vanaf begin 2018 worden teruggeschoefd.

BBV/rentenotitie

Vanwege de invoering van de Vpb (2016) en de wijzigingen van de BBV is door de commissie BBV een nieuwe notitie rente 2017 gepubliceerd.

In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in:

- de rentelasten;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten;
- de financieringsbehoefte.

In onderstaand voorgeschreven schema wordt inzicht gegeven in de eerste drie punten:

Renteschema 2018 (* € 1.000)			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		6.725
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering		-/- 981
	Saldo rentelasten en rentebaten		5.744
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- 989	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	-/- 754	
c3.	De rentebaat van door-verstreckte leningen indien daar een specifieke lening is voor aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend.	+ 0	
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-/- 1.743
			4.001
d1.	Rente over eigen vermogen	+ 33	
d2.	Rente over voorzieningen	+ 183	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		4.217
e.	De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)		-/- 4.987
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		770

De rente toe te rekenen aan de taakvelden gedeeld door de integraal te financieren activa leidt tot een gemiddeld rentepercentage van 2,54%. Wij houden rekening met een renteomslag van 3,0%. Het verschil wordt jaarlijks, behoudens specifieke afspraken, betrokken bij het incidentele perspectief.

Van het resultaat 2017 wordt aan de algemene reserve worden toegevoegd:

- De renteopslag inzake de IGM-leningen 125.000 euro
- De renteopslag van de verstreckte lening aan Heracles 80.000 euro

Rekening houdend met deze mutaties blijft er 565.000 euro over als inzet voor incidentele doeleinden.

5.4.4 Financiering

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2018 is dat 8,5% van 267 miljoen euro zijnde 23 miljoen euro.

Liquiditeitsplanning

De Gemeente Almelo stelt zich (conform het treasury-statuut) ten doel de liquiditeitsplanning in te voeren. In het begrotingsjaar zal een planning worden opgesteld met een planningshorizon van 1 jaar. Deze planning wordt periodiek geactualiseerd.

Renterisiconorm

Voor de renterisico's op de lange termijn wordt gekeken naar de jaarlijks verplichte aflossingen van langlopende leningen. Dit mag in totaal niet meer dan 20 procent zijn van de totale begroting. Dat betekent voor Almelo dat op een begroting van 267 miljoen euro deze maximaal uit 53 miljoen euro aan aflossingen mag bestaan op langlopende leningen. Onderstaande tabel laat zien dat de gemeente Almelo voor de 2018 t/m 2021 ruimschoots aan de renterisiconorm voldoet.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	35.742	35.053	29.103	24.154
Renterisico (1 + 2)	35.742	35.053	29.103	24.154
Renterisiconorm	54.000	54.000	54.000	54.000
Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	18.258	18.947	24.897	29.846
Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)				
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	266.765			
Percentage regeling	20%			
Renterisiconorm (4a * 4b)	53.353	54.000	54.000	54.000

Bedragen x 1.000 euro

Omschrijving	Bedrag
De totale lening-portefeuille bedraagt per 1/1/2018	272.654
Aflossingen 2018	35.742
Total rente 2018	6.725

5.4.5 Leningenportefeuille

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontwikkeling van de leningenportefeuille. De mutaties betreft een saldo van geschatte investeringen, aflossingen en het saldo van baten/laten van het grondbedrijf.

Ultimo jaar	Saldo eigen geldleningen	IGM	Heracles	Woningbouw	Mutaties	Totaal
2017	240.679	16.031	7.216	8.727	-358	272.295
2018	206.363	15.444	6.888	8.166	31.547	268.408
2019	177.239	9.842	6.560	7.643	30.849	232.133
2020	149.081	9.225	6.232	7.177	24.793	196.508
2021	125.887	8.953	5.904	6.697	32.487	179.928
2022	102.656	7.954	5.576	6.201	22.392	144.779
2023	95.387	7.284	5.248	5.690	12.624	126.233
2024	90.190	6.599	4.920	5.162	11.773	118.644
2025	85.744	5.900	4.592	4.618	17.430	118.284

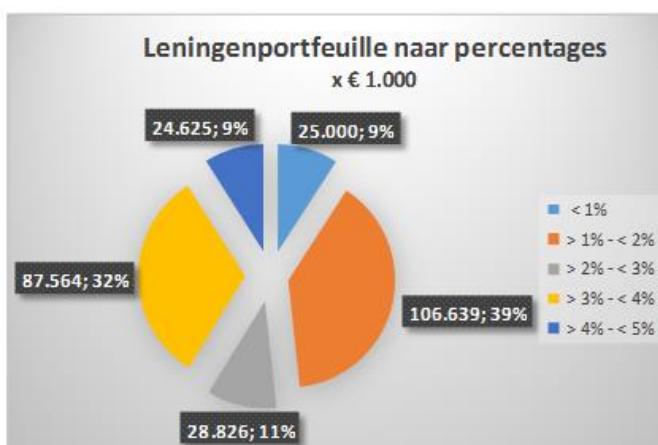
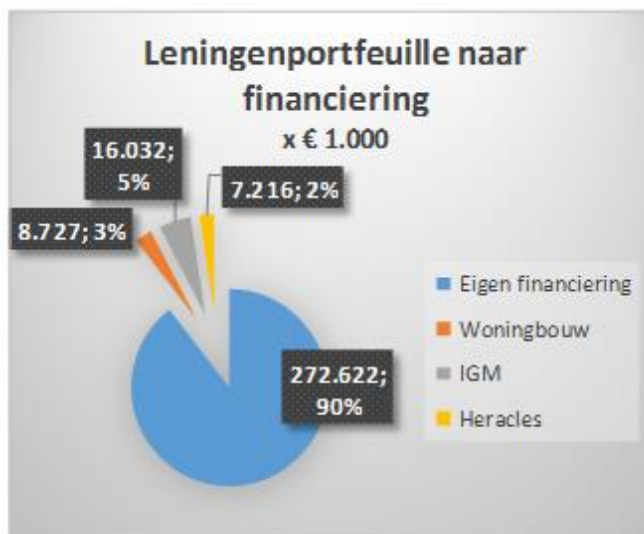
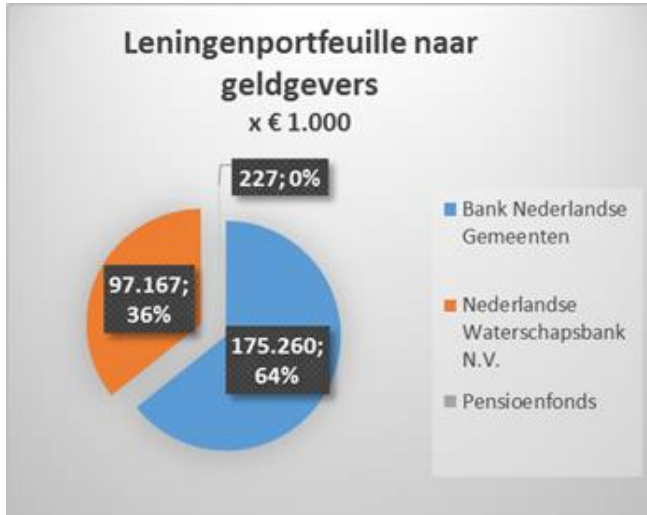
Leningenportefeuille U/G

Verstreekte leningen c.q. te verstrekken leningen 2018 (* 1.000)	
Woningcorporaties met garantie WSW	8.727
Leningen t.b.v. de Industriegebouwen Mij.	16.031
Lening camping Pooksbelden	7
Leningen sport	304
Vitens	731
Bruglening Enexis	498
Lening Lokale Omroep Almelo	6
Lening sfeerverlichting binnenstad	15
Lening BVO Heracles*	7.671

Verstreckte leningen c.q. te verstrekken leningen 2018 (* 1.000)	
Lening BVO Heracles	150
Totaal leningen	34.140

* Lening kent een ander aflossingsschema dan de opgenomen geldlening.

Grafische voorstellingen leningenportefeuille O/G

5.5 Bedrijfsvoering

5.5.1 Samenvatting

- De doorontwikkeling van de organisatie is van start gegaan en krijgt in 2018 verder vorm. We willen het vertrouwen van de inwoner in de gemeente herstellen en we willen effectiever zijn in de stad. Daartoe voeren we programmasturing en stadsdeelgericht werken in.
- De totale bezuinigingsopgave voor 2018 is 3,86 miljoen euro. De bezuinigingen sourcing staan onder druk. Voor 2018 nemen we in deze begroting een vertragingsschade op van 0,45 miljoen euro.
- De sourcing van het beheer van de openbare ruimte loopt vertraging op. Op dit moment worden de varianten Twente Milieu en interne verzelfstandiging uitgewerkt.
- De externe inhuur bedraagt in Almelo medio 2017 13,2%. De trend is een dalende. Het landelijk beeld is 17%.

5.5.2 Organisatieontwikkeling

In 2017 is de doorontwikkeling van de organisatie gestart. De ontwikkeling is gericht op het effectiever willen zijn in de stad en het weer centraal stellen van de inwoner. De doorontwikkeling bestaat uit drie fasen.

1. Voorwaarden scheppen: opheffing van de sectoren, opheffen van de functie van sectordirecteur en het aantrekken van twee adjunct-directeuren. Dit om de sturing en beheersing te verbeteren, de span of control beheersbaar te maken en organisatie(-ontwikkeling) en medewerkers de gewenste aandacht te kunnen geven.
2. Nieuwe sturingsmechanismen invoeren: programmasturing, stadsdeelmanagement en de adviespool worden ingevoerd en op basis van de inhoud (dus opdrachten in programma's en wijken) wordt gestart. Dit is de meest wezenlijke fase omdat bovenal bewustwording, nieuwe werkwijzen en gedrag moeten worden aangejaagd.
3. Lijnmanagement, control en bedrijfsvoering aanpassen: de nieuwe sturingsmechanismen moeten worden verweven in de organisatie. De gevolgen voor lijnmanagement, control en bedrijfsvoering en andere logische stappen komen zo spoedig mogelijk aan de orde. Hierbij wordt ook uw vraag beantwoord om concern control onafhankelijk te positioneren.

Over het programmatische en stadsdeelgericht werken staat meer in paragraaf 4. Programmaplan.

Over de kosten 2018 voor de organisatieontwikkeling staat meer in paragraaf 3. Financiële keuzes.

5.5.3 Sourcing

	Taken	(beoogd) Uitvoerder	Wat gaan we in 2018 doen?
1.	Beheer openbare ruimte	Twente Milieu NV / Interne verzelfstandiging	Implementatie van de in het najaar 2017 te besluiten externe of interne verzelfstandigingsvorm.
2.	Ingenieursdiensten	N.t.b.	Wordt betrokken bij de sourcing van het beheer openbare ruimte.
3.	Wet op de lijkbezorging	Twente Milieu NV / Interne verzelfstandiging	Wordt betrokken bij de sourcing van het beheer openbare ruimte.
4.	Beheer en onderhoud buitensport-accommodaties	Verenigingen / Sportbedrijf BV	Verkenningfase en implementatiefase wordt afgerond.
5.	Integrale toegang zorg en hulpverlening	Sociale wijkteams	De implementatiefase wordt gestart.
6.	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	GR ODT	Afronding van de inrichtingsfase en overdracht van taken uiterlijk 31-12-2018.
7.	Gecentraliseerde toezicht en handhavingstaken	Gemeente Almelo	De taken worden geïnsourced door deze over te nemen van Stadstoezicht BV en daarmee intern gecentraliseerd.

5.5.4 Bezuinigingen

Conform de jaarschijf uit het meerjarig financieel perspectief is in de begroting 2018 voor 3,86 miljoen euro aan taakstellingen opgenomen. Daarnaast is sprake van nog niet structureel gerealiseerde taakstellingen uit 2017. Onderstaand een totaaloverzicht van de taakstellingen uit het financieel perspectief vanaf 2015.

Structurele taakstellingen	Oorspronkelijk bedrag
Jaarschijf 2015	11,30
Jaarschijf 2016	5,77
Jaarschijf 2017	4,21
Jaarschijf 2018	3,86
Jaarschijf 2019	3,77
Jaarschijf 2020	0,67
Totaal 2015-2020	29,58

Bedragen * 1.000.000 euro

In het onderstaande overzicht staan de maatregelen waartoe de gemeenteraad besloten heeft om te komen tot een sluitend financieel meerjarig perspectief.

Herkomst	Maatregel	2017 en eerder	2018	2019	2020
Vjn 2013	Taakstelling Regio Twente 10%	90	0	0	0
Vjn 2013	Digitaal wat digitaal kan	100	0	0	0
Mei 2013	Apparaatskosten krimp gemeenten	0	265	265	265
Mei 2014	E-boeken	0	8	0	0
PN 2015	Grond en Vastgoed: besparing rente en beheerskosten	0	100	100	0
PN 2015	Budget zachte landing sociale agenda afbouwen	0	750	0	0
PN 2015	Openbare ruimte en groen: verlaging kwaliteit onderhoud	0	50	0	0
PN 2015	Riool onderhoud: minder water afkoppelen	0	10	20	0
PN 2015	Riool onderhoud: afschrijvingstermijn verlengen	0	100	100	0
PN 2015	1 keer in de 4 weken restafval inzamelen	0	260	0	0
PN 2015	Stelpost areaaluitbreiding niet opnemen	0	225	225	0
PN 2015	Stelpost nieuw beleid niet opnemen	0	190	190	0
PN 2017	Onderwijshuisvesting	0	300	0	0
PN 2015	Organisatie ontwikkeling: besparing op organisatie	0	400	400	400
PN 2015	Organisatie ontwikkeling: minder leidinggevenden	0	0	130	0
PN 2015	Grond en Vastgoed: afstoten wijkcentra	0	0	130	0
PN 2015	Grond en Vastgoed: slopen afstoten gebouwen	0	0	60	0
PN 2015	Openbare ruimte en groen: besparen op energie	195	0	0	0
PN 2015	Openbare ruimte en groen: speeltoestellen	0	100	0	0
PN 2017	Aanpak PGB	0	200	0	0
PN 2017	Extra maatregelen Participatiewet	0	200	400	0
VJN 2013	Besparen op brandweerorganisatie	150	0	0	0
Begr 2015	Parkeren: aanpassen structureel tekort	235	0	0	0

Herkomst	Maatregel	2017 en eerder	2018	2019	2020
PN 2015	Samenvoeging ingenieursdiensten Netwerksteden	50	50	0	0
PN 2015	Systeeminnovatie fysiek domein	0	0	750	0
PN 2015	Kostenbesparing huidige zorgkosten	500	500	500	0
PN 2015	Centraliseren integraal toezicht en handhaving	100	50	0	0
PN 2015	Openbare ruimte en groen: inhuur Soweco anders organiseren	50	0	0	0
PN 2015	Openbare ruimte en groen: uitvoering onderhoud or	300	100	0	0
PN 2015	Overhead n.a.v. verminderen formatie	0	0	500	0
TOTALE BEZUINIGINGSOPGAVE		1.770	3.858	3.770	665

Bedragen * 1.000 euro

5.5.5 Inhuur

Externe inhuur en flexibele schil

De externe inhuur van personeel 2017 wordt gedekt vanuit de lopende begroting. Het financieel kader uit de begroting is leidend. De uitgaven voor vaste en ingehuurd medewerkers blijven binnen budget. De regisserende en registrerende taken over inhuur zijn verder aangescherpt. Dat is ook de lijn voor 2018. De organisatie heeft tot op zekere hoogte een flexibele schil ingebouwd. De bezetting is lager dan de toegestane formatie. Structurele taken worden o.a. met tijdelijk personeel uitgevoerd via de lopende begroting. Projecttaken kunnen ook met tijdelijk personeel worden uitgevoerd en gefinancierd via de lopende begroting.

De externe inhuur bedraagt in Almelo medio 2017 13,2%. De trend is een dalende. Het landelijk beeld is 17%. In het sociaal domein is een behoorlijke flexibele schil aanwezig in de uitvoering van de gedecentraliseerde taken op het terrein van WMO en Jeugdzorg (inclusief beschermd wonen).

Er is en wordt veel bezuinigd op personeel en bedrijfsvoering, vrijwel zonder daadwerkelijk taken te schrappen. Alleen door het schrappen van taken en/of systeeminnovaties door te voeren, kan verder worden bezuinigd.

Personele formatie ↔ bezetting in fte

In onderstaande tabel brengen we formatie en bezetting meerjarig in beeld met als peildatum 1 januari. Nadat de afgelopen jaren de formatie en de bezetting beter op elkaar zijn afgestemd, is ingezet op een verdere vergroting van de flexibele schil. De geprognosticeerde bezetting vanaf 01-01-2018 is gebaseerd op de op dit moment bekende uitstroom van personeel. Er is geen rekening gehouden met de effecten van sourcing activiteiten.

Peildatum 1 januari	Formatie	Bezetting	Verschil
2014	625	651	-26
2015	618	624	-6
2016	610	601	9
2017	604	571	33
2018	617	571	46

Verhouding eigen personeel ↔ inhuur personeel in fte

In onderstaande tabel presenteren we aantallen en verhouding tussen eigen personeel en inhuur personeel in fte op 1 juli. Vanwege de extra werkdruk als gevolg van de overgedragen rijkstaken in het sociale domein en het beleid om te komen tot een grotere flexibele schil ligt het percentage op dit moment boven de met gemeenteraad afgesproken 10%.

Peildatum 1 juli	Eigen FTE	Inhuur FTE	Totaal FTE	% inhuur
2010	818	80	898	8,9%
2011	776	75	851	8,8%
2012	729	62	791	7,8%
2013	655	59	714	8,3%
2014	642	57	699	8,1%
2015	613	86	699	12,3%
2016	588	105	693	15,2%
2017	584	89	673	13,2%

5.6 Verbonden partijen

5.6.1 Samenvatting

Majeure ontwikkelingen in 2018 zijn

- De mogelijke verkoop van onze aandelen Vitens en Enexis aan de Provincie Overijssel.
- De oprichting van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente (ODT).
- Afhankelijk van de besluitvorming in de aandeelhoudersvergadering Twence van december 2017 wordt in 2018 uitvoering gegeven aan de mogelijke uittreding van ons aandeelhouderschap Twence.
- Uit de jaarlijkse risico-inventarisatie van onze verbonden partijen blijkt wederom dat het Regionaal Bedrijventerrein Twente, Industriegebouwen Maatschappij en Soweco een hoog risico scoren. Voor deze verbonden partijen hanteren wij een verhoogd en intensief toezichtregiem.

5.6.2 Beleid verbonden partijen

De [Kadernota governance 2015](#) biedt voor de raad, het college en ambtelijke organisatie een handvat om effectief te sturen en toezicht te houden op verbonden partijen. Een kader voor deelname aan, het oprichten van en het sturen op de verbonden partijen van de gemeente, maar ook voor het evalueren en heroverwegen van bestaande relaties.

Naast de kadernota, is er de [Uitvoeringsnota Verbonden partijen](#). Dit document is gericht op de uitvoering en vormt een handleiding voor bestuurders en de ambtelijke organisatie over de interne rollen, taken en verantwoordelijkheden.

Deze paragraaf verbonden partijen verschaft inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Er is een *bestuurlijk belang* als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Van *financieel belang* is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

De paragraaf verbonden partijen is een verplichte paragraaf en kent een aantal vaste onderdelen. De paragraaf moet ten minste informatie bevatten over de omvang van het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat aan het begin en het einde van het rapportagejaar. De actuele ontwikkelingen en risico's vermelden we in de paragraaf verbonden partijen. De meer statische gegevens staan in de bijlage Basisgegevens verbonden partijen. Van de verbonden partijen waarvan geen begrotingsgegevens 2018 beschikbaar zijn, wordt uitgegaan van de meest recente jaarrekeningcijfers. De basisgegevens van onze verbonden partijen worden in een separaat document verantwoord.

5.6.3 Actuele ontwikkelingen

De actuele ontwikkelingen van de verbonden partijen staan beschreven onder Gemeenschappelijke regelingen, Vennootschappen en coöperaties en Overige vennootschappen. Hieronder vindt u een toelichting op de verbonden partijen waarbij in het begrotingsjaar sprake is van majeure ontwikkelingen en/of risico's.

Verkoop belang Enexis en Vitens

Bij de perspectiefnota 2017 hebben wij besloten om als aanvulling op het financiële herstelplan een convenant 'Ontwikkelperspectief Almelo' te sluiten met de Provincie Overijssel. De provincie Overijssel heeft voor het genereren van eigen structurele inkomsten maximaal 40 miljoen euro beschikbaar gesteld. Deze middelen worden in eerste instantie ingezet voor het overnemen van aandelen Vitens van de Overijsselse gemeenten. Voor gemeenten die onder financieel toezicht staan geldt tevens de mogelijkheid om de aandelen Enexis over te dragen. Verkoop van deze aandelen past in het gemeentelijk beleid omdat de omvang van het gemeentelijk aandeel marginaal is en de Provincie Overijssel beter toegerust is om het aandeelhouderschap professioneel in te vullen. Bovendien overstijgen de belangen van de netwerken die beide partijen beheren de grenzen van de gemeente en de regio.

Oprichting Omgevingsdienst Twente (ODT)

Op 1 januari 2018 moet de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente (ODT) zijn opgericht. Aanleiding tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling ligt in het aannemen van het wetsvoorstel vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH). Deze wet schrijft voor dat alle netwerk-RUD's zich uiterlijk 1 januari 2018 moeten hebben gevormd tot een openbaar lichaam in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

De doelstellingen van de ODT is een veilige, gezonde omgeving voor alle inwoners in Twente. Om dat te bereiken wordt intensief samengewerkt met tal van partijen. Met en voor de 14 Twentse gemeenten, provincie Overijssel en andere partners wordt gewerkt aan het bereiken van de doelstelling.

In het voorjaar van 2017 is de gemeenschappelijke regeling en het concept bedrijfsplan aan de colleges van de Twentse gemeenten en de provincie Overijssel voorgelegd. Niet alle deelnemers konden toen instemmen met deze documenten. De wettelijke eis om per 1 januari 2018 te beschikken over een operationele omgevingsdienst (op basis van een GR) kan redelijkerwijs niet meer worden gehaald. Hierover heeft overleg plaatsgevonden tussen de provincie Overijssel en het ministerie. Het ministerie heeft aangegeven 2018 te zien als een overgangsfase naar een operationele ODT per 2019. Dit uitstel geeft deelnemers de mogelijkheid om op een zorgvuldige manier de ODT vorm te geven en in te richten, zoals het uniform inbrengen van een takenpakket dat voldoende robuustheid garandeert, het invullen van de Twentse norm en het maken van financiële afspraken. Via een aparte raadsbrief hebben wij u hierover geïnformeerd. (nr 77900)

Aandeelhouderschap Twence

Almelo wil haar aandelen van Twence verkopen. In 2017 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van uittreding door een minderheid van de aandeelhouders van Twence. Besluitvorming hierover vindt plaats in de algemene vergadering van aandeelhouders Twence van december 2017. Misschien leidt dit in 2018 tot een wijziging van het aandeelhouderschap Twence van Almelo.

5.6.4 Risicoanalyse verbonden partijen

Jaarlijks inventariseren wij de risico's van onze verbonden partijen met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst. De vragen hebben betrekking op de indicatoren: directie/bestuur, eigenaarsbelang, marktomgeving, flexibiliteit, contracten, governance, control en kwaliteit.

Voor de berekening van het organisatierisico score hanteren wij een weging, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen private en publieke partijen. Bij private partijen worden de scores op flexibiliteit, governance en control zwaarder gewogen dan de overige indicatoren. Bij publieke partijen geldt alleen voor de scores op flexibiliteit en control een zwaardere weging. De uitkomsten van alle risico scores zijn vervolgens afgezet tegen de hoogte van ons financieel belang met de verbonden partij. Onder financieel belang verstaan wij alle rechten en verplichtingen jegens de relatie met de verbonden partij. Dit zijn o.a. ingebracht kapitaal, vertrekking van leningen en garanties, een jaarlijkse bijdrage aan de exploitatie, ontvangst van dividend. De afweging van het organisatierisico en het financieel belang leidt uiteindelijk tot een totaal risico score van de verbonden partij. Bij verschillen tussen het organisatierisico en financieel belang wordt uitgegaan van het gemiddelde of de laagste van de twee.

Verbonden partij	Risico score organisatie	Financieel belang	Risico score totaal
Industriegebouwen Maatschappij	Hoog	Groot	Hoog
Regionaal Bedrijventerrein Twente	Hoog	Groot	Hoog
Soweco	Hoog	Groot	Hoog
Stadstoezicht Almelo	Hoog	Gemiddeld	Midden
Stadsbank Oost Nederland	Hoog	Klein	Midden
Veiligheidsregio Twente	Midden	Gemiddeld	Midden
Sportbedrijf Almelo	Hoog	Gemiddeld	Midden
Twente Milieu	Midden	Gemiddeld	Midden
Twence	Midden	Gemiddeld	Midden
Cogas	Midden	Gemiddeld	Midden
Regio Twente	Midden	Gemiddeld	Midden
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	Midden	Klein	Laag
Euregio	Midden	Klein	Laag
Enexis	Laag	Klein	Laag
Vitens	Laag	Klein	Laag
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Laag	Klein	Laag
Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Klein	Laag

Uit de tabel blijkt dat een aantal verbonden partijen voor ons een hoge risico score heeft. Dat zijn het Regionaal Bedrijventerrein Twente, Industriegebouw Maatschappij en Soweco. Belangrijkste overeenkomst van deze verbonden partijen is dat het financieel belang groot is en de toekomst onzeker. De risico score van gemeenschappelijke regelingen is niet eenduidig op te vatten. Openbaar Lichaam Crematoria Twente en het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente scoren bijvoorbeeld laag omdat deze organisaties redelijk bestendig en robuust zijn. Wat verder opvalt in de tabel is dat private ondernemingen waar wij 100% eigenaar van zijn, als organisatie hoog scoren. De reden hiervoor is de kwetsbaarheid, die veroorzaakt wordt door de geringe omvang van de organisatie en de sterke afhankelijkheid van de gemeente Almelo als opdrachtgever.

Situationele sturing en toezicht

Op basis van de classificatie van het risico van de verbonden partij is het mogelijk om de sturing en het toezicht op de externe relatie effectiever in te richten. Bijvoorbeeld in geval van een hoge risico score wordt actief deelgenomen en worden duidelijke afspraken gemaakt over de taken en bevoegdheden. Indien nodig wordt het toezicht geregeld via onafhankelijke auditcommissies. Ook kan een hoge risicoscore aanleiding zijn voor een audit op de vraag of de organisatie en de gemeente Almelo voldoende in control zijn. Bij een gemiddelde score is geen actieve deelname benodigd, maar wel betrokkenheid. De contacten verlopen doorgaans via de reguliere planning- en control-cyclus. In het geval van een lage risico score is sturing en toezicht op afstand voldoende. Dat wil zeggen geen actieve deelname maar slechts volgen van ontwikkelingen.

Op basis van de classificatie van het risico van de verbonden partij willen wij maatwerk toepassen in het toezicht op de externe relaties. Hierbij onderscheiden wij de volgende drie toezicht-regiems: minimaal toezicht, basistoezicht en verhoogd of intensief toezicht. De uitwerking van de te onderscheiden toezicht-regiems met de in te zetten toezichtinstrumenten nemen we op in *Uitvoeringsnota verbonden partijen* (INT-30654).

Minimaal toezicht

Geldt voor partijen met een lage risico score. Dit toezicht wordt vorm gegeven door een lichte vorm van monitoring van de bedrijfs- en marktontwikkelingen.

Basistoezicht

Geldt voor partijen met een risico score in de middengroep. Basistoezicht is te typeren als “vertrouwen geven en betrokken zijn”. Er is actieve borging van het publiek belang, regelmatig overleg, kaderstelling, monitoring van interne en externe ontwikkelingen, output en effecten.

Verhoogd of intensief toezicht

Geldt voor partijen met een hoge risico score. Toezicht is niet gebaseerd op vertrouwen en leidt tot intensivering van informatie-uitwisseling en overleg, het concretiseren van verwachtingen en doelstellingen en aandacht voor besturing van de organisatie. Ook behoort het benoemen van sanctionering op niet-nakomen afspraken, het uitvoeren van een eigen audit of het toezicht regelen via een onafhankelijke auditcommissies tot de mogelijkheden.

5.6.5 Gemeenschappelijke regelingen

Euregio

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	1.308
Eigen vermogen	1.165	1.036
Vreemd vermogen	695	35.630
Solvabiliteit (EV/TV)	62,6%	4,9%

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente?

Voor de EUREGIO is het Duitse recht van toepassing. Dit betekent dat voor EUREGIO niet dezelfde plichten gelden ten aanzien van bijvoorbeeld de verzending van de begroting aan de deelnemende gemeenten. Voor de begroting 2018 betekent dit, dat die pas wordt vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van EUREGIO in januari 2018. De bijdrage 2018 van Almelo wordt begroot op 21.000 euro.

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	240
Eigen vermogen	727	777
Vreemd vermogen	3.769	4.841
Solvabiliteit (EV/TV)	17,1%	15,2%

Ontwikkelingen

Het GBT wil uiterlijk 1 januari 2019 een nieuwe huisvesting huren of in gebruik nemen. Het heeft hiervoor bij de samenwerkende gemeentes een overzicht opgevraagd van het beschikbare gemeentelijke vastgoed. Wij hebben ook gemeentelijke vastgoed voorgedragen voor huisvesting GBT.

Het GBT wil nog verder inzetten op digitalisering. Het zaakgericht werken wordt verder vorm gegeven, evenals zaakuitwisseling met de opdrachtgevers. Dit alles met het doel om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Het aantal aanslagbiljetten, dat digitaal via de berichtenbox van MijnOverheid wordt verstuurd neemt steeds verder toe. Ook wordt onderzocht om andere poststromen via MijnOverheid te versturen, zoals aanmaningen, kwijtscheldingsverzoeken en taxatieverslagen.

Welke risico's loopt de gemeente?

De totale gemeentelijke bijdrage 2018 aan het GBT is 8,2 miljoen euro, waarvan Almelo 1,3 miljoen euro bijdraagt. Het GBT heeft een beperkt weerstandsvermogen waarmee incidentele knelpunten in de bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen.

Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	1.308

Eigen vermogen	1.165	1.036
Vreemd vermogen	0	0
Solvabiliteit (EV/TV)	100%	100%

Ontwikkelingen

Dochteronderneming Crematoria Twente (CT) wil een betere spreiding van de crematievoorzieningen in het verzorgingsgebied realiseren. Hiervoor worden nieuwe crematieruimtes in Oldenzaal en Borne gebouwd. De bestaande voorziening in Almelo is in 2017 gerenoveerd en wordt ook nog in Usselo uitgevoerd.

Welke risico's loopt de gemeente?

Het risico van OLCT beperkt zich tot het risico van dochteronderneming CT. De risico's van CT zijn van invloed op de hoogte van het dividend dat het OLCT ontvangt. In de begroting 2018 wordt uitgegaan van een dividenuitkering van dochteronderneming CT van 375.000 euro. Hiervan is 46.000 euro bestemd voor Almelo. De meeste bedrijfsrisico's van CT zijn afgedekt door procedures, verzekeringen en tarieven. Een ander bedrijfsrisico vormt de vestiging van een concurrent binnen het verzorgingsgebied. In 2012 is daarom besloten tot een nieuwe strategie om dit risico te verkleinen.

Regio Twente

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	0
Eigen vermogen	3.972	6.749
Vreemd vermogen	16.759	19.405
Solvabiliteit (EV/TV)	23,7%	34,8%

Ontwikkelingen

Almelo is principe akkoord met een agenda van Twente, onder voorwaarde dat de aandelen Twence worden verkocht en daarmee de Agenda van Twente kan worden gefinancierd. Verwachte besluitvorming over de verkoop wordt voorzien in de algemene vergadering van aandeelhouders Twence op 14 december 2017.

De Regio Twente wil de begroting 2018 wijzigen door 1 euro per inwoner beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de toeristische marketing en promotie van Twente. Hiervan kan 0,08 euro per inwoner worden opgevangen binnen de bestaande begroting van Regio Twente. Voor het overige deel van 0,92 euro per inwoner wordt een extra bijdrage gevraagd van de deelnemende gemeenten. Wij zijn akkoord met de 1 euro per inwoner, maar niet met de voorgestelde dekking. We hebben het dagelijks bestuur van de Regio Twente verzocht de bijdrage binnen haar begroting op te vangen. Voorzichtigheidshalve hebben wij in onze begroting de verhoging wel opgenomen.

Welke risico's loopt de gemeente?

De begroting van Regio Twente voor 2018 bedraagt 29,5 miljoen euro. De taakvelden OZJT en Volksgezondheid zijn samen goed voor bijna 80% van de begroting. De Almelse bijdrage aan de begroting van Regio Twente (incl. Netwerkstad Twente en Kennispunt) bedraagt in 2018 € 3,6 miljoen euro.

De financiële risico's van Regio Twente worden jaarlijks geïnventariseerd en geactualiseerd. Hiervan wordt verslag gedaan via de jaarrekening en/of de bestuursrapportage.

Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	-50
Eigen vermogen	16	-33
Vreemd vermogen	98.164	114.848
Solvabiliteit (EV/TV)	0,0%	0,0%

Ontwikkelingen

In de meerjarenraming wordt uitgegaan van een gronduitgifte 7 ha per jaar in de periode 2018-2020; 6 ha in de periode 2021-2026 en in de jaren daarna wordt uitgegaan van 4 ha per jaar. Er is begonnen met de voorbereiding voor de bouw van de panden van Groep Heylen. Olieproducent Euro1 verwacht dat ze eind 2017 beginnen met de bouw van het nieuwe pand en tuinkussenproducent Madison begint in 2017 met uitbreiding van het bestaande pand op Businesspark XL.

Welke risico's loopt de gemeente?

De mogelijke risico's worden door het openbaar lichaam RBT via een verdeelsleutel verdeeld over de deelnemende partijen aan de regeling. De gemeente Almelo participeert voor 23% risicodragend in de grondexploitatie van het RBT. Voor het gemeentelijk aandeel in het huidige voorziene tekort is een voorziening gevormd.

Soweco

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	-6
Eigen vermogen	1.891	1.698
Vreemd vermogen	17	4.307
Solvabiliteit (EV/TV)	25,9%	38,7%

Ontwikkelingen

Soweco NV heeft in oktober 2016 een businessplan gepresenteerd over de wijze waarop de (door)ontwikkeling naar een maatschappelijke onderneming vorm kan krijgen. Met de doorontwikkeling van Soweco beogen we, samen met de andere deelnemende gemeenten en de RvC, een organisatie op te bouwen die nuttig is voor toekomstige activiteiten in het sociaal domein, waarbij de bestaande kennis en expertise van Soweco wordt veiliggesteld en benut.

Welke risico's loopt de gemeente?

In de begroting 2018 van Soweco is een meerjarenperspectief 2018-2021 opgenomen. In dit perspectief houdt Soweco rekening met een exploitatietekort dat oploopt van 5,6 miljoen euro in 2018 naar 6,2 miljoen euro in 2020 en vervolgens afneemt naar 5,7 miljoen euro in 2021. Dit tekort wordt veroorzaakt door een dalende rijksbijdrage en krimp van het aantal Sw-medewerkers. De GR-gemeenten dienen het tekort te compenseren. Op basis van de verdeelsleutel moet de gemeente Almelo 44,04% van dit tekort bijdragen. Dit betekent een aanvullende bijdrage van ongeveer 2,5 miljoen euro in 2018.

Stadsbank Oost Nederland (SON)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	-6
Eigen vermogen	1.891	1.698
Vreemd vermogen	17.901	18.795
Solvabiliteit (EV/TV)	9,6%	8,3%

Ontwikkelingen

In 2016 is een nieuw dienstverleningsmodel geïmplementeerd, dat inspeelt op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein: zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant en in samenwerking met diverse maatschappelijke instanties. Voor de gemeenten staan 'maatwerk' en 'innovatie' centraal.

Welke risico's loopt de gemeente?

De jaarlijkse toename van bewindvoeringskosten lijkt na jaren van stijging zich te stabiliseren. Het aantal bewindvoeringszaken van de Rechtbank laat namelijk een stabiel beeld zien. De begrote bijdrage 2018 aan de

SON is 940.000 euro. Aangezien de gemeente een opneindregeling heeft met de SON, kan de bijdrage 2018 hoger worden.

Twentebedrijf

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	-
Eigen vermogen	-	-
Vreemd vermogen	-	-
Solvabiliteit (EV/TV)	-%	-%

Ontwikkelingen

Er is geen inhoudelijke begroting 2018 opgesteld voor het Twentebedrijf, zodat het nut van voortzetting van het Twentebedrijf in twijfel wordt getrokken. Wij hebben daarom aan de raad voorgesteld de deelname aan de gemeenschappelijke regeling te heroverwegen. De middelen voor het Shared Services Netwerk Twente (SSNT) zijn opgenomen in de begroting 2018 van de Regio Twente.

Welke risico's loopt de gemeente?

Het bestuur van het Twentebedrijf heeft besloten de begroting Twentebedrijf 2018 op nul euro te stellen en geen inhoudelijke begroting op te maken.

Veiligheidsregio Twente (VRT)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	0
Eigen vermogen	118	157
Vreemd vermogen	56.652	55.125
Solvabiliteit (EV/TV)	0,2%	0,3%

Ontwikkelingen

De financiële huishouding van de VRT staat onder druk. Almelo wil actief betrokken worden bij het aangekondigde onderzoek naar de financiële situatie van de VRT. Daarvoor laten we de minimale begrotingsomvang van de VRT onderzoeken en daarbij behorende gemeentelijke bijdrage. Wij zetten hierbij in op het verwerven van brede steun van andere deelnemers.

Welke risico's loopt de gemeente?

Onze bijdrage voor 2018 is ruim 4,7 miljoen euro. De realisering van onze taakstelling van € 150.000 op de bijdrage aan de VRT is een aandachtspunt, zeker in relatie tot de onder druk staande financiële situatie van de VRT. De uitgebreide informatie in de begroting 2018 en het onderzoek naar de financiële situatie van de VRT bieden ons de gelegenheid om meer invloed uit te oefenen op de financiën van de VRT en mogelijk daarmee ook de invulling van onze taakstelling.

5.6.6 Vennootschappen en coöperaties

Cogas NV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	14.577
Eigen vermogen	168.621	173.020
Vreemd vermogen	96.000	96.000
Solvabiliteit (EV/TV)	63,7%	64,3%

Ontwikkelingen

In het Nieuwstraatkwartier creëren we meerwaarde door een impuls te geven aan de fysieke transformatie van de wijk via energiebesparende- en klimaatbestendige maatregelen. Samen met strategische partners, zoals

Cogas, willen wij komen tot een gebiedsprogramma. Een belangrijk element is de aanpak van woningverbetering gericht op energiebesparing. Verbetering van de huidige energie labels. Daarbij inzetten op het ontwikkelen van een duurzame, energie producerende wijk.

Welke risico's loopt de gemeente?

Tegenvallende bedrijfsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de langetermijn dividendafspraken. Voor 2018 is een dividenduitkering begroot van 2,3 miljoen euro. Het risico voor de gemeente als aandeelhouder betreft tevens de hoogte van het ingebrachte nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 132.000 euro).

Enexis Holding NV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	200.000
Eigen vermogen	3.704.000	3.804.000
Vreemd vermogen	3.814.000	niet bekend
Solvabiliteit (EV/TV)	0,49%	niet bekend

Ontwikkelingen

Wij hebben bij de perspectiefnota 2017 besloten om als aanvulling op het financiële herstelplan een convenant 'Ontwikkelperspectief Almelo' te sluiten met de Provincie Overijssel. De provincie Overijssel heeft in haar Perspectiefnota 2017 maximaal 40 miljoen beschikbaar gesteld voor het genereren van eigen structurele inkomsten. Deze middelen worden in eerste instantie ingezet voor het overnemen van aandelen Vitens van de Overijsselse gemeenten. Bij gemeenten die onder financieel toezicht staan, zoals Almelo, geldt het overnemen ook voor aandelen Enexis. Bij verkoop van aandelen Vitens en Enexis aan de Provincie Overijssel zal maximaal 650.000 euro uit de opbrengst worden ingezet voor een revolverend fonds verduurzaming en de cofinanciering van de verduurzaming van het Nieuwstraatkwartier.

Welke risico's loopt de gemeente?

Behalve verlies van dividend beperkt het risico voor Almelo zich tot de hoogte van het ingebrachte aandelenkapitaal en de verstrekte bruglening. Na de verkoop van 34 procent van de aandelen in 2016 bezit Almelo nog 213.109 aandelen, wat overeenkomt met een kapitaal van 97.000 euro. De vordering van de bruglening aan Enexis bedraagt 0,5 miljoen euro. Voor 2018 is een dividenduitkering begroot van 147 duizend euro. Het risico is beperkt omdat Enexis in een gereguleerde (energie)markt opereert, onder toezicht van de Energiekamer.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	369.000
Eigen vermogen	4.163.000	4.486.000
Vreemd vermogen	145.348.000	149.514.000
Solvabiliteit (EV/TV)	2,8%	2,9%

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente?

Het risico en daarmee aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal. Voor Almelo komt dat neer op een risico van maximaal 0,4 miljoen euro. Het verwachte dividend in 2018 is 175.000 euro.

NV Industriegebouw Maatschappij (IGM)

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	51
Eigen vermogen	1.013	1.063
Vreemd vermogen	17.407	20.085
Solvabiliteit (EV/TV)	5,5%	5,0%

Ontwikkelingen

Wij hebben de IGM geëvalueerd op doelmatigheid, governance en publiek belang. De evaluatie laat zien dat de mogelijke bijdrage aan de werkgelegenheid niet langer in verhouding staat tot de financiële en bestuurlijke risico's. We willen daarom op termijn het belang in de IGM beëindigen. De raad wordt in de gelegenheid gesteld zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Daarna zullen wij overgaan tot definitieve besluitvorming. In de tussentijd hebben we de IGM gevraagd te onderzoeken op welke wijze het belang het beste kan worden beëindigd. Er zullen geen nieuwe opdrachten meer aan de IGM worden verstrekt.

Welke risico's loopt de gemeente?

De gemeente Almelo is enig aandeelhouder en financier (ruim 19 miljoen euro) van de IGM. Gegeven de sterke groei van de portefeuille van de IGM zijn de risico's voor de gemeente als financier toegenomen. Ter afdekking van het financieringsrisico van de gemeente betaalt IGM een risico-opslag van 1% op leningen die verstrekt zijn na 2014. De waarde van de portefeuille aan vastgoed wordt gescreend door de IGM door de WOZ-waarde te vergelijken met de boekwaarde. In geval van grote afwijkingen worden deze extra gecontroleerd.

Sportbedrijf Almelo BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	4
Eigen vermogen	962	967
Vreemd vermogen	2.987	2.937
Solvabiliteit (EV/TV)	24,4%	24,8%

Ontwikkelingen

Fase 3, het overdragen van de exploitatie, het beheer en onderhoud van de gemeentelijke buitensportaccommodaties is nog niet gerealiseerd. Sportbedrijf Almelo en de gemeente zijn met elkaar in gesprek over de gevolgen van privatisering van buitensportaccommodaties. Een aantal verenigingen heeft belangstelling om het onderhoud voor hun sportaccommodatie in eigen beheer te nemen.

Welke risico's loopt de gemeente?

De gemeente heeft een dubbelrol richting het sportbedrijf. Dit kan de relatie tussen eigenaar en opdrachtgever/subsidieverstrekker op gespannen voet zetten. Door een zuivere rollenscheiding op zowel bestuurs- als ambtelijk niveau wordt rolvermenging zoveel mogelijk voorkomen. De jaarlijkse subsidie aan het sportbedrijf bedraagt circa 3,5 miljoen euro. Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 18.000 euro).

Stadstoezicht Almelo BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	-246
Eigen vermogen	3.633	3.287
Vreemd vermogen	1.064	1.260
Solvabiliteit (EV/TV)	77,3%	72,3%

Ontwikkelingen

De uitvoering van de toezicht- en handhavingstaken zal, onder voorbehoud van het advies van de ondernemingsraad, worden gecentraliseerd binnen de gemeentelijke organisatie. Het einddoel is om de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaken in nabijheid van integrale veiligheid te organiseren, waardoor gezamenlijk een flexibel team ontstaat die snel kan inspelen op de ontwikkelingen. In de volgende fase zullen de exacte gevolgen (financieel en inhoudelijk) in beeld worden gebracht voor de gemeente en Stadstoezicht.

Welke risico's loopt de gemeente?

De insourcing van de toezicht- en handhavingstaken zal effect hebben op de toekomstige winstgevendheid van Stadstoezicht. Ook de korting vanuit het gemeentelijke opdrachtgeverschap voor de parkeerexploitatie kan de toekomstige winstgevendheid van Stadstoezicht onder druk zetten. Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 18.000 euro).

Twence Holding BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	12.066
Eigen vermogen	123.107	126.072
Vreemd vermogen	58.068	16.135
Solvabiliteit (EV/TV)	68,0%	88,7%

Ontwikkelingen

Een ruime meerderheid van de aandeelhouders van Twence geeft de voorkeur aan het scenario waarbij het aandeelhouderschap gecontinueerd wordt, Münster kan toetreden en Twence een intensievere rol krijgt in het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen van de aandeelhouders. Wij hebben, samen met Oldenzaal en Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen, aangegeven ons aandeelhouderschap in Twence te willen beëindigen.

Bovenstaande betekent dat er drie vraagstukken nader uitgewerkt worden:

- Onderzoek mogelijkheden inzet Twence als duurzaamheidsbevorderaar.
- Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Münster.
- Onderzoek uittredingsmogelijkheden individuele aandeelhouders.

Wij verwachten dat uiterlijk in november 2017 de onderzoeksresultaten hiervan bekend zullen zijn voor de besluitvorming in de algemene vergadering van aandeelhouders Twence van 14 december 2017.

Welke risico's loopt de gemeente?

De gemeente is zowel aandeelhouder als klant van Twence. Enerzijds heeft de gemeente als aandeelhouder belang bij een passend rendement en anderzijds belang bij een marktconforme prijs voor de verwerking van het afval. Dit kan er bijvoorbeeld toe leiden dat de gemeente als klant behoefte heeft om de markt op te gaan, in tegenstelling tot het rendementsbelang van de gewone aandeelhouder. De ava stelt de tarieven vast voor de verwerking van het huishoudelijk afval van aandeelhouders, waardoor de ava het rendement beïnvloedt en daarmee de continuïteit van de onderneming.

Twente Milieu NV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2016	31 december 2016
Financieel resultaat	-	499
Eigen vermogen	8.473	8.972
Vreemd vermogen	15.861	17.784
Solvabiliteit (EV/TV)	34,9%	33,5%

Ontwikkelingen

Om ons te ontwikkelen tot een compacte en meer samenwerkende regieorganisatie, worden uitvoerende taken op afstand gezet. Hiertoe wordt onderzocht of en hoe de taken beheer openbare ruimte kunnen worden gesourced. Op basis van het collegebesluit van 12 juli 2016, is het spoor "Twente Milieu" nader verkend. Op verzoek van een aantal raadsfracties is ook het spoor "Interne verzelfstandiging" onderzocht, waarvan de opbrengst is gedeeld met de raad. Conclusie is dat een interne verzelfstandiging binnen de gestelde randvoorwaarden niet haalbaar is, maar dat een externe verzelfstandiging met een breed takenpakket nader wordt uitgewerkt. In de tweede helft van 2017 wordt een afweging en keuze gemaakt tussen een externe verzelfstandiging en het spoor "Twente Milieu".

Welke risico's loopt de gemeente?

Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 127.000 euro). Het risico van Twente Milieu lijkt stabiel. Twente Milieu heeft zich in de afgelopen jaren financieel goed ontwikkeld. tegenover de afname van inzameling restafval staat een toename van inzameling van gift en verpakkingen.

Vitens NV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	13.000
Eigen vermogen	526.300	525.700
Vreemd vermogen	1.223.800	1.233.900
Solvabiliteit (EV/TV)	30,1%	29,9%

Ontwikkelingen

Bij de perspectiefnota 2017 hebben wij besloten om als aanvulling op het financiële herstelplan een convenant 'Ontwikkelperspectief Almelo' te sluiten met de Provincie Overijssel. De provincie Overijssel heeft voor het genereren van eigen structurele inkomsten maximaal 40 miljoen euro beschikbaar gesteld. Deze middelen worden in eerste instantie ingezet voor het overnemen van aandelen Vitens van de Overijsselse gemeenten. Bij gemeenten die onder financieel toezicht staan geldt het overnemen ook voor aandelen Enexis. Bij verkoop van aandelen Vitens en Enexis aan de Provincie Overijssel zal maximaal 650.000 euro worden ingezet voor een revolverend fonds verduurzaming en de cofinanciering van de verduurzaming van het Nieuwstraatkwartier.

Welke risico's loopt de gemeente?

Het risico voor de gemeente is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 10.000 euro). Het verwachte dividend in 2018 over boekjaar 2017 bedraagt 3,22 euro per aandeel. Dit betekent voor Almelo een dividend van 134.000 euro.

5.6.7 Overige vennootschappen

CBL Vennootschap BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	-50
Eigen vermogen	120	70
Vreemd vermogen	0	0
Solvabiliteit (EV/TV)	100%	100%

Ontwikkelingen

Eind juni 2016 is het CBL Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag is volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang in de vennootschap.

Ondanks dat het CBL Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg

met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd.

Welke risico's loopt de gemeente?

Met de liquidatie van het CBL Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 20.000 euro)

CSV Amsterdam BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	-200
Eigen vermogen	800	600
Vreemd vermogen	0	0
Solvabiliteit (EV/TV)	100%	100%

Ontwikkelingen

De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. Eventuele claims kunnen tot mei 2019 (5 jaar na completion) worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims zal de escrow-rekening kunnen worden opgeheven en het restant op deze rekening kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Naar verwachting zal de vennootschap eind 2019/begin 2020 kunnen worden geliquideerd.

Welke risico's loopt de gemeente?

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 20.000 euro).

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	-20
Eigen vermogen	1.620	1.600
Vreemd vermogen	0	0
Solvabiliteit (EV/TV)	100%	100%

Ontwikkelingen

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd.

Welke risico's loopt de gemeente?

Met de liquidatie van het General Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 1.496.822 euro).

Verkoop Vennootschap BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
-----------------------	----------------	------------------

Financieel resultaat	-	-40
Eigen vermogen	100	60
Vreemd vermogen	0	0
Solvabiliteit (EV/TV)	100%	100%

Ontwikkelingen

Eind juni 2016 is het General Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag is volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang in de vennootschap. Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd.

Welke risico's loopt de gemeente?

Met de liquidatie van het General Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap. Het financiële risico is na de liquidatie van het General Escrow Fonds relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 20.000 euro).

Vordering Enexis BV

Financiële kengetallen

Bedragen * 1.000 euro	1 januari 2018	31 december 2018
Financieel resultaat	-	-8
Eigen vermogen	35	27
Vreemd vermogen	356.260	356.260
Solvabiliteit (EV/TV)	0,0%	0,0%

Ontwikkelingen

Op dit moment resteert alleen nog de lening van de 4e tranche à 350 miljoen euro met een looptijd tot 30 september 2019. De 4e tranche mag niet vervroegd worden afgelost. Afhankelijk van het resultaat van een aantal financiële ratio's zou de 4e tranche eventueel geconverteerd kunnen worden in eigen vermogen. Naar verwachting zal de vennootschap eind 2019/begin 2020 geliquideerd kunnen worden.

Welke risico's loopt de gemeente?

De aandeelhouders lopen zeer beheerst geachte risico's op Enexis voor de niet -tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis en voor het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 20.000 euro).

5.7 Grondbeleid

5.7.1 Samenvatting

De gemeente Almelo voert een pragmatisch grondbeleid. De lopende grondexploitaties hebben een tekort van 29,7 miljoen euro op NCW per 1 januari 2017. Hiervoor is een voorziening getroffen. Daarnaast is bij de jaarrekening 2016 een extra voorziening opgenomen voor de heroriëntatie op de werklocaties van 10,5 miljoen euro. Volgens de geactualiseerde begrotingen zullen de grondexploitaties, bij het opstellen van de jaarrekening 2017, naar verwachting en op basis van de thans gehanteerde uitgangspunten, nagenoeg niet verslechteren dan wel verbeteren.

Op basis van de jaarrekening 2016 zullen de geprognoseerde inkomsten in 2018 circa 3,5 miljoen euro hoger zijn dan de verwachte investeringen en rente in dat jaar. Daardoor zal de balanswaarde en de financieringsbehoefte van de grondexploitaties (onderhanden werk) op 31 december 2018 circa 3,5 miljoen euro lager zijn dan op 1 januari 2018.

5.7.2 Beleid grondexploitaties

Grondbeleid gaat in belangrijke mate over de productie van bouwgrond, de wijze waarop die tot stand komt en hoe de bouwgrond verkocht en gebruikt wordt ten behoeve van de opstalrealisatie. Het primaat voor het uitvoeren van dat gemeentelijk grondbeleid ligt bij het college van B&W. Het college heeft daarbij een actieve informatieplicht richting de gemeenteraad. Grondbeleid is een sturingsmiddel voor de gemeente. Het grondbeleid heeft een volgend en ondersteunend karakter voor doelstellingen op andere beleidsvelden. Via grondbeleid kan een nadere invulling worden gegeven aan het realiseren van ruimtelijke doelstellingen. Over de financiële gevolgen van het gevoerde beleid wordt jaarlijks gerapporteerd in de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening. In de jaarrekening en bestuursrapportage wordt uitvoeriger ingegaan op de financiële positie van het grondbedrijf. In de paragraaf grondbeleid van de begroting wordt vooruit gekeken op ontwikkelingen, die mogelijk gevolgen hebben voor de vermogenspositie van het grondbedrijf.

De gemeente Almelo voert een pragmatisch grondbeleid. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om een actief grondbeleid te voeren of een faciliterend grondbeleid. Faciliterend grondbeleid past het beste bij de gewenste ontwikkeling van een compacte overheid. Maar omdat de gemeente nu eenmaal – door eerdere besluiten – al heel veel grond heeft gekocht is de keuze tussen verschillende typen beleid eigenlijk achterhaald. Daarom wordt per project bekeken welk beleid het beste gevoerd kan worden.

Grondexploitaties zijn ruimtelijke projecten, met bouwgrondproductie als hoofdmoot, waarvan de raad de (tentatieve) exploitatiebegroting heeft vastgesteld. Deze door de raad vastgestelde grondexploitatiebegrotingen fungeren als financieel en inhoudelijk kader voor het college van B&W waarbinnen zij verder gaat met de realisatie van een project. Tevens fungeert de grondexploitatiebegroting als een ‘voorspelling’ van de te verwachten kosten en opbrengsten en het begrote financiële eindresultaat.

Als er een tekort wordt begroot dient er ter dekking van dit tekort een voorziening getroffen te worden. Indien er winst wordt begroot mag deze pas genomen worden als de winst gerealiseerd is. Dat is pas het geval als de realisatie van het project al zover gevorderd is dat een deel van de begrote winst als ‘gerealiseerd’ beschouwd mag worden en de risico's beperkt zijn. Het belangrijkste risico binnen het grondbedrijf vormt het programma (woningen, bedrijventerrein en overige voorzieningen) waar in grondexploitaties van uit wordt gegaan. Is er vraag naar dit programma en binnen welke termijn zal deze vraag zich manifesteren.

5.7.3 Actuele ontwikkelingen

Grondexploitatiebegrotingen beslaan meestal vele jaren. De nog te maken kosten en opbrengsten worden dus niet per jaar(schijf) begroot. Dat grondexploitatiebegrotingen toch jaarschijven bevatten komt door het in de tijd zetten van de nog te maken kosten en opbrengsten, opdat de rentekosten en de prijsstijgingen berekend kunnen worden.

Op basis van [jaarrekening 2016](#) zullen de geprognosticeerde inkomsten in 2018 circa 3,5 miljoen euro hoger zijn dan de verwachte investeringen plus rente in dat jaar. Hierdoor zal de balanswaarde en de financieringsbehoefte van de grondexploitaties (= onderhanden werk) op 31 december 2018 circa 3,5 miljoen euro lager zijn dan op 1 januari 2018.

De genoemde inkomsten in 2018 zijn, naast enkele bijdragen, gebaseerd op de verkoop van bouwrijpe grond t.b.v.

- 47 woningen;
- 2,4 hectare uitgeefbaar bedrijventerrein;
- 5,8 hectare winkels en bijzondere doeleinden/overige.

Afwijkingen van de huidige begrote resultaten worden verantwoord in de jaarrekening 2017.

5.7.4 Huidige financiële posities

Per 1 januari 2017 kent het Grondbedrijf 17 lopende grondexploitaties. Alle 17 grondexploitaties samen kennen per saldo een begroot tekort van 29,7 miljoen euro op NCW, met aangepaste disconteringsvoet, per 1 januari 2017.

- 15 verlieslatende grondexploitaties met een begroot tekort van 30,0 miljoen euro
- 2 winstgevende grondexploitaties met een begrote winst van 0,03 miljoen euro

Hiervoor is een voorziening getroffen van 30 miljoen euro. Daarnaast is een extra voorziening opgenomen ten behoeve van heroriëntatie op de werklocaties van 10,5 miljoen euro. De boekwaarde is met dit bedrag van circa 40,5 miljoen euro verlaagd tot een reële balanswaarde.

Volgens de geactualiseerde grondexploitatiebegrotingen (zoals opgenomen in de bestuursrapportage 2017) zullen de grondexploitaties eind van het jaar naar verwachting nagenoeg niet verslechteren dan wel verbeteren.

De geconsolideerde begroting van de 17 lopende grondexploitaties ziet er als volgt uit.

Boekwaarde (geïnvesteed vermogen)		104,8 mln.
Nog te realiseren opbrengsten op NCW	115,7 mln.	
Nog te maken kosten op NCW	<u>40,4 mln.</u>	
		<u>75,3 mln.</u>
Begroot resultaat op NCW (= tekort)		29,5 mln.
Aangepaste disconteringsvoet		0,2 mln.
Waarvan winstgevende grondexploitaties		-0,3 mln.
Extra voorziening heroriëntatie werklocatie		<u>10,5 mln.</u>
Voorziening (correctie op de boekwaarde)		40,5 mln.

5.8 Dienstverlening

Samenvatting

- Onze inwoners, bedrijven en instellingen (onze klanten), verwachten professionele gemeentelijke dienstverlening, die betrouwbaar en duidelijk is, die gemakkelijk te verkrijgen is en die bovendien tegen een reële prijs kan worden geleverd.
- De gemeentelijke dienstverlening, wordt door de uitvoer van [het gemeentelijke programma dienstverlening](#), de komende jaren richtinggevend en gestructureerd verder ontwikkeld.
- Wij (de gemeente) verwachten, dat onze klanten hun eigen verantwoordelijkheid hebben, zoveel mogelijk zelfredzaam zijn en bij de afname van dienstverlening zelf doen, wat zij ook daadwerkelijk kunnen.

Wat willen we bereiken?

Dienstverlening is bij uitstek mensenwerk. Slim en adequaat georganiseerd met optimaal gebruik van digitale mogelijkheden. Onze klanten ervaren dit als resultaat- en klantgerichte dienstverlening. De leefwereld van onze klanten is het uitgangspunt. Wij onderscheiden ons door daadkracht en pragmatisme. Bij meervoudige en complexe klantvragen helpen wij onze klanten met één centraal aanspreekpunt, door bij deze klantvragen centrale regie op de dienstverlening uit te voeren. De gemeentelijke producten en diensten zijn van een goede kwaliteit en afgestemd op de behoeften van onze klanten. Onze klanten waarderen onze dienstverlening met de beoordeling “goed”. In navolging op de afgelopen jaren willen wij in 2018 onze dienstverlening wederom verder verbeteren.

We willen bereiken:

- Aan onze klanten maken wij helder wat onze serviceniveaus zijn. Met welke service krijgen zij gemeentelijke producten / diensten geleverd. Daarbij is bovendien zo concreet mogelijk gemaakt wat onze klanten zelf kunnen en moeten doen.
- We willen onze dienstverlening verder optimaliseren m.b.t. de kosten t.o.v. de effectiviteit. Dit doen we met behulp van kanaalverleiding en -sturing.
- Wij gaan onze dienstverlening op basis van de werkelijke kosten hiervoor leveren

Indicatoren burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl

Indicator		2017
Waardering burgers algehele dienstverlening	Almelo	6,4
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente	Grootteklasse	6,7
Waardering burgers digitale dienstverlening	Almelo	6,8
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente	Grootteklasse	6,9

Eigen indicator

Indicator		2017
Waardering gemeentelijke klantfeedback alle gemeten producten en kanalen	Almelo	8,7
	Grootteklasse	

Toelichting:

Vanaf het nieuwe stadhuis (30 maart 2015) meten wij na baliebezoek de klanttevredenheid. Een inwoner kan de dienstverlening met een groene (goed, =10 punten), een oranje (matig, = 5 punten) of een rode smiley (slecht, = 0 punten waarderen). Vanaf 1 juli 2015 meten wij ook reacties op de locatie balie werkplein en op onze website. Naast de smileys kan de klant met een korte regel commentaar aangeven waarom hij/zij een bepaalde waardering heeft gegeven. Het getal 8,7 geeft de gemiddelde waardering aan van alle binnengekomen reacties aan.

Wat gaan we in 2018 doen?

- Ontwikkelen van klantreizen en bijbehorende serviceformules bij gemeentelijke producten/diensten. Hiermee geven wij aan onze klanten aan wat zij van ons mogen verwachten (bv doorlooptijd van een aanvraag).
- Verder doorvoeren van kanaalverleiding en -sturing, waardoor onze klanten het meest effectieve en daarbij passende goedkoopste kanaal gaan gebruiken.
- Doorvoeren van het leveren van gemeentelijke diensten tegen kostprijs, waar dat kan en mag.
- We gaan meer dienstverleningsprocessen opnemen in het in 2017 ingevoerde Klantcontactstelsel (KCS). Hierdoor kunnen klanten sneller en beter bediend worden.

Wat mag het kosten?

Zie paragraaf '3.2.0 Bestuur en ondersteuning' bij taakveld '0.2 Burgerzaken'.

5.9 Grote projecten

5.9.1 Project binnenstad

Samenvatting

Het resultaat dat we willen bereiken is een goed bereikbare, levendige, aantrekkelijke, veelzijdige en compacte binnenstad, met water tot in het centrum en waarbij de leegstand in de binnenstad is teruggebracht. Meer concreet gaat het om de herontwikkeling van de voormalige V&D (het Warenhuis: reeds uitgevoerd), de realisatie van het nieuwe Complex Haven Zuid (in uitvoering), de vernieuwbouw van de Kloosterhof-flat (in uitvoering) en de realisatie van hoogwaardige openbare ruimte (Stadsplein en havenkom).

Wat gaan we in 2018 doen?

- Nieuwbouw Haven Zuid gereed (commerciële ruimten, parkeergarage Haven Zuid en appartementen)
- Start met uitvoering van het eerste deel van openbare ruimte
- Realiseren Oostgevel 1B
- Sloop gedeelte Havenpassage (C&A)
- Start aanleg water
- Besluitvorming over het Havenblok
- Communicatie met stakeholders

Kerngegevens

Eindresultaat

Een goed bereikbare, levendige, aantrekkelijke, veelzijdige en compacte binnenstad, met water tot in het centrum en waarbij de leegstand in de binnenstad is teruggebracht. Meer concreet gaat het om de herontwikkeling van de voormalige V&D (het Warenhuis: nu in uitvoering), de realisatie van het nieuwe Complex Haven Zuid, de vernieuwbouw van de Kloosterhof-flat en de realisatie van hoogwaardige openbare ruimte (Stadsplein en havenkom).

Wanneer te realiseren

Het eindresultaat moet medio 2019 gerealiseerd zijn. In 2018 vinden de volgende activiteiten plaats:

- Realisatie van de commerciële ruimte en de appartementen en parkeerdek Haven Zuid.
- Verhuizing van C&A, schoenmaker Flink, Wibra e.a. naar Haven Zuid.
- Sloop deel Havenpassage.
- Start werkzaamheden aanleg haven
- Start uitvoering openbare ruimte
- Uitbreiding Oostgevel 1B door Urban Interest
- Besluitvorming over het Havenblok
- Communicatie met stakeholders

Middelen

De gemeenteraad heeft op 17 februari 2015 het dekkingsplan voor de binnenstad vastgesteld ([Raad1502613](#)). Het raadsvoorstel bevatte circa 25 miljoen euro aan publieke investeringen, waarvan circa 12 miljoen euro wordt gedekt door de provincie Overijssel en circa 13 miljoen euro wordt gedekt door de gemeente Almelo. Beter Wonen en Urban Interest investeren samen ook ruim 30 miljoen euro. De raad heeft investeringskredieten ter beschikking gesteld ter financiering van de publieke investeringen en heeft daarnaast de grondexploitatie Haven Zuid vastgesteld (t.b.v. bouwgrondproductie). Omdat investeringen in de openbare ruimte niet ten laste van de grondexploitatie worden gebracht (maar geactiveerd en afgeschreven) kende deze grondexploitatie een neutraal resultaat.

Door gewijzigde marktomstandigheden bij de huren bleek het nodig om de grondprijs bij te stellen. De gemeenteraad heeft daarmee op 5 januari 2016 ingestemd ([Raad1503371](#)) en de hiermee samenhangende verslechtering van de grondexploitatie à 0.35 miljoen euro goedgekeurd evenals een bijdrage vanuit de investeringsagenda.

Het gewijzigde dekkingsplan is onderstaande tabel schematisch weergegeven.

	Investering	Dekking	
Waagstraat/Stadstuin	3,700 mln.	Provinciale subsidie	12,250 mln.
Overeenkomst Kloosterhofflat	2,400 mln.	Centrumspaarfonds	3,700 mln.
Kanaal, havenkom en Marktplein	5,400 mln.	Toevoeging 2016 - 2018 spaarfonds	0,525 mln.
Planbegeleiding 2015/2018	1,400 mln.	Activeren investeringen	5,750 mln.
Afboeken balanswaarde	10,900 mln.	Verkoop bouwgrond	0,600 mln.
Sloop-, bodemsaneringskosten	1,000 mln.	Grondwaarde gemeentelijk deel	2,000 mln.
Rentekosten	0,300 mln.		
	25,100 mln.		24,825 mln.
		Investeringsagenda	0,275 mln.

Tot slot heeft de raad op 12 juli 2016 besloten (Raad-3757) om in de begroting van 2018 een krediet ter beschikking te stellen ter financiering van de aankoop van max. 160 parkeerplaatsen voor een bedrag van 1.760.000 euro.

Voor het Havenblok is nog geen krediet beschikbaar gesteld. Hiervan is pas sprake nadat 70% van dit blok is verhuurd.

Waar staan we nu?

Het eindresultaat moet medio 2019 gerealiseerd zijn. De werkzaamheden verlopen volgens planning.

Sturing

Conform de raadsbesluiten van [17 februari 2015](#), [5 januari 2016](#) en [12 juli 2016](#).

Tijd

Code: Groen

Op dit moment verlopen de werkzaamheden en procedures volgens planning. Bezwaar- en beroepsprocedures kunnen vertraging veroorzaken. De omgevingsvergunning Haven Zuid is inmiddels onherroepelijk geworden.

Geld

Code: Groen

De raad heeft besluiten genomen over de herontwikkeling van de binnenstad (zie hieronder). De provincie heeft meegedeeld dat de middelen die overblijven uit de IMG projecten (Waterboulevard en Verbindende Pleinen) overgeheveld mogen worden naar het project Haven Zuid. De gemeente moet daartoe nog een subsidieverzoek indienen.

Kwaliteit

Code: Groen

Door middel van het door de raad vastgestelde beeldkwaliteit plan heeft de gemeente de kwaliteit van de nieuwbouw gewaarborgd. We blijven de kwaliteit monitoren.

Organisatie

Code: Oranje

Er is sprake van een gemeentelijke projectorganisatie (stuurgroep, projectteam en werkgroepen). Daarnaast vindt er maandelijks een afstemmingsoverleg plaats tussen partijen (gemeente, Urban Interest en Beter Wonen). Samenwerking tussen partijen is hierbij essentieel.

Communicatie

Projectteam en werkgroepen vervullen ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid een rol in de informatieoverdracht, zowel naar de eigen organisatie (ambtelijk en bestuurlijk) als naar externe actoren. Intern komt dit neer op het informeren, participeren van projectteam- en werkgroep-leden en het informeren, participeren en laten (mee)beslissen van de opdrachtgever. Het doel van de externe communicatie betreft

vooral het creëren van maatschappelijk draagvlak voor het resultaat. Ten behoeve van de informatie en participatie vinden op gezette tijden o.a. stadsgesprekken plaats.

Risico's

Laag

- Aanwezigheid explosieven
- Beschikbaarheid subsidie
- Afwijken van projectgebied
- Vertraging moment start bouw
- Bereiken gewenste kwaliteit

Middel

- Archeologie, cultuurhistorische waarde
- Flora en Fauna
- Afname parkeerinkomsten
- Voldoen aan de subsidievoorwaarden provincie
- Fiets-parkeerplekken
- Gevolgen riolering door doortrekken Overijssels kanaal
- Niet nakomen overeenkomst door partijen

Hoog

- Verhuur/huurderving Havenblok
- Leegstand winkelpanden
- Overschrijding plankostenbudget

6. Bijlagen

6.1 Delegatieregister

Samenvatting

De gemeenteraad kan taken en bevoegdheden overdragen aan een ander, bijvoorbeeld aan B en W. Op een aantal gebieden heeft de raad daar toe besloten. Denk aan het afhandelen van WOB verzoeken of het geven van namen aan straten en pleinen. Ieder jaar staat er een geactualiseerd overzicht in de begroting. Ten opzichte van vorig jaar is het delegatiebesluit voor de bevoegdheid tot uitvoering van de voorbereiding van onteigeningsprocedures uit het register geschrapt, omdat dit besluit niet meer actueel is.

Inleiding

De gemeenteraad van Almelo besloot op 2 december 2014 ([Raad1402331](#)) dat een geactualiseerd delegatieregister jaarlijks bij de (beleids)begroting moet worden vastgesteld. De meest actuele versie van het delegatieregister is hieronder opgenomen (Delegatieregister 2018, stand van zaken per 1 oktober 2017).

Nr	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Delegans	Delegataris	Voorwaarden
Openbaarheid van bestuur (WOB)					
1.	Het beslissen op aan de raad gerichte aanvragen en verzoeken op grond van de WOB.	art. 5 en 6 WOB art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
Algemene wet bestuursrecht (Awb)					
2.	Het besluiten om toepassing te geven aan afdeling 3.4, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, van de Awb.	afd. 3.4 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
3.	Het in de gelegenheid stellen van aanvragers, geadresseerden en derde-belanghebbenden, hun zienswijze naar voren te brengen in gevallen bedoeld in artikel 4:7 en 4:8 Awb.	art. 4:7 en 4:8 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
4.	Het nemen van verdagingsbesluiten op bij de raad ingediende bezwaarschriften.	art. 4:14 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
5.	Het beslissen op een bezwaarschrift als bedoeld in de Awb, indien een hoorzitting achterwege wordt gelaten om één van de in artikel 7:3 Awb genoemde redenen.	art. 7:3 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	

Nr	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Delegans	Delegataris	Voorwaarden
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)					
6.	Het vaststellen van een exploitatieplan zoals bedoeld in artikel 6.12 Wro	art. 6.12 Wro art. 2.27 lid 1 Wabo art. 6.5 lid 3 Besluit omgevingsrecht			Indien het exploitatieplan betrekking heeft op een grote afwijking van het bestemmingsplan zoals bedoeld in onderdeel 1 van het raadsbesluit van 18 december 2012 (Raad1200510 , zie pagina 18 van de agendabundel)
Verkeer					
7.	Het aangeven van bebouwde komgrenzen ingevolge artikel 20a Wegenverkeerswet (WVW)	art. 20a WVW art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
8.	Een weg onttrekken aan het openbaar verkeer o.g.v. artikel 9 en 11 WVW	art. 9 en 11 WVW art. 156 Gemeentewet			Actieve informatieplicht richting de raad voorafgaande aan de besluitvorming. Raadsbesluit van 29 januari 2013 (Raad1200689)
Straatnaamgeving en huisnummers					
9.	Het geven van namen aan straten, pleinen, parken, buurten en nieuwbouwwijken en het toekennen van huisnummers.	art. 124 lid 1 Grondwet art. 108, 147 en 156 Gemeentewet	Raad	B en W	De raad stelt de verordening vast en mag kaders stellen m.b.t. de toepassing waarbinnen B en W dient te besluiten. Raadsbesluit van 19 november 2013 (Raad1301022)

6.2 Financiële overzichten

Saldo voor en na bestemming per hoofdtaakveld

Hoofdtaakveld	Lasten	Baten	Saldo
0 bestuur en ondersteuning	43.071	194.995	-151.924
1 veiligheid	5.574	44	5.530
2 verkeer en vervoer	10.630	537	10.093
3 economie	5.819	4.043	1.776
4 onderwijs	8.318	412	7.905
5 sport, cultuur en recreatie	15.585	369	15.216
6 sociaal domein	149.164	44.008	105.156
7 volksgezondheid en milieu	18.137	17.357	781
8 volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw.	10.461	9.414	1.047
Saldo voor bestemming	266.758	271.178	-4.420
Mutatie reserves (hoofdtaakveld 0)	5.165	745	4.420
Saldo na Bestemming	271.923	271.923	0

EMU-saldo

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	4.420	6.158	6.158	6.158
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	8.593	8.984	9.903	11.057
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-14.306	-7.856	-7.366	-7.496
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord	0	0	0	0
7 Aankopen van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0
8 Baten bouwgrondexploitatie: baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	0	0	0	0
9 Lasten op de balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks tlv de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder een van de bovengenoemde posten	0	0	0	0
11 Verkoop van effecten				
a. Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	ja	nee	nee	nee
b. Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	n.n.b.			
Berekend EMU-saldo	-1.293	7.286	8.695	9.719

Bedragen x 1.000 euro

Staat van reserves en voorzieningen

Naam Reserve (bedragen * 1.000 euro)	Saldo 1-1-2018	Saldo 1-1-2019	Saldo 1-1-2020	Saldo 1-1-2021
<u>Algemene reserves</u>				
Algemene reserve	14.119	12.499	12.704	12.909
Algemeen grondbedrijf	-27.678	-22.251	-16.824	-11.397
Subtotaal algemene reserve	-13.558	-9.751	-4.119	1.513
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Overlopende werken	6.706	6.421	5.421	4.421
Grote investeringen	236	236	236	236
Bodemverontreiniging	680	680	680	680
Co-financiering	638	638		
Besluit locatiegebonden subs.	140	140	140	140
ISV 3 2010 /2014	244	244	244	244
centrumspaarfonds	1.267	1.800	1.333	1.116
reserve investeringsagenda	1.200	240	240	240
Totaal bestemmingsreserves	11.112	10.400	8.295	7.078
Totaal Reserves	-2.447	648	4.175	8.590
<u>Verplichtingen</u>				
voorziening xl businesspark twente	5.670	5.784	5.897	6.011
voorziening nutw kerkelanden-oost	287	293	298	304
voorziening nutw dimence	48	49	50	51
voorziening nutw hedeman	40	40	41	42
voorziening nutw leemslagen	154	157	160	164
voorziening nutw noordflank/waterrijk	845	862	879	896
voorziening nutw kollenveld	607	619	631	643
voorziening kollenveld	1.224	1.248	1.273	1.297
voorziening nutw dollegoor	291	297	302	308
voorziening gebiedsgericht grondbeleid	652	652	652	652
voorziening wethouderspensionen	1.052	1.052	1.052	1.052
Subtotaal verplichtingen	10.870	11.053	11.237	11.420
<u>Egalisatie</u>				
voorziening riolering egalisatie	1.565	959	353	-253
voorziening afval egalisatie	760	761	761	762
voorziening onderwijs huisvesting	453	453	453	453
Subtotaal egalisatie	2.777	2.172	1.567	962
<u>Derden bekleemde middelen</u>				
voorziening riolering vervanging	1.667	1.667	1.667	1.667
voorziening sociale recherche	112	124	136	148
voorziening zittend vervoer	111	111	111	111
Subtotaal derden bekleemde middelen	1.889	1.901	1.913	1.926
Totaal Voorzieningen	15.536	15.127	14.717	14.307

6.3 Stand van zaken aangenomen moties

M1 Verbreding A1 tot Azelo vervroegen

Besluit het college op te dragen:

- Samen met de 13 andere Twentse gemeenten en de provincie Overijssel zo spoedig mogelijk een gezamenlijke lobby op te starten richting de Haagse politiek om de verbreding van de A1 tot aan Azelo direct te laten volgen op de geplande verbreding tot Rijssen (einddatum 2020).
- En hiermee te beginnen door deze motie met vereende kracht (de Twentse gemeenten en provincie Overijssel) onder de aandacht van de Tweede Kamer en de Minister van I&M te brengen.

Stand van zaken:

De motie is in slechts 6 gemeenten aangenomen. Dat betekent dat aan de voorwaarden van de motie niet is voldaan. Gezamenlijk optrekken richting de provincie lijkt geen haalbare kaart.

Almelo: aangenomen

Borne: niet aangenomen

Dinkelland: aangenomen

Enschede: ingetrokken

Haaksbergen: aangenomen [13 stemmen voor en 5 tegen]

Hellendoorn: aangehouden

Hengelo: verworpen [met 20 stemmen tegen, 14 stemmen voor.]

Hof van Twente: aangenomen (unaniem)

Losser: niet aangenomen

Oldenzaal: aangenomen

Tubbergen: niet behandeld

Twenterand: niet ingediend

Rijssen-Holten: niet ingediend

Wierden: ingetrokken

M2 Duurzaamheid

Besluit:

- Het college op te dragen te komen met een duurzaamheidsagenda voor regionaal bedrijventerrein Twente en Nieuwstraatkwartier en dit uit te breiden met XLBusinesspark en het gebied Leemslagen.
- Verduurzaming van de bedrijvensvoorraad en nieuw te bouwen bedrijven te bespreken met betrokken partijen
- In contact te treden met RVO inzake nieuwe ISDE-subsidie (die van kracht is geworden van lokale overheden sinds 1 juli 2017).
- In contact te treden met Energiefonds Overijssel ten behoeve van financiering van de bovenstaande genoemde projecten.
- In contact te treden met private ontwikkelaars op gebied van duurzame energie projecten.
- Te komen met economisch rendabele voorstellen voor investeringen in gebouwen, projecten en infrastructuur ter bevordering van duurzaamheid in Almelo.

Stand van zaken:

Er is een nieuwe Agenda Duurzaam Almelo in voorbereiding, als opvolger van het Duurzaamheidsplan 2013 t/m 2016, die samen met de gemeenteraad in Politieke Beraden zal worden opgesteld. Het Nieuwstraatkwartier maakt hiervan onderdeel uit. Planning: najaar 2017.

Voor het opstellen van een specifieke duurzaamheidsagenda voor het BP Twente, XL Businesspark en Leemslagen, naast de Agenda Duurzaam Almelo, is onvoldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar. We willen graag (markt)partijen adviseren, faciliteren en stimuleren om mee te werken de duurzaamheidsdoelen uit de Agenda Duurzaam Almelo te realiseren. De Agenda Duurzaam Almelo biedt daarvoor een integraal platform. De contacten met onder andere private ontwikkelaars, bedrijfsleven en de provincie Overijssel is een vanzelfsprekend onderdeel van de realisatie van de duurzaamheidsdoelstellingen. Recentelijk is daar de Twentse Energie Strategie aan toegevoegd, een samenwerkingsverband met de overige Twentse gemeenten

om gezamenlijk de schouders eronder te zetten om de regionale mogelijkheden optimaal te benutten (bijv. grootschalige zonne- en windparken). Waar mogelijk wordt een beroep gedaan op SDE-subsidie.

M4 Samenwerking initiatieven n.a.v. Motiemarkt Initiatief

Draagt het college van Almelo op:

- Bij deze initiatieven de samenwerking te faciliteren (Op voorwaarde dat het een initiatief van uit de maatschappij is en blijft)
- Na 2 1/2 jaar te evalueren en effecten te meten om te bezien of het goed functioneert, de gewenste doelen bereikt worden en eventueel verder gefaciliteerd kan worden.

Stand van zaken:

De verwachtingen m.b.t. de motie zijn nog niet voldoende scherp zijn om deze bestuurlijk en ambtelijk goed uit te zetten. Hierbij speelt mede de relatie met de kerngroep initiatieven van de raad. Daarom vindt op 19 september een gesprek plaats met de indieners van de motie.

M6A Lagere afvalstoffenheffing in 2018

Besluit het college op te dragen:

Bij de begroting 2018 te komen met een lagere afvalstoffenheffing zodat de inwoner ook financieel wordt gestimuleerd om afval beter te scheiden.

Stand van zaken:

Het voorstel is om het tarief voor de afvalstoffenheffing voor 2018 met ongeveer 30 euro per huishouden te verlagen naar 247 euro.

M11 Gasloze wijken

Verzoekt het college:

- Het manifest “aan de slag met wonen zonder aardgas” te ondertekenen
- Te onderzoeken bij welk (nieuw)bouwprojecten de gasaansluiting kan komen te vervallen;
- Vanaf nu de regie te nemen in de route naar gasloze wijken in Almelo.

Stand van zaken:

Het Manifest “aan de slag met wonen zonder aardgas” is tijdens de Nationale Klimaattop in 2016 door bijna honderd partijen, zoals provincies, gemeenten, belangenorganisaties en bedrijven, ondertekend en is vervolgens aangeboden aan de regering. Ondertekening van dit manifest is thans niet meer mogelijk. Wel kan besloten worden de uitgangpunten van het Manifest te onderschrijven en te volgen. Dit zal bij de beraadslagingen over de Agenda Duurzaam Almelo aan de orde komen. (zie beantwoording M2, Duurzaamheid). Ter verduidelijking: de term “gasloze wijken” dient naar onze mening te worden gelezen als ‘aardgasloze wijken’.

M14 Hulp zzp'ers en kleine zelfstandigen

Verzoekt het college om:

In gesprek te gaan met Stadssoogst om te onderzoeken of het mogelijk is om een project op te zetten zoals in Groningen en de bevindingen voor de begroting ter beoordeling voor te leggen aan de raad.

Stand van zaken:

De wethouder heeft in een gesprek met Stadssoogst afgesproken dat Stadssoogst zelf gaat verkennen of en op welke manier ze aansluiting kan vinden bij bestaande Almelose netwerken. Op dit moment is dit proces nog niet afgerond. Wij stellen voor de raad per brief over de stand van zaken te informeren.

M18 Verlaging voorrijkosten grofvuil

Besluit:

Bij de volgende begrotingsbehandeling het tarief van de voorrijkosten grof afval in lijn te brengen met de overige Twentse gemeente.

Stand van zaken:

Voorgesteld wordt om het tarief voor 2018 met 20 euro te verlagen. 45 euro is het kostendeekkende tarief voor het halen van grof afval. De verlaging van de kosten is meegenomen in de begroting voor de afvalstoffenheffing 2018.

M21 Begrijpelijk taalgebruik energietransitie

Verzoekt het college:

Bij de communicatie over het revoluerend fonds voor de verduurzaming begrijpelijk taal te gebruiken en vooral te spreken over concrete maatregelen zoals bijvoorbeeld isolatie, driedubbelglas en zonnepanelen.

Stand van zaken:

Dit spreekt voor zich. In de gevallen waarin gangbare technische termen of vaktermen onvermijdelijk zijn zal dit nader worden toegelicht. Uitgangspunt is begrijpelijk Nederlands.

M22 Entree Nieuwstraat

Draagt het college op:

Te onderzoeken hoe de verkeersveiligheid en uitstraling van de entree van de Nieuwstraat vanaf de spoorzijde verbeterd kunnen worden.

Stand van zaken:

In 2017 en/of 2018 vinden (riool)werkzaamheden plaats in de Nieuwstraat. Dit in het kader van het integraal groot onderhoud programma (IGOP). Voor zover mogelijk, passend binnen de scope en de budgetten, worden verbeteringen direct al toegepast.

Daarnaast is er het programma Nieuwstraatkwartier waar in breder perspectief wordt gekeken naar verbeteringen voor de wijk. In deze mogelijke verbeteringen wordt verdere verkeersveiligheid en de entree van de Nieuwstraat meegenomen. Het programma Nieuwstraatkwartier zal in 2018 nader gespecificeerd worden.

M27 Duurzaamheid en alternatieven

Draagt het college op

- in overleg te gaan met alle betrokkenen en samen te komen tot het realiseren van de milieudoelstellingen (en zo mogelijk nog meer)
- als Almelo in de (EU)Regio het voortouw te nemen mbt het realiseren van energieparks met als bronnen de natuur: wind, water, zon, en nog veel meer
- duurzaam (ver)bouwen met name voor bewoners met de lagere inkomens te regelen met de woningcorporaties, die zo dus ook hun doelen kunnen halen, te beginnen in het Nieuwstraatkwartier

Stand van zaken:

- Er is een nieuwe Agenda Duurzaam Almelo in voorbereiding (zie M2). De Agenda wordt resultaatgericht en bevat concrete voorstellen voor het realiseren van de duurzame doelen.
 - Almelo doet mee in de Twentse Energie Strategie die is gebaseerd op samenwerking op basis van gelijkwaardigheid.
 - In Almelo is een zonnepark van 20 hectare (of zo mogelijk groter) in voorbereiding. De aanbesteding hiervoor is afgerond. De gunning vindt binnenkort (september/-oktober 2017) plaats.
 - Een onderdeel van de Prestatieafspraken (thema: kwaliteit en duurzaamheid van de woningvoorraad) met de woningcorporaties is het in standhouden en verduurzamen van de bestaande woningvoorraad en het betaalbaar houden van deze woningen voor de lagere inkomens. Het Nieuwstraatkwartier is hierbij programmatisch nadrukkelijk in beeld.
-

M31 Visie binnenstad

Verzoekt het college om:

- te komen tot een visie over de binnenstad en hierbij duidelijk aan te geven wat voor stad we willen zijn en hoe we ons gaan ontwikkelen
- bij het ontwikkelen van een visie ook mee te nemen of differentiatie de aantrekkelijkheid van de aanloopwegen en de (compacte) binnenstad kan versterken
- Bij het opmaken van de visie aantoonbaar gebruik te maken van de input van inwoners en ondernemers, het DNA profiel en de Nieuwe Winkelstraat
- deze visie in de tweede helft van 2017 ter besluitvorming voor te leggen aan de raad
- te komen tot een (eventuele) heroverweging mbt kernwinkelgebied

Stand van zaken:

Is verwerkt in de hoofdpogave Binnenstad met herwonnen identiteit.

M36 Duurzame energie via windturbine

Verzoekt het college om:

- Om na te gaan welke innovatieve vormen van windenergie, zoals de Sheerwind Invelox technologie, voor Almelo kansen bieden voor zowel bedrijfsterreinen, kantoorcomplexen als buurten en of wijken;
- In overleg te treden met de provincie voor realisatie van kansrijke innovatieve vormen van windenergie;
- En de raad actief te betrekken bij de verkenning naar kansrijke innovatieve vormen van windenergie

Stand van zaken:

- In Zeeland is de eerste Sheerwind Invelox Technology-installatie in voorbereiding. De energieproductie hiervan is gebaseerd op een theoretisch model dat zich nu in de praktijk moet gaan bewijzen. Afhankelijk van de resultaten zal worden bepaald of dit voor Almelo interessant en haalbaar is.
 - Het overleg met de provincie over windenergieprojecten loopt al. Dit betreft met name de haalbaarheid van de plaatsing van enkele grote windturbines in het noordoosten. Daarnaast zijn er lokale initiatieven voor pilots met alternatieve (kleinere) windturbines, geschikt voor de randen van de stad en/of bedrijventerreinen. Er is een pilot in voorbereiding voor het XL Park (met o.a. Cogas, in het kader van ons Duurzaamheidsconvenant).
 - Wij hebben op dit moment niet de financiële ruimte om actief personeel in te zetten of opdrachten uit te zetten voor een verkenning naar kansrijke innovatieve vormen van windenergie.
-

M39 Motie betreffende het buitengebied

Besluit:

Geeft het college de opdracht om binnen de begroting 2018 op zoek te gaan naar een structureel bedrag van 100.000 euro en deze beschikbaar te stellen voor het buitengebied

Stand van zaken:

Het college heeft in de begroting een bedrag van 100.000 euro voor het buitengebied opgenomen.

M43 Seniorenraad-Signaleringsysteem eenzaamheid ouderen

Verzoekt het college:

- een kwantitatief onderzoek uit te voeren om verborgen eenzaamheid op te sporen onder alle alleenstaanden vanaf de pensioengerechtigde leeftijd;
- een signaleringsysteem ontwikkelen dat moet voorkomen dat mensen onopgemerkt blijven als het slecht met hen gaat. Een slimme koppeling van signalen vanuit woningcorporaties, huisartspraktijken, energieleveranciers, waterbedrijven en zorgverzekeraars dat moet gaan leiden tot een alarmsignaal in het wijkteam.

Stand van zaken:

Uitgezocht wordt wat op dit moment aan signalering aanwezig is voor eenzaamheid van ouderen en wat daar conform motie nog op nodig is. De raad wordt hierover per brief geïnformeerd.

M45 Verbeteren informatievoorziening vrijwilligersverzekering

Verzoekt het college:

Mantelzorgers en vrijwilligers op een duidelijke manier te informeren over de gemeentelijke vrijwilligersverzekering.

Stand van zaken:

Op de site van onze gemeente is hiervoor informatie opgenomen. In onderstaande link hieronder de actie die ondernomen is om e.e.a. zo toegankelijk mogelijk te maken. De publicatie voorziet in informatie en aanspreekpunt. <https://www.almelo.nl/verzekering-voor-vrijwilligers>

6.4 Overzicht geldstromen decentralisaties

Lasten (bedragen x 1.000 euro)

	2016 *	2017	2018	2019	2020	2021
Wmo individueel	7.377	7.473	9.123	9.123	9.123	9.123
Wmo nieuw	14.190	15.554	15.554	15.554	15.554	15.554
Jeugd	21.700	21.782	21.782	21.782	21.782	21.782
Eigen bijdrage	-1.892	-1.892	-1.892	-1.892	-1.892	-1.892
Wmo & Jeugd	41.375	42.918	44.568	44.568	44.568	44.568
Uitvoering Wmo & Jeugd	7.487	6.456	6.456	6.456	6.456	6.456
Totaal Wmo & Jeugd	48.862	49.374	51.024	51.024	51.024	51.024
Opgave kostenbesparing		-456	-956	-1.456	-1.456	-1.456
Transformatiebudget		456	956	1.456	1.456	1.456
Overig Wmo & Jeugd	0	0	0	0	0	0
Totaal Wmo & Jeugd	48.862	49.374	51.024	51.024	51.024	51.024

Wmo Beschermd wonen	12.876	15.036	15.498	15.849	15.847	15.847
Eigen bijdrage	-446	-400	-400	-400	-400	-400
Wmo Beschermd wonen	12.429	14.636	15.098	15.449	15.447	15.447
Uitvoering Beschermd wonen	713	440	440	440	440	440
Totaal Beschermd wonen	13.143	15.076	15.538	15.889	15.887	15.887
TOTAAL Wmo & Jeugd	62.005	64.450	66.562	66.913	66.911	66.911

Baten

Middelen Rijk	2016 *	2017	2018	2019	2020	2021
Wmo nieuw	14.734	13.126	12.345	11.990	12.043	12.024
Wmo beschermd wonen	14.019	14.936	15.398	15.749	15.747	15.747
Jeugd	20.955	20.624	21.099	21.099	21.243	21.356
Cumulatieregeling	1.676	1.580	1.401	534	0	0
Subtotaal decentralisaties Rijk	51.384	50.266	50.243	49.372	49.033	49.127
Wmo individuele voorzieningen	6.256	6.716	6.788	6.788	6.845	7.124
Totaal middelen Rijk	57.640	56.982	57.031	56.160	55.878	56.251
Startstreepmutatie						
Totaal Rijksmiddelen	57.640	56.982	57.031	56.160	55.878	56.251
Saldo (tekort)	4.366	7.468	9.530	10.753	11.033	10.660

Algemene middelen:	2016 *	2017	2018	2019	2020	2021
Regulier (oud wvg)	3.885	3.885	3.885	3.885	3.885	3.885
Toevoegen algemene middelen	1.100	2.200	3.300	4.400	5.500	5.500

	2016 *	2017	2018	2019	2020	2021
Bezuiniging zorgkosten tgv bezuiniging subsidies		-100	-100	-100	-100	-100
Uitgaven ten laste van reserve	1.455					
Resultaat Berap 2016	-2.500					
Totaal algemene middelen	3.940	5.985	7.085	8.185	9.285	9.285
Saldo (tekort)	4.366	7.468	9.530	10.753	11.033	10.660

Concernstelpost		0	0	0	0	0
------------------------	--	----------	----------	----------	----------	----------

EXTRA OPGAVE		-1.483	-2.446	-2.568	-1.748	-1.375
---------------------	--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

* cijfers uit de jaarrekening 2016 zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

6.5 Transformatie minimabeleid

In de Perspectiefnota 2017 hebben wij afspraken gemaakt over de toekomst van het minimabeleid. Die keuze is gemaakt op basis van een reeks politieke beraden met inwoners uit de doelgroep, betrokken professionals en het bestuur van de stad. Daarin kwam overeenstemming naar voren op de behoefte om de inzet op minima op orde te brengen en te transformeren enerzijds en om, anderzijds, de groei van uitgaven tegen te gaan. Uw raad heeft het college de opdracht gegeven om invulling te geven aan preventief en vroeg signalerend minimabeleid dat uitgaat van maatwerk, een goede aansluiting heeft op andere leefgebieden met minder versnippering in de toegang. Hiermee wordt onze inzet effectiever en voorkomen we zwaardere problematiek. Met de financiële ruimte die daardoor ontstaat kunnen we onze inzet op kinderen in armoede uitbouwen.

Deze opdracht is begrensd met een taakstellend financieel kader. Hierin hebben we onze begroting beter laten aansluiten bij de armoedeproblematiek van de stad. Door de groeiende kosten voor schuldhulpverlening en bewindvoering ontstaat er een spanningsveld, omdat we het niet wenselijk vinden dat de uitgaven verder toenemen. Ook is voor de transformatie maatregelen geld nodig. Uiteraard zoeken wij hierin aansluiting bij bijvoorbeeld de middelen voor systeeminnovaties in het sociaal domein en het traject 'toegang en toeleiding' en de routekaart 'werk en zorg', maar deels zal tevens een beroep worden gedaan op het minimabudget. Voorzichtigheidshalve hebben we het budget voor minimabeleid (3,9 miljoen euro) niet op voorhand belast met opbrengsten van de transformatie maatregelen. In 2018 constateren we druk op de minimamiddelen.

In meerjarig perspectief neemt de druk op de minimamiddelen vanaf 2019 toe door het vervallen van de incidentele dekking voor de collectieve ziektekostenverzekering. De mate van de druk hangt sterk af van het voortzetten van die regeling. Hiervoor vraagt het college uw raad om een uitspraak over de voortzetting van de regeling. In voorbereiding op dit besluit heeft u in het politiek beraad van 5 september 2017 evaluatief over de regeling gesproken. Over de toekomstige vormgeving van de regeling willen wij in het voorjaar 2018 met uw raad in gesprek. Op basis van de huidige vormgeving houden we rekening met een dekkingsvraagstuk van ongeveer 1 miljoen euro in minima- en zorgbudgetten.

Kinderen in armoede

Wij hebben grotendeels invulling kunnen geven aan het vinden van het door uw raad aangegeven taakstellende kader. Hierdoor is er ruimte ontstaan voor een beleidsimpuls van 0,2 miljoen euro. Bij een verder uitbreiden van dit budget speelt de druk binnen het minimabeleid vanuit wettelijk verplichte hulpverlening bij schulden en de bewindvoering. Een uitbreiding van dit budget vraagt om besparingen bij regelingen zonder wettelijke verplichting. Regelingen zoals het Jeugdfonds of de kinderopvang op sociaal medische indicatie. Dit vinden wij onwenselijk, tegelijkertijd is de ontwikkeling naar preventief en vroegsignalerend beleid hard nodig om de stijgende kosten te temperen. Wij stellen voor om deze regelingen te behouden binnen de aanpak voor kinderarmoede, naast de vormgeving van andere initiatieven uit de stad als onderdeel van een integraal kindpakket.

Transformatieplan minimabeleid

Voor de transformatie maatregelen en de invulling van de Klijnsmiddelen voor kinderarmoede volgt een transformatieplan, dat ter besluitvorming aan uw raad wordt voorgelegd. De voorbereiding en uitwerking hiervan loopt vanaf de besluitvorming over de Perspectiefnota 2017. In dit plan zijn in ieder geval de volgende lijnen opgenomen:

- *Temperen stijgende lijn kosten voor schulddienstverlening en bewindvoering*
Dit heeft de grootste urgentie en veroorzaakt de grootste druk op de minimamiddelen. Op basis van wetenschappelijke inzichten en beproefde methodes willen we inzetten om aan de voorkant van de schuldenproblematiek van onze inwoners te komen. Dat doen we samen met onze partners. Door vroegtijdig in te grijpen en met een brede blik op leefgebieden, kunnen we voorkomen dat inwoners uiteindelijk schulddienstverlening of bewindvoering nodig hebben.
- *Transformeren minimaregelingen*
We willen als gemeente gaan inzetten op maatwerk, versimpelde toegang en het gebruik van

laagdrempelige voorliggende voorzieningen. Hierdoor kunnen de uitgaven van bijvoorbeeld de bijzondere bijstand omlaag.

- *Invulling van het armoedebeleid gericht op kinderen*

Hiermee gaan we invulling geven aan het convenant tussen het Rijk en de VNG.

De voorbereidingen hiervoor zijn begin dit jaar in gang gezet. Zo hebben wij de stad gevraagd om initiatieven in te dienen, werkt een groep jongeren aan een beleidsadvies en betrekken we graag uw jongerenraad. Hiermee willen we komen tot een integraal kindpakket.

6.6 Aangenomen moties

MOTIE

Initiatiefnemer(s): ChristenUnie

Titel motie: Fractieondersteuning op basis van verkiezingsuitslag

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 2 november 2017, behandelend de begroting 2018.

Constateernde dat:

- De verordening fractieondersteuning elke fractie op jaarbasis een financiële bijdrage toezegt van € 1.500 per fractie plus € 350 per raadslid.
- Fractievoorzitters een iets hogere raadsvergoeding krijgen dan overige raadsleden.

Overwegende dat:

- Fractiefusies tijdens de raadsperiode daarmee financieel gezien worden beboet.
- Het uit een partij stappen zonder de eigen zetel ter beschikking te stellen daarmee in de fractieondersteuning een financieel voordeel geeft.
- Samenwerking in een raad met veel fracties te stimuleren valt.
- Het niet gestimuleerd moet worden om je eigen partij te beginnen (want de kiezer vraagt hier niet om).

Spreekt uit:

- Dat elke fractie ondersteuning behoeft, maar de financiële bijdrage per fractie in lijn zou moeten zijn met de uitspraak van de kiezer. Twee alternatieve voorbeeld invullingen hiervan zijn:
 - o Een afgesplitst lid ontvangt het oorspronkelijke en evenredige deel van het naar rato verstrekte bedrag aan een fractie ten behoeve van de fractieondersteuning;
 - o Een afgesplitst lid ontvangt enkel dat deel van de tegemoetkoming dat gevormd wordt door de vergoeding per raadslid.

Verzoekt de griffie om:

- In deze richting een nieuwe verordening op de fractieondersteuning op te stellen en deze voor de verkiezingen van maart 2018 in de Raad te laten vaststellen.
- en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening door ondersteunende fracties:

 LAS		 CDA	
 D66		 PvdA	
 SP		 VVD	
 CU		 Lijst Çete	
 PVA		 Almelo Centraal	
 LA		 GroenLinks	
 Minima Partij		 Democraten Nu	

MOTIE

Initiatiefnemer: Lokaal Almelo Samen (LAS)

Medeindiener(s): D.nu, PVA

Titel motie: Bezuiniging speeltoestellen

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 02-11-2017,

Constaateert dat:

- De gemeente Almelo in 2018 0,100 milj. wil bezuinigen op speeltoestellen.
- De Gemeente Hengelo op innovatieve wijze eenzelfde bezuiniging heeft doorgevoerd.

Overweegt dat:

- De bezuiniging zeer ingrijpend is en eigenlijk onverantwoord.
- Wij ons niet kunnen vinden in de opmerking van de wethouder dat een stuk grasveld of een boomstam ook speelwaarde heeft.
- Er in Hengelo is ingezet op langere levensduur van speeltoestellen door gebruik van kwalitatief hoogwaardige materialen, gecombineerd met samenvoeging en concentratie van de speelvoorzieningen.
- De kwaliteitsslag leidt tot structurele besparingen op onderhoud en vervanging waardoor 80% van de speeltoestellen op speelplekken voor de toekomst behouden blijft.

Draagt het college op om:

- De bezuiniging op speeltoestellen eenzelfde invulling te geven zoals dat in de gemeente Hengelo is gerealiseerd.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening door ondersteunende fracties:

 Lokaal Almelo Samen		 CDA	
 D66		 PvdA	
 SP		 VVD	
 CU		 Lijst Çete	
 PVA		 Almelo Centraal	
 LA		 GroenLinks	
 Democraten.nu		 Minima	

MOTIE – Wijkgericht werken

Initiatiefnemer(s): **Minimapartij, Leefbaar Almelo**
 Mede indieners: **LAS**
 Titel motie: **Wijkgericht werken**

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 2 november 2017

Constateernde dat:

- We meer wijkgericht willen gaan werken in de toekomst
- We plannen hebben rondom de ontwikkeling van Een Nieuwe Organisaties (ENO)
- We geruime tijd aan het kijken zijn wat er met de wijkcentra moet en kan gebeuren

Overwegende dat:

- De ontwikkelingen rondom de wijkcentra reeds geruime tijd lopen en hier tot op heden geen duidelijkheid over is
- Er plannen rondom wijkgericht werken en Een Nieuwe Organisatie nieuw zijn
- Bovenstaande punten nauw met elkaar verbonden zijn

Verzoekt het college om:

- voor 1 ^{april} januari 2018 te komen met een concreet en SMART geformuleerd voorstel ten aanzien van een eenduidige visie op wijkgericht werken inclusief de rol van de wijkcentra en Een Nieuwe Organisatie (ENO)

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening door ondersteunende fracties:

MINIMA		CDA	
LA		Almelo Centraal	
LAS		PvdA	
SP		VVD	
CU		Lijst Çete	
PVA		GroenLinks	
DEMOCRATEN		D66	

Motie: Behoud kwaliteit beheer openbare ruimte
Initiatiefnemer: D66

De Raad van de gemeente Almelo in vergadering bijeen op 2 november 2017,

Constateerende dat:

- In Almelo er veel ontevredenheid is over de mate van verzorging van de openbare ruimte.
- Die ontevredenheid vooral gericht is op het onderhoud van de verhardingen, waarbij structureel er veel onkruid aanwezig is.
- Twente Milieu dit onderhoud van de verhardingen uitvoert middels het gemeentelijke bestek dat op beeldkwaliteitsniveau CROW C-niveau (of vergelijkbaar) is vastgesteld.

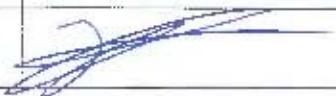

Overwegende dat:

- Dit onderhoudsniveau C op den duur veel renovatiewerk op gaat leveren, waardoor bezuinigingen op de korte termijn in het onderhoud op langere termijn dubbel terugbetaald moeten worden in duur renovatiewerk.
- Dat daarmee de voorgenomen bezuinigingen op openbare ruimte en groen van 0,050 en 0,100 miljoen euro elders in de begroting meer dan gecompenseerd zal moeten worden in het beschikbare renovatiebudget.
- Dat bezuinigingen in de openbare ruimte en groen ook te vinden zijn door: minder bloembakken, minder eenjarigen, door de inrichting te vereenvoudigen waardoor beheer goedkoper wordt, verhardingen te verwijderen die niet gebruikt worden (kunnen dan uit het TM bestek geschrapt worden), meer ruimte voor natuur(beheer) te creëren, enz.

Draagt het college op:

Te zoeken naar mogelijkheden om de bezuinigingen voor openbare ruimte en groen van in totaal 0,150 miljoen euro per jaar op een andere manier in te vullen dan door de verlaging van de kwaliteit van het onderhoud,

En gaat over tot de orde van de dag.

 D66		 LAS	L.K.
 CDA		 PvdA	
 SP		 VVD	
 CU		 GroenLinks	
 DEMOCRATEN -NU D.nu		 Almelo Centraal	
 LEEFBAAR ALMELO LA		 Lijst Çete	

212
[Handwritten signature]

MINIMA
PARTI

Motie: onderzoek vertrouwen inwoners

Betreft raadsvoorstel: Organisatieontwikkeling, begroting 2017

De gemeenteraad van Almelo in vergadering bijeen op 2 november 2017,

Constaterende dat:

- Het vertrouwen van de inwoners in het Almelo'se gemeentebestuur blijktens onderzoek laag is;
- Wij onvoldoende inzicht hebben in de oorzaken van dit lage vertrouwen.

Overwegende dat:

- We eerst moeten onderzoeken wat de redenen voor het lage vertrouwen zijn, voordat we de oorzaken kunnen aanpakken.

Besluit:

Het college op te dragen om een onderzoek te doen naar de oorzaken van het lage vertrouwen onder de inwoners van Almelo, bijvoorbeeld via het Almelo Panel,

En gaat over tot de orde van dag.

 D66		 LAS	
 CDA		 PvdA	
 SP		 VVD	
 CU		 GroenLinks	
 D.nu		 Almelo Centraal	
 LA		 Lijst Çete	
 PVA		 MINIMA	

Motie: Maak Almelo toegankelijk voor iedereen

De gemeenteraad van Almelo in openbare vergadering bijeen op 2 november 2017

Constaterende dat:

- Nederland op 12 april 2016 het 'VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (fysiek, verstandelijk, psychisch of zintuiglijk)' heeft goedgekeurd;
- Gemeenten daardoor uitvoering moeten gaan geven aan het VN-Verdrag (<http://www.nlvooriedereen.nl/>);
- De AMvB "Besluit toegankelijkheid" op 7 juni 2017 jl. in werking getreden;
- De inventarisatie via de WMO-adviesraad niet heeft plaats gevonden.

Overwegende dat:

- Almelo een sociale stad wil zijn waar het belangrijk wordt gevonden dat iedereen kan delen in de kracht van onze stad, waarbij verbindingen en eigen regie centraal staan én het blijven investeren in een inclusieve en toegankelijke samenleving belangrijk is;
- Een inclusieve en toegankelijke samenleving gaat over alle leefgebieden die van invloed zijn op het alledaagse leven;
- Het college in de raadsbrief van 24 oktober jl. aangeeft, de met algemene stemmen op 10 mei 2016 aangenomen motie m.b.t. het opstellen van een inclusie-agenda niet wenst uit te voeren;
- Het college in een vorige raadsbrief van dd. 20 december 2016 nog aankondigt: "Voorop staat dat het college de breed gedragen motie wil uitvoeren" en "(...)samen met de doelgroep wel alvast een begin maken met de inventarisatie van de knelpunten en bestaande goede voorbeelden om deze knelpunten op te lossen". Hiervoor stelt het college wordt de WMO-adviesraad benaderd.
- Zowel het college als de raad dringend behoefte heeft aan een visie op inclusie.

Verzoekt het college om:

1. **a.** Aan de slag te gaan met het VN-Verdrag en nog deze raadsperiode te komen met een overzicht van wat we al doen gekoppeld aan een actieplan waarin door middel van speerpunten en thema's prioriteiten worden aangegeven over de wijze waarop Almelo de komende jaren expliciet verdere uitvoering gaat geven aan het VN-Verdrag (*).
b. Bij het maken van dit actieplan de input van ervaringsdeskundigen en belangenorganisaties zoals de WMO-adviesraad, Interact Contour, Avelijn, de Twentse Zorgcentra, de Seniorenraad e.d. hierin mee te nemen;
c. T.b.v. hiervan met bovengenoemde organisaties een startconferentie te organiseren hoe het inclusie-beleid in Almelo handen en voeten te gaan geven;
2. Vanaf 1 januari 2018 in nota's en raadsvoorstellen een paragraaf 'inclusief beleid' op te nemen.

En gaat over tot de orde van de dag,

(*) De 'Quickscan inclusief beleid' is hiervoor bij uitstek een geschikt hulpmiddel: <http://bit.ly/2lyuk96>

Motie: Maak Almelo toegankelijk voor iedereen

De gemeenteraad van Almelo in openbare vergadering bijeen op 2 november 2017

Ondertekening door (ondersteunende) fracties:

 GROENLINKS GroenLinks		 CDA	
 LAS		 PvdA	
 SP		 VVD	
 CU		 Democraten.nu	
 D66		 Lijst Çete	
 LA		 Almelo Centraal	
 PVA		 Minimapartij	

Motie: Groenbeheer

Initiatiefnemer(s): VVD Almelo, Lokaal Almelo Samen

Betreft raadsvoorstel: Programmabegroting 2017 (Raad 1704556)

Handwritten initials 'ES' in blue ink.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 2 november 2017,

Constateert dat:

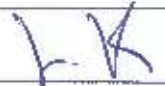

- Almelo nu het onderhoudsniveau "zuinig" hanteert, wat zich vertaalt in de scenario's 'basis' en 'laag'.
- Door dit niveau niet al het onderhoud kan worden gedaan om de straten en groen grondig bij te houden.

Overweegt dat:

- Er grote pieken per periode zijn in de werkzaamheden van groenonderhoud en beheer openbare ruimte; te denken aan o.a. onkruid wieden en (herfst)blad verwijderen.
- Er een groot aantal WWB uitkeringsgerechtigden in Almelo wonen.

Besluit:

Het College van B&W Almelo zal het Werkplein een participatieplan laten opstellen voor WWB gerechtigden om in piekperiodes te helpen in het groenonderhoud en beheer openbare ruimte.

 CDA		 LAS	
 VVD		 SP	
 D66		 PvdA	
 CU		 Lijst Çete	
 PPA		 Almelo Centraal	
 LA		 GroenLinks	
 PVA		 MINIMA PARTIJ	
			

42
AS

Motie: Supermarkt in de binnenstad

Initiatiefnemer(s): VVD, Lokaal Almelo Samen

Betreft raadsvoorstel: Programmabegroting 2018 (Raad 1704556)

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 2 november 2017,

Constateert dat:

- De Albert Heijn uit de binnenstad verdwenen is.
- Ondanks eerdere berichtgeving in TC Tubantia, er nog steeds geen nieuwe invulling is voor deze vrijgekomen ruimte.

Overweegt dat:

- Voor onze binnenstadsbewoners- en ondernemers het wenselijk is dat een supermarkt terugkomt in het centrum,

Besluit het college van B&W op te dragen:

- In samenwerking met Urban Interest, zich maximaal in te spannen om voor de verkiezingen 2018 een nieuwe supermarkt te contracteren zodat de herontwikkeling van dit blok snel kan starten.
- De raad hier maandelijks actief over op de hoogte te houden.

CDA		LAS	
VVD		SP	
D66		PvdA	
CU		Lijst Çete	
PPA		Almelo Centraal	
LA		GroenLinks	
PVA		MINIMA	
DEMOCRATEN			